

Megyei hatókörű városi múzeum teljesítményértékelő lapja

INTÉZMÉNY NEVE: Wosinsky Mór Megyei Múzeum
INTÉZMÉNY VEZETŐJE: Ódor János Gábor
VEZETŐI MEGBÍZÁS (-TÓL – IG): 2017.04.01. - 2022.03.31.

Kérjük, hogy az adatok rögzítése során törekedjenek a hivatalos kulturális statisztika keretében (OSAP) szolgáltatott adatokkal való összhangra!

- I. Szervezeti kérdések és intézményi stratégia
- II. Gyűjteménygyarapítás, nyilvántartás, hozzáférés
- III. Műtárgyvédelem
- IV. Tudományos kutatás
- V. Kiállítási tevékenység
- VI. Közönségkapcsolat, kommunikáció
- VII. Pályázati tevékenység

I. Szervezeti kérdések és intézményi stratégia

1. Szervezeti kérdések

1.1. Az elmúlt évi szervezeti átalakítások, személyi változások, az intézményi alapidokumentumokban történt változások szöveges bemutatása (alapító okirat vagy szervezeti és működési szabályzat módosításának szükségessége, indokai stb.), max. 2000 karakter:

A múzeumi szervezet 2015. július 1-jétől, gazdasági önállóságunk megszűnésétől három egységben végezte munkáját: a két gyűjteményi osztály (Régészeti és Történeti) mellett a kisegítő feladatokat ellátó Műszaki Csoport segítette feladataink teljesítését. A Műszaki Csoport dolgozóinak (teremőrök, portások, takarítók) irányítási feladatát dr. Gaál Zsuzsanna igazgatóhelyettes végezte 2020. november 1-ig, ezt követően az igazgató, az épület-karbantartási kérdésekkel szintén igazgató foglalkozott. A KJT-s átmenetből adódó munkatárs változások során alkalmazásra került két új múzeumpedagógus, Binder Borbála és Kovács József és egy pénztáros-teremőr. A megüresedett történész állást a meghirdetés ellenére sem sikerült betölteni. Az igazgatóhelyettes posztot megbízottként továbbra is Czövek Attila régészeti osztályvezető látta el, ahogy Lovas Csilla a Történeti osztályét. A fenntartónk 2017. év második felében döntést hozott a takarítás kiszervezéséről. Állományban csupán 2 fő takarító maradhatott a múzeumi műtárgyvédelmi környezet takarítása feladat ellátása céljából. 2021-ban újból visszaigényeltük a saját szervezésű takarítás lehetőségét. A Régészeti Osztályon 5 régész muzeológus mellett 1 fő restaurátor, 1 fő gyűjteménykezelő, 1 fő régésztechnikus, 1-1 fotós és grafikus dolgozott 2020-ban. Az időszaki munkákra a régészeti projekt pénzek terhére határozott időre munkaszerződéssel alkalmaztunk 2 fő munkavállalót. Az Újkortörténeti Osztályon 5 muzeológus mellett három múzeumpedagógus, valamint három gyűjteménykezelő, egy restaurátor dolgozott. Móhr Szilvia folytatta felsőfokú restaurátor szakon tanulmányait. Az igazgató közvetlen irányítása alatt a titkárnő a könyvtáros és a logisztikai munkatárs végezte munkáját. A tudományos munkánk magasabb színvonalának elérése érdekében dr. K. Németh András PhD tudományos titkárként dolgozik 2015. szeptembere óta. Alapidokumentumaink közül a munkaköri leírások aktuális szinten tartása emelhető ki.

1.2. Az intézményben közfoglalkoztatás keretében alkalmazott dolgozók és az általuk elvégzett tevékenységek bemutatása, max. 500 karakter:

Közfoglalkozás keretében egy főt alkalmaztunk 2021-ben. Feladata volt a digitalizálás, Huntékában történt adatbázis feltöltés néprajzi tárgyleltárkönyvből, néprajzi gyűjtésből származó mp3-as hangzóanyagok begépelése (digitalizálása) adattári elhelyezéshez.

1.3. Az intézmény közzétételi kötelezettségeinek teljesítése érdekében megvalósult feladatok az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény alapján, max. 500 karakter:

A múzeum honlapján tette közzé a kötelezően előírt adatokat, illetve a fenntartó, a szakmai irányító és a sajtó kérésére szolgáltatott adatokat tevékenységéről.

1.4. Állami Számvevőszéki ellenőrzés utókövetése, amennyiben releváns: a számvevőszéki javaslatok és az intézkedési terv alapján az elmúlt évre tervezett feladatok megvalósulása, max. 1000 karakter:

Az Állami Számvevőszék 2016-os vizsgálata eredményeként elfogadott intézkedési terv keretében. kölcsönszerződéseinket folyamatosan ellenőriztük. Gazdasági folyamatainak újraszabályozását pénzügyi önállóság híján szintén fenntartónk látja el.

A dolgozói létszám táblázatos bemutatása

Dolgozói létszám (fő)	43
Ebből magasabb vezető vagy vezető (fő)	4
Ebből szakmai munkakörben foglalkoztatottak (fő)	20
Ebből nem szakmai munkakörben foglalkoztatottak (fő)	23

2. Az intézmény elmúlt évi továbbképzési tervének teljesülése

A képzés jellege	A képzés pontos megnevezése	A képzés szervezője	A képzésen résztvevő munkatársak száma (fő)
Akkreditált	Gyűjteménykezelő	MNM	1
Akkreditált	Műtárgyvédelmi asszisztens	MNM	1
Felsőoktatási képzés	Restaurátor	MNM	1
Doktori képzés	PhD képzés	PTE Isterdiszciplináris Doktori Iskola	1
Doktori képzés	PhD képzés	Esterházy Károly Egyetem Történettudományi Doktori iskola	1
Doktori képzés	PhD képzés	ELTE Történettudományi Iskola	1

A képzés jellege	A képzés pontos megnevezése	A képzés szervezője	A képzésen résztvevő munkatársak száma (fő)
online	Bevezetés a múzeumi spektrumba	Magyar Nemzeti Múzeum Országos Muzeológiai és Információs Központ	1
	Gyűjteményi nyilvántartások és gyűjteménykezelés 1-2.	Magyar Nemzeti Múzeum Országos Muzeológiai és Információs Központ	1

3. Az intézményi szakmai stratégia elmúlt évi kiemelt céljainak és a megvalósítást szolgáló intézkedéseknek a bemutatása, max. 5000 karakter:

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum elkötelezett abban, hogy Tolna megye gyűjteményeiben meglévő tárgyi és adattáiraiban megtalálható szellemi hagyatéka minél szélesebb körben ismertté váljon, forrásként szolgáljon a kutatás számára, elősegítse a szülőföldhöz való kötődés kialakulását az itt élőkben. Gyűjteményeink kezelése, gyarapítása és feldolgozása, kiállításaink, kiadványaink, rendezvényeink mind azt a célt szolgálják, hogy a muzeológia modern eszköztárával a kultúra ügyét szolgáljuk. Megyénken belül kapcsolódunk a kulturális életben dolgozó intézményrendszerhez, integráló-segítő szerepre törekszünk a megyénkben sajnálatosan kis számban működő muzeális intézményeknél, szakmai-módszertani tapasztalatainkat adjuk meghirdetett fórumokon és egyedi megkeresések esetén egyaránt. Elsősorban testvérvárosi, testvérmegyei kapcsolatok révén a határon túl is népszerűsítjük Tolna megye kultúráját. Kutatóinkon keresztül bekapcsolódunk nemzetközi kutatási projektekbe. Intézményünk szakmai stratégiájában továbbra is kiemelkedően fontos helyet foglal el a gyűjteményeink feldolgozása, a gyűjteményi revízió, a digitális gyűjteménykezelésre és leltározásra történő áttérés, belső szabályzataink aktualizálása, látogatószámunk megtartása és lehetőség szerinti növelése. Ezen célok 2020. évi megvalósításáról részleteiben a jelentés megfelelő helyen értekezünk. 2020-ban is folytattuk a Tér-Kép-Lap internetes oldal fejlesztését és hét újabb blogbejegyzéssel bővítettük Tolna megyei életképek címmel fényképekhez kapcsolódó a helytörténeti sorozatot indítottunk a digitális platformokon. Jelentős sikert ért el a tavalyi év kiemelt kiállítása "Pendülnek nagy sok aranyforintok" A simontornyai 16. századi éremlelet című időszaki kiállításunk.

A kiemelt stratégiai célok megvalósulásának táblázatos bemutatása

Kiemelt stratégiai cél megnevezése	Tárgyi feltételek	Személyi feltételek	A megvalósítás felelőse (név, beosztás)
Gyűjteménygyarapítás Újkortörténeti osztály	teljesült	adottak	Lovas Csilla főmuzeológus, osztályvezető
Gyűjtemény feldolgozás Újkortörténeti osztály	részben teljesült	adottak	Lovas Csilla főmuzeológus, osztályvezető
Újkortörténeti osztály raktárainak költöztetése	80 %-ban teljesült	részben adottak	Lovas Csilla főmuzeológus, osztályvezető
Revízió Újkortörténeti osztály gyűjteményei	nem teljesült	részben adottak	Lovas Csilla főmuzeológus, osztályvezető
Gyűjteményi digitalizálás Történeti osztály	folyamatos	részben adottak	Lovas Csilla főmuzeológus, osztályvezető

4. A Kultv. 42. § (4) bekezdés b) pont szerinti stratégiai dokumentumok

Dokumentum	Rendelkezésre áll (igen/nem)	Kelt	Fenntartói jóváhagyás (igen/nem)	A stratégiaalkotás felelőse (név, beosztás)
Múzeumi küldetésnyilatkozat	igen	2018.04.20.	igen	Ódor János Gábor
Stratégiai terv	igen	2018.02.26.	igen	Ódor János Gábor
Állományvédelmi terv	nem	2020.12.01.	nem	Ódor János Gábor
Gyűjteménygyarapítási és revíziós terv	igen	2017.10.01.	igen	Ódor János Gábor
Múzeumi digitalizálási stratégia	igen	2017.03.27.	nem	Ódor János Gábor

A rendelkezésre álló dokumentumokat kérjük feltölteni.

5. Lezárt, illetve folyamatban lévő hazai és nemzetközi projektek, együttműködési programok megvalósítása, a fenntarthatósági hatások bemutatásával, max. 2000 karakter:

2020 nyarán írta alá négy, egymással szomszédos, megyei hatókörű városi múzeum (Veszprém, Székesfehérvár, Kecskemét és Szekszárd) megállapodást kötött egymással közös kutatási témák felkutatására, közös projektek, kiállítások létrehozása érdekében. 2021 novemberében megtartásra került ennek az M4 nevet viselő projektnek az első, egymás kutatási témáit ismertető konferenciája Veszprémben, melyet 2022-ben Szekszárdon követi az újabb összejövetel.

6. Az intézményi ingatlanok állapotának szöveges bemutatása, max. 1500 karakter:

A múzeum főépülete 1902-ben épült műemlék, bár a kiállító termek jó állapotúak, az épület maga külső és belső felújításra szorul (tetőzet, energetika, villamoshálózat, nyílászárók, homlokzati festés, renoválás). A Babits Mihály Emlékház és az Irodalom Háza – Mészöly Miklós Emlékház több mint 200 éves épületek, folyamatos karbantartást igényelnek. Önerőből és az önkormányzat segítségével kisebb, halaszthatatlan munkák elvégzésére van csak lehetőség. A legnagyobb problémát változatlanul a raktárak jelentik. Az önkormányzat a saját ingatlanállományából nem tud a múzeum számára raktárat biztosítani. A TÖTEV telepi vegyes raktárak 110 %-ban telítettek műszaki állapota miatt csak ideiglenes raktárnak felel meg. A faddi, leromlott műszaki állapotú raktárból való kiköltözést 90 %-ban elvégeztük. 2021 második felében találtunk a céljainknak megfelelő bérelhető ingatlant, a Református Egyházközséggel kötöttünk szerződést egy 300 m² egykori iskolaépület bérlésére. A történeti tárgyi anyag egy részét és a néprajzi textileket ebbe raktárba költöztettük. A széttagolt, a 21. századi műtárgytárolásnak nem megfelelő épületek helyett a hosszú távú megoldást egy új, korszerű raktárbázis létrehozása jelentené. Az átfogó raktárhelyzetet és szükségleteket összegző a fenntartónak benyújtandó dokumentum kidolgozását és benyújtását a 2022-ben tervezzük, ahogy a faddi kúriaépület visszaadását is a tulajdonos Szekszárd MJ Városnak.

A legfontosabb megvalósult infrastrukturális fejlesztési munkák táblázatos bemutatása

Az ingatlan megnevezése, helyszíne	Az elvégzett felújítási munka rövid leírása	A megvalósításhoz tervezett anyagi forrás (Ft)	A megvalósításhoz felhasznált anyagi forrás (Ft)
Református iskola raktár	raktárbérlés (fél év)	1200000	1200000
Református iskola raktár	Salgó polcrendszer kialakítása	4500000	4500000
Református iskola raktár	Világítás korszerűsítés	250000	250000

II. Gyűjteménygyarapítás, nyilvántartás, hozzáférés

1. Összefoglaló az intézmény elmúlt évi gyűjteménygyarapítási tevékenységéről, max. 2000 karakter:

A képzőművészeti gyűjtemény ajándékozás révén 37 műtárggyal gyarapodott Mözsi Szabó István festőművész grafikái a Vigyázó tornyok sorozatának vázlataival és Andrásfalvy Bertalan és Kallós Zoltán olaj portréival. Az irodalmi gyűjtemény egy értékes Babits levelezőlappal és öt könyvvel gyarapodott. Az újkortörténeti gyűjtemény is ajándékozással gyarapodott: 50.000 darab kisfilmes fotónegatív, Tolnai József doni frontnaplója és Dr. Kiss István orvos, helytörténész hagyatéka, a simontornyai bírák botja, valamint néhány tárgy a Borgula család fotóműterméből került a múzeumba. A néprajzi gyűjtemény 2021-ben két nagyobb darabszámmal bíró vásárlás-, illetve ajándékozás során gyarapodott. Vásárlás során sárközi szöttesek (abroszok, kendők, konyharuhák, törölközők), az ajándékozás alkalmával különféle háztartási eszközök, szekszárdi felsővárosi idős asszony viseleti darabjai kerültek a gyűjteménybe. A korábbi évekhez hasonlóan összehangolva folytattuk a kollégák lelőhelyfelderítési célú régészeti topográfia kutatásait, amely során több új lelőhelyet sikerült azonosítani, illetve a már ismertek kiterjedését, korszerű jellegzőit pontosítani. Régészeti megfigyelést is végeztünk az év folyamán 28 kisebb-nagyobb beruházásnál, építkezésnél, amelyek közül volumenében kiemelendő a Tamásiban és Kölesden folytatott ivóvízberuházás, a Paks II létesítéséhez, valamint a „Kalocsa-Paks híd és utak” építéséhez kapcsolódó szakfelügyelet, amelyek 2022-re is áthúzódnak. Ez utóbbi, a „Kalocsa-Paks híd és utak” építéséhez kapcsolódó régészeti feladatellátás során a Várkapitányság Integrált Területfejlesztési Központ Nonprofit Zrt. alvállalkozójaként a 2020-ban elkezdett munkát folytatva 8 lelőhelyen közel 25.000 m²-t feltárva megelőző feltárást végeztünk február és július között. A terepi munkákban a közösségi régészet segítségét is igénybe véve mintegy 8500 leletet gyűjtöttünk be, ezen belül a műszeres leletfelderítés révén több ezer fém tárgyval gazdagodott a régészeti gyűjtemény.

Az elmúlt évi gyűjteménygyarapítás táblázatos bemutatása a szakanyagok megnevezésével

A gyarapítással érintett szakanyag megnevezése	A gyarapítás módja	A gyarapítás egyedileg nyilvántartott műtárgyak esetén (tétel)	A gyarapítás szekrénykataszteri nyilvántartás esetén (tárolási egység)	Felelős (név, beosztás)
Képzőművészet	Ajándék	1 tétel (37 db)		Lovas Csilla főmuzeológus
Irodalom	Ajándék	2 tétel (6 db)		Lovas Csilla főmuzeológus
Néprajz	Ajándék	1 tétel (2 db)		Fuksz Márta néprajzos muzeológus
Néprajz	vétel	3 tétel (106 db)		Csapai János néprajzos muzeológus, Fuksz Márta néprajzos muzeológus
Néprajz	ajándékozás	6 tétel (kb. 132)		Csapai János néprajzos muzeológus, Fuksz Márta néprajzos muzeológus
Történeti	ajándékozás	24 tétel (50.729 db)		Mácsainé Iván Éva muzeológus
Történeti	vásárlás	1 tétel (1 db)		Mácsainé Iván Éva muzeológus
Történeti	gyűjtés	15 tétel (147 db)		Mácsainé Iván Éva muzeológus
Történeti	törzsanyag	2 tétel (11 db)		Mácsainé Iván Éva muzeológus
Régészet	terepbejárás, műszeres leletfelderítés, helyszínelés, régészeti megfigyelés, megelőző régészeti feltárás, leletmentés	8500		Czövek Attila mb. igazgatóhelyettes
régészeti adattári anyag	szakfelügyelet, terepbejárás, megelőző feltárás, nagyberuházáshoz kapcsolódó feltárás	67		Dr. Vizi Márta főmuzeológus

Az elmúlt évi gyűjteménygyarapítás összefoglaló táblázatos bemutatása

Tárgyévi régészeti és őslénytani feltárások alapterületének nagysága (m ²)	25000	
Az éves gyűjteményfejlesztési tervben meghatározott egyéb gyűjteménygyarapítási alkalmak száma (db)	301	
A régészeti és őslénytani feltárás nyomán feldolgozott állomány nagysága 1. összesen (db, vagy egyéb jellemző mutató) 2. a tárgyévben (db, vagy egyéb jellemző mutató)	481299	10419
A feldolgozandó egyéb műtárgyállomány nagysága 1. összesen (db) 2. a tárgyévben (db)	129811	50624
A tárgyévben régészeti és őslénytani feltárás nyomán a múzeumba került tárgyak száma (db, vagy egyéb jellemző mutató)	5500	
A tárgyévben ajándékozással bekerült tárgyak száma (db)	50904	
A tárgyévben adásvétellel bekerült tárgyak száma (db)	109	
A tárgyévben egyéb, a fentiekén kívüli gyűjteménygyarapodással bekerült tárgyak száma (db)	3158	
A gyűjteménygyarapítási tervben meghatározott éves gyarapodás teljesülésének aránya (%)	150	

2. Nyilvántartás**2.1. A muzeális intézmények nyilvántartási szabályzatáról szóló 20/2002. (X. 4.) NKÖM rendelet előírásainak teljesülése**

- Gyűjtemények nyilvántartása (N: nincs, H: hagyományos, Sz: számítógépes)

Gyűjtemény megnevezése	Gyarapodási napló N/H/Sz	Szakleltárkönyv N/H/Sz	Leírókarton N/H/Sz	Szekrény-kataszter N/H/Sz	Duplum-napló N/H/Sz
Történeti	H	H	H	H	N
Néprajzi	H	H	H	H	N
Képzőművészeti	H	H	H	H	N
Irodalmi	H	H	H	H	N
Iparművészeti	H	H	H	H	N
Könyvtár	N	H+Sz	N	N	N
Régészet	H	H+Sz	H	H	H
Numizmatika	N	H	N	N	H

- Segédgyűjtemények (N: nincs, H: hagyományos, Sz: számítógépes)

Segédgyűjtemény megnevezése	Adattári leltárkönyv N/H/Sz	Adattári fénykép-leltárkönyv N/H/Sz	Kiállítási segéd- és technikai eszközök leltárkönyve N/H/Sz
Történeti	H	H	N
Néprajzi	H	N	N
Irodalmi	H	N	N
Képzőművészeti	H	N	N
Régészeti Adattár	H+Sz	H+Sz	N

- Külön nyilvántartások (N: nincs, H: hagyományos, Sz: számítógépes)

Az őrzésében lévő, de nem saját gyűjteményeihez tartozó kulturális javakról			N/H/Sz
letéti napló			H
kölcsönvett tárgyak naplója			H
bírálati napló			N
restaurálásra átvett anyagok naplója			N
A gyűjteményeiből, illetve a birtokában lévő egyéb anyagból ideiglenesen kikerült (kiállításra vagy más célra kölcsönadott, vizsgálatra, restaurálásra átadott stb.) kulturális javakról			N/H/Sz
mozgatási napló			H
kölcsönadott tárgyak naplója			H

- Törlés a nyilvántartásból (A tárgyévben kérelmezett törlési engedélyek bemutatása)

Sorszám	Gyűjtemény	Törlés oka	Törölt kulturális javak száma	Miniszteri engedély száma, kelte
1	Újkortörténeti	a műtárgyak rossz állapota	4	VI/915–3/2021/MUZEUM 2021. március

2.2. Összefoglaló az intézmény elmúlt évi nyilvántartási feladatainak elvégzéséről, különös tekintettel a számítógépes nyilvántartásra, max. 2000 karakter:

2021-ben az újkortörténeti gyűjteményekben folytatódott a kulturális javak szakleltárkönyvbe vétele: Az újkortörténeti gyűjteményben 506 tétel (1.771 darab) került bejelentésre (történeti tárgy, történeti dokumentum, archív fotó, adattár). A gyarapodási naplóba felvett kulturális javak száma: 42 tétel (50.888 darab). A képzőművészeti és irodalmi gyűjteményben leltározás nem történt. A gyarapodási naplóba felvett tárgyak száma 42 db. A néprajzi gyűjteményben 597 tárgy került bejelentésre. Az Újkortörténeti gyűjteményekben folytatódott a digitális adatbázis (Qulto) feltöltése, ellenőrzése és a képek feltöltése. Elkezdődött a Néprajzi Adattár szövegeinek szkennelése, folytatódott a műtárgyak fotózása. Az újkortörténeti és képző és irodalmi gyűjteményekben az adatok ellenőrzése mellett folytatódott a képek feltöltése az adatbázisba. Az anyagok szkennelésébe és a képek adatbázisba való feltöltésébe a közel öt hónapos Home office időszak alatt a teremőrök is bekapcsolódtak. Több gyűjteményben eljutottunk a naprakész állapotig a digitalizálásban, és a gyűjtemények ellenőrzésben. Az interneten elérhető adatbázisba (Museumap) való adatfeltöltésben előre léptünk, a feltöltött adatok száma megduplázódott. A Huntéka rendszer négy évvel ezelőtti üzembehelyezése után folytattuk a régészeti gyűjteményi alrendszerek további normalizálását. A korábban papír alapon létező rekordok, adattári dokumentumok digitalizálását is folytattuk dr. Vizi Márta koordinálása mellett, amely adatbevitelt egy fő munkatársunk teljes munkaidejében végzi. Régész kollégák irányításával a terepi elfoglaltság mellett leltározási munkát is végeztünk adatbevitelt segítő kollégák (két fő) részvételével.

A nyilvántartási feladatok részletes bemutatása

A szakanyag megnevezése	A nyilvántartási feladat leírása	Az elmúlt évben feldolgozott anyag mennyisége (tétel)	Az elmúlt évben feldolgozott anyag mennyisége (tárolási egység)	Felelős (név, beosztás)
Néprajz	Néprajzi Adattár oldalainak szkennelése	230 tétel	8886 oldal	Kereki Ágnes kulturális közfoglalkoztatott
Néprajz	Néprajzi fotógyűjtemény Digitalizált nyilvántartás ellenőrzése, javítása	2306 tétel	2306 darab (sor)	Csapai János néprajzos muzeológus Thuróczy Péter gyűjteménykezelő
Néprajz	Néprajzi Adattár Digitalizált nyilvántartás ellenőrzése, javítása	900 tétel	900 darab (sor)	Fuksz Márta néprajzos muzeológus
Néprajz	Tárgyfotóleltárkönyv Digitalizált nyilvántartás ellenőrzése	1137 tétel	1137 tétel (sor)	Csapai János néprajzos muzeológus

A szakanyag megnevezése	A nyilvántartási feladat leírása	Az elmúlt évben feldolgozott anyag mennyisége (tétel)	Az elmúlt évben feldolgozott anyag mennyisége (tárolási egység)	Felelős (név, beosztás)
Néprajz	Fotóleltárkönyv digitalizálása	663 tétel	663 tétel (sor)	Csapai János néprajzos muzeológus
Néprajz	Tárgyfotó elkészítése	3180 db	3180 db	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő
Néprajz	Néprajzi Adattár leltárkönyv digitalizálása	191 tétel	190 tétel (sor)	Fuksz Márta néprajzos muzeológus
Újkortörténet tárgy	kulturális javak gyarapodási naplóba vétele	42 tétel (50.888 darab)		Mácsainé Iván Éva muzeológus
Újkortörténet tárgy	kulturális javak szakleltárkönyvbe vétele	121 tétel (282 db)		Mácsainé Iván Éva muzeológus
Újkortörténet dokumentum	kulturális javak szakleltárkönyvbe vétele	183 tétel (205 db)		Mácsainé Iván Éva muzeológus
Újkortörténet archív fotó	kulturális javak szakleltárkönyvbe vétele	195 tétel (951 db)		Mácsainé Iván Éva muzeológus
Újkortörténet történeti adattár	kulturális javak szakleltárkönyvbe vétele	7 tétel		Mácsainé Iván Éva muzeológus
Újkortörténet	Adatellenőrzés eredeti fénykép, tárgyi és dokumentumgyűjtemény	4330 tétel	4330 tétel	Kalányos Szilvia és Móhr Szilvia gyűjteménykezelők
Újkortörténet Archív fotó	képfeltöltés az adatbázisba	1545 db		Kelemen Nikoletta teremőr
Irodalmi	Képfeltöltés a képzőművészeti és az iparművészeti adatbázisba	634 db	634 db	Kelemen Nikoletta teremőr
Irodalmi	Fotó szkennelés	1417 db		Kelemen Nikoletta teremőr
Irodalmi	Képfeltöltés az kézirat gyűjtemény adatbázisába	378 db	378 db	Folland Laura teremőr
Irodalmi	Képfeltöltés irodalmi fotó adatbázisba	718 db	718 db	Folland Laura teremőr
Irodalmi	Dokumentum gyűjtemény adatellenőrzés, javítás	674 db	674 db	Rubányi Anita muzeumpedagógus-gyűjteménykezelő
Képzőművészet i	Adattári fotó szkennelése képzőművészet	1517 db	1517 db	Fejős Erika teremőr
Régészeti	leltározás	10419		Czövek Attila mb. igazgatóhelyettes
Régészeti Adattár dokumentumok	a beérkező dokumentáció leltározása	54		Dr. Vizi Márta

2.3. Összefoglaló az intézmény elmúlt évi revíziós feladatainak megvalósításáról, max. 2000 karakter:

Az Újkortörténeti osztály gyűjteményekbe tervezett revíziók nem teljesültek, a részben a közel két hónapos home office időszak, a betegségek, szabadságolások, a raktárköltöztetés elhúzódo munkálatai miatt kialakult kapacitáshiány miatt. A bátaszéki tájház tárgyainak szűrőpróba szerű revíziója a tájház felújításának csúszása miatt sem tudott megvalósulni. A régészeti gyűjteményben viszont folytatódott (a kezdetektől 1998-ig leltározott) régészeti ún. törzsanyag tételes revíziója, amit a terepi elfoglaltságok némileg akadályoztak. Továbbá a digitalizációjával folyamatában végeztük a revízióját a Régészeti adattár írott és fényképes dokumentumainak is.

A revízió alá vont gyűjtemény megnevezése	A revízió jellege (teljes / szűrőpróbaszerű)	A gyűjtemény összes tételszáma (db)	Szűrőpróbaszerű revízió esetén az átnézett leltárkönyvi tételek száma (db) és aránya a gyűjtemény összes tételszámához viszonyítva (%)		Felelős (név, beosztás)	A feladat teljesítésének státusza
régészeti	teljes	481299	550	1,5	Czövek Attila	teljesített
numizmatika	teljes	37694	200	0,6	Czövek Attila	teljesített
könyvtár	teljes	30000	3000	6	Hucker Veronika, könyvtáros	részben teljesített

A nyilvántartási feladatok összefoglaló táblázatos bemutatása

A tárgyévben gyarapodási naplóba vett kulturális javak száma (tétel)	122
A tárgyévben szakleltárkönyvbe vett kulturális javak száma (tétel)	11527
A tárgyévben szekrénykataszteri nyilvántartásba vett kulturális javak száma (tárolási egység)	0
A tárgyévben revízió alá vont kulturális javak száma (tétel)	5826
A tárgyév végén nyilvántartásba vett teljes állomány száma (tétel) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)	481299 70

3. Összefoglaló az intézmény elmúlt évi digitalizálási feladatainak megvalósításáról és illeszkedéséről a digitalizálási stratégiájához, max. 2000

karakter:

Az Újkortörténeti gyűjteményekben folytatódott a digitális adatbázis (Qulto) feltöltése, ellenőrzése és a képek feltöltése. Elkezdődött a Néprajzi Adattár szövegeinek szkennelése, folytatódott a műtárgyak fotózása. Az újkortörténeti tárgy, dokumentum-, és archívfoto illetve képző- és irodalmi gyűjteményekben az adatok ellenőrzése mellett folytatódott a képek feltöltése az adatbázisba. Az anyagok szkennelésébe és a képek adatbázisba való feltöltésébe a közel öt hónapos Home office időszak alatt a teremőrök is bekapcsolódtak. Több gyűjteményben eljutottunk a naprakész állapotig a digitalizálásban, és a gyűjtemények ellenőrzésben. Az interneten elérhető adatbázisba (Museumap) való adatfeltöltésben is előre tudtunk lépni, az oda feltöltött tételek száma meghaladta a tízezeret. A múzeumi összes új adat a Qultoban 13.861 a teljes adatállomány 616.759

A digitalizálási feladatok részletes bemutatása

A digitalizálással érintett gyűjtemény megnevezése	Az elmúlt évben digitalizált anyag mennyisége (tétel) és aránya a teljes gyűjtemény tételszámaához képest (%)		Az elmúlt évben digitalizált anyag hazai vagy nemzetközi adatbázisban történő közzététele (tétel)	Felelős (név, beosztás)
Néprajzi adattári leltárkönyv digitalizálása	191	17	0	Fuksz Márta néprajzos muzeológus
Fotóleltárkönyv digitalizálása	663	5,8	0	Csapai János néprajzos muzeológus
Tárgyfotó elkészítése	3180	13,5	0	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő
Néprajzi adattári leltárkönyv digitalizálása	191		0	Fuksz Márta néprajzos muzeológus
Régészet	1792	0,5	0	dr. Vizi Márta

A digitalizálási feladatok összefoglaló táblázatos bemutatása

A tárgyévben digitalizált kulturális javak száma (tétel)	13861	
A tárgyévi mennyiséggel együtt a digitalizált kulturális javak száma összesen (tétel) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)	616759	
A tárgyévben digitálisan született kulturális javak száma (db)	3180	
Műtárgynyilvántartó adatbázisban kereshető kulturális javak száma összesen (tétel) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)	616759	
A műtárgynyilvántartó adatbázis felhasználóinak száma (fő) és a használatok száma (db)	18	30
Az intézményi honlapon hozzáférhető kulturális javak száma (tétel) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)	6000	
Nemzetközi adatbázisban kereshető kulturális javak száma (tétel) és aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)	10588	
Digitális nyilvántartást használó, auditált gyűjtemények száma (db) és aránya az összes gyűjtemény számához képest (%)	0	

III. Műtárgyvédelem

Összefoglaló az intézmény elmúlt évi megelőző és aktív állományvédelmi feladatainak megvalósításáról, max. 5000 karakter:

A legfőbb feladat 2021-ben továbbra is a faddi raktárban tárolt gyűjteményrészek költöztetése volt, ezt év végére 90 %-ban elvégeztük. A néprajzi textilraktár anyagát a múzeum szekszárdi főépületébe szállítottuk át, ahol megtörtént a tisztításuk, csomagolásuk, digitális feldolgozásuk. Önerőből, valamint NKA pályázatból finanszíroztuk a textilanyaghoz szükséges csomagolóanyagokat. 2021 szeptemberétől bérelt raktárban helyeztük el a néprajzi textileket, ezen felül a történeti tárgyi gyűjtemény bútorait, illetve még a kisipari műhelyek anyagát. Önerőből vásárolt Salgó polcrendszer a raktár háromnegyedében felépítésre is került. Korszerű led világítótesteket szereltettünk fel a raktári helyiségekbe. A raktár eddig felépített polcrendszere 80%-ban már telített, a maximális helykihasználáshoz további Salgó polcok beszerzése szükséges. A történeti tárgyi gyűjtemény anyagából a bútortárgyak egy részét a TOTÉV telepi raktárból átszállítottuk az új bérelt raktárba, hogy helyet csináljunk a Faddról beszállítandó anyag egy részének. Azonban az ott rendelkezésre álló hely még így sem volt elegendő. Így újkortörténeti tárgyi gyűjtemény kisipari műhelyek anyagát a bérelt raktárba kellett szállítanunk, ahol még nincs kialakítva a polcrendszer. A faddi raktárból való költözés és tetemes anyagi és emberi erőforrást igényelt. Többször kellett más területekre beosztott munkatársak besegíteniük a költöztetésbe, ami általában nehéz fizikai munkát jelentett. Saját intézményi gépkocsival és több alkalommal teherautóval is szállítottuk az anyagot. Ezen felül a textilanyag tisztításába és csomagolásába a néprajzi gyűjteménykezelő irányításával a takarítónők is bekapcsolódtak. A költöztetésben a felelős muzeológusokon és gyűjteménykezelőknél, műtárgyvédelmi asszisztenseken kívül Bartók Ferenc adatfeldolgozó, Ivanov-Pencsov Zoltán adatfeldolgozó, Kerekes Ágnes adatfeldolgozó, Szabó Tamás sofőr, Szűcs Jánosné takarítónő, Veres Florentina takarítónő is részt vett. Összeségben a raktárköltöztetés befejezése, raktárrendezés, a tárgyak tisztítása és felállítására még több éves munkát ad az újkortörténeti gyűjtemény muzeológusainak és gyűjteménykezelőinek és a múzeum más munkatársainak. A múzeum kiállításában a mérőprogram keretében rendszeresen mérési adatokat szolgáltatunk, így a Múzeumi Állományvédelmi Bizottsággal való együttműködés révén 3 db A0-ás térképszekrényt melyet a régészeti adattár és a képzőművészeti gyűjtemény anyagának korszerű tárolására fogunk hasznosítani. Az együttműködés keretében továbbá 1 db Trotec B 500 párasító gépet kaptunk közel 2.000.000 Ft értékben. A bizottság megítélte még számunkra 1 db Munters MK4SD páramentesítő berendezést, 1 db Elsec 765 mérőkészüléket, 2 db SA-200 Supair Lux levegőtisztító berendezést is 3.000.000 Ft értékben, mely eszközök 2022 januárjában kerülnek beüzemelésre.

Az állományvédelmi feladatok részletes bemutatása

Állományvédelmi feladat meghatározása	A feladatban érintett műtárgyak száma (db)	Felelős (név, beosztás)	A feladat teljesítésének státusza
tárolási körülmények meghatározása	3180	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő, Csapai János néprajzos muzeológus	Teljesült
tisztítás	3180	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	3180	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő	Teljesült

Állományvédelmi feladat meghatározása	A feladatban érintett műtárgyak száma (db)	Felelős (név, beosztás)	A feladat teljesítésének státusza
tárolási körülmények meghatározása	3180	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	12000	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő, Ács Vince műtárgyvédelmi felelős	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	600	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő, Csapai János néprajzos muzeológus	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	800000	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő, Kalányos Szilvia gyűjteménykezelő	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	6000	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő, Ács Vince műtárgyvédelmi felelős Künsztler Tamás Gábor műtárgyvédelmi felelős	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	3180	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő, Csapai János néprajzos muzeológus	Teljesült
tisztítás	3180	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	3180	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	3180	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	12000	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő, Ács Vince műtárgyvédelmi felelős	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	600	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő, Csapai János néprajzos muzeológus	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	800000	Thuróczy Péter gyűjteménykezelő, Kalányos Szilvia gyűjteménykezelő	Teljesült
tárolási körülmények meghatározása	3000	Mácsainé Iván Éva muzeológus, Kalányos Szilvia gyűjteménykezelő	Teljesült

Az állományvédelmi feladatok összefoglaló táblázatos bemutatása

Megelőző állományvédelemre szoruló összes műtárgy száma (db)	33500
A tárgyévben megelőző állományvédelemben volt összes műtárgy száma (db)	23350
Aktív állományvédelmi kezelésre szoruló összes műtárgy száma (db)	10000
A tárgyévben aktív állományvédelmi kezelésbe vont összes műtárgy száma (db)	10888
Állományvédelmi beavatkozás alá vont és az állományvédelmi kezelést igénylő teljes állomány aránya (%)	52

IV. Tudományos kutatás

1. Összefoglaló az intézményben folyó tudományos munka fő irányairól, a tudományos stratégia célkitűzéseinek megvalósulásáról, max. 3000 karakter:

Mácsainé Iván Éva kutatási témái: Tolna megye sporttörténete, és a Szekszárdi Levente Egyesület története Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltárában iratanyagával mellett a megyei sajtó korszakban megjelent évfolyamai is fontos forrásként szolgáltak a kutatáshoz. Kutatást folytatott továbbá a TÉR-KÉP-Lap alkalmazás blogján közölt témákban is. Csapai János kutatási témája a Tolnai Református Egyházmegye egyházközségeiben található önműves emlékek feldolgozása, melynek eredményei a múzeum évkönyveiben jelennek meg. A 2020. évi önérdénykutatást a korona vírus járvány megakasztotta. A 2020.évi múzeumi évkönyvben 2. világháborús katona emlékeket dolgozott fel. Az önérdények kutatása mellett interjúkat készít a kollektívizálás, kárpótlás témakörében, jelenleg elsősorban a Sárközben. Fuksz Márta kutatási témája a Szekszárdi borvidék rendszerváltás utáni gazdasági-társadalmi átalakulása. Legutolsó tanulmányában a hegyközségek újjáalakulását, szervezeti felépítését és a magyarországi borágazatot befolyásoló Európai Unió jogszabályok szerepét és változását elemezte, mindezt a borvidék szereplőire gyakorolt hatások figyelembevételével. Lovas Csilla kutatási témája Garay Akos festőművész, grafikus élete és életműve Beszédes Sándor fotográfiai Garay Akos családi gyűjteményében címmel közöl cikket a múzeum évkönyvében. Adatgyűjtést folytat Mattioni Eszter festőművész munkásságáról. Tovább bővítette a TER-KÉP LAP várostörténeti alkalmazás épület és személy ismertetéseit és hat blogbejegyzést írt.

1. feltöltési lehetőség: A munkatársak publikációs listája, formátum: PDF.

2. feltöltési lehetőség: A tudományos tevékenység részleteinek bemutatása, formátum: PDF.

2. A tudományos munkatársak kutatónapjával kapcsolatos munkáltatói intézkedések bemutatása (a kutatónapban részesülő tudományos munkatársak és az engedélyezett kutatónapok száma, az engedélyezés szempontjai), max. 2000 karakter:

Az intézmény 10 muzeológusából 7 fő kért és kapott munkaidő kedvezményt. A munkatársak 261 napot vettek ki 2021-ben. Minden esetben egyedi kérelem alapján a múzeum igazgatója engedélyezte a kedvezményt, a kutatási tervek véleményezését követően és a múzeumi évkönyvbe év végén kötelezően leadandó tanulmány, valamint egy előre egyeztetett Hónap műtárgya cikk megírása ellenében. A múzeum munkatársai az évkönyvcikkek mellett számos cikket készítettek és tartottak előadást, amelyekre ezeken a kutatónapokon készültek fel.

3. A jelenleg raktáron lévő saját múzeumi kiadványok, valamint a remittenda kezelésére vonatkozó intézkedések táblázatos bemutatása

Kiadvány címe	Kiadás éve	Eredetileg gyártott példányszám (db)	Megmaradt / raktáron lévő példányszám (db)	A remittenda tervezett kezelése
Múzeumi Évkönyv 15	1990	400	5	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 16	1992	400	143	árusítás alatt

Kiadvány címe	Kiadás éve	Eredetileg gyártatott példányszám (db)	Megmaradt / raktáron lévő példányszám (db)	A remittenda tervezett kezelése
Múzeumi Évkönyv 17	1993	400	115	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 19	1997	400	312	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 21	2000	400	49	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 22	2001	400	11	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 23	2002	400	23	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 24	2003	400	38	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 25	2004	400	123	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 26	2005	400	56	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 27	2006	400	140	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 28	2007	400	151	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 29	2008	400	142	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 30	2009	400	134	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 31	2010	350	141	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 32	2011	350	131	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 33	2012	400	129	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 34	2013	250	62	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 35	2014	250	74	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 36	2015	250	53	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 37	2016	250	80	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 38	2017	200	18	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 39	2018	200	27	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 40	2019	200	26	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 41	2020	200	29	árusítás alatt
Múzeumi Évkönyv 42	2021	200	12	árusítás alatt
Bölcske kikötőerőd	2009	400	128	árusítás alatt
Áll a régi ház	2006	5097	2971	árusítás alatt
Alkotások és pályakép vázlatok	1990	700	380	árusítás alatt
Kézművesek népi iparművészek Tolna megyében	1999	400	162	árusítás alatt
Ami Tolna Vármegye középkori okleveleiből megmaradt 1314-1525	1998	2000	1038	árusítás alatt
Bukovinai székely szóttesek	2000	500	88	árusítás alatt
Mórágy Tüzködomb	2002	400	198	árusítás alatt
Illyés Gyula könyvtára II.	2002	250	160	árusítás alatt
Örökségünk	2006	1500	916	árusítás alatt
Örökségünk foglalkoztató	2008	2000	1206	árusítás alatt
Babits – Mészöly leporelló	2008	7500	5057	árusítás alatt
Baka – Dienes leporelló	2008	2000	551	árusítás alatt
Nyitott kapuk foglalkoztató őskor	2009	1500	946	árusítás alatt
Bazsonyi katalógus	2009	1000	715	árusítás alatt
Szent János és Pál kápolna	2009	1000	542	árusítás alatt
Garay füzetek	2012	1000	716	árusítás alatt
Ete	2013	1000	137	árusítás alatt
Retro	2013	500	5	árusítás alatt
Rendiség alkonya	2014	250	95	árusítás alatt
A középkori Tolna megye templomai	2015	250	60	árusítás alatt
Vadas füzet	2015	250	69	árusítás alatt

Kiadvány címe	Kiadás éve	Eredetileg gyártatott példányszám (db)	Megmaradt / raktáron lévő példányszám (db)	A remittenda tervezett kezelése
Nem térkép e táj	2016	250	44	árusítás alatt
Háborús évek	2016	750	282	árusítás alatt
A hónap műtárgya	2017	300	37	árusítás alatt
Szekszárd a két háború között	2018	250	79	árusítás alatt
Kosovo and Sárköz	2018	250	123	árusítás alatt
Hollós füzet	2009	250	94	árusítás alatt
Liszt Ferenc és Szekszárd	2011	250	70	árusítás alatt
Babits foglalkoztató	2008	2000	1218	árusítás alatt
A hónap műtárgya 2016 -2020	2021	300	113	árusítás alatt
Simontornyai érelelet	2021	200	105	árusítás alatt

A tudományos kutatási feladatok összefoglaló táblázatos bemutatása

Kutatási témák száma (db)	19	
Hazai és nemzetközi kutatási programokban történő részvételek száma (db) és a résztvevők száma (fő)	4	4
A múzeum által megrendezett, offline megvalósult tudományos konferenciák száma (db)	1	
A múzeum által megrendezett, online megvalósult tudományos konferenciák száma (db)	0	
A múzeum dolgozói által saját és külső konferenciákon tartott előadások száma (db)	18	
A múzeum dolgozói által jegyzett magyar nyelvű tudományos kiadványok száma (múzeumi kiadványban és külső kiadványban egyaránt, db)	15	
A múzeum dolgozói által jegyzett idegen nyelvű (külön feltüntetve a nemzetiségi nyelveket) tudományos kiadványok száma (múzeumi kiadványban és külső kiadványban egyaránt, db)	8	
A múzeum dolgozói által jegyzett magyar nyelvű publikációk száma (múzeumi kiadványban és külső kiadványban egyaránt, db)	38	
A múzeum dolgozói által jegyzett idegen nyelvű (külön feltüntetve a nemzetiségi nyelveket) publikációk száma (múzeumi kiadványban és külső kiadványban egyaránt, db)	13	
Kiállítási forgatókönyvek száma offline megvalósult kiállításokhoz (db)	7	
Kiállítási forgatókönyvek száma online megvalósult kiállításokhoz (db)	5	
A tárgyévben nyomtatásban megjelent tudományos kiadványok összes példányszáma (db) és a remittenda aránya (%)	250	1

V. Kiállítási tevékenység**1. Összefoglaló az intézményben az elmúlt évben megvalósult kiállításokról, a kiállítások illeszkedéséről az intézmény küldetésnyilatkozatához és kiállítási stratégiájához, max. 6000 karakter:**

Állandó kiállítások 2021-ben: • A tolnai táj évezredei az őskortól a honfoglalásig • Megelevenedett képek. Egy kisváros a századfordulón • Örökségünk. Tolna megye évszázadai • Pincemúzeumi kiállítás: játék- és fegyvergyűjtemény • Vissza a múltba! A tárgyak emlékezete című Látványtár • Római kőtár: bölcskei kikötőerőd kövei • Babits Mihály és Szekszárd • Dienes Valéria emlékszoja • Baka István emlékkiállítás • Mészöly Miklós emlékkiállítás • Megyeházi kiállítások: Szarkofágterem • Megyeházi kiállítások: Romkert • Megyeházi kiállítások: A szekszárdi megyeháza története • Megyeházi kiállítások: Tájak, települések, emberek • Megyeházi kiállítások: A régi vármegyeháza világa • Megyeházi kiállítások: Mattioni Eszter festőművész kiállítása • Megyeházi kiállítások: Esze Tamás emlékszoja Új, saját, időszakos kiállítások 2021-ben (Főépület): "Pendülnek nagy sok aranyforintok" A simontornyai 16. századi érelelet (felelős: K. Németh András) Hónap műtárgya sorozat, időszakos kiállítások 2021-ben (Főépület): Miklósi. M. Ödön: Mészöly Miklós szüleinek portréi, 1930 (felelős: Lovas Csilla) Török kori fátvöltű Cikó-Eszterpusztáról (felelős: K. Tóth Gábor) Pipafej Szekszárdról (felelős: Csapai János) Török kori csákányfokos az elpusztult Gyánt településről (felelős: K. Németh András) Gróf Apponyi Sándor köszönőlevele dr. Kiss Istvánnak, 1915 (felelős: Ódor János Gábor) Törökellenes hadjárat leletei Fadd határából (felelős: Czövek Attila) Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képben XIII. kötete (felelős: Hucker Veronika) Ló alakú sip Decs-Ete mezővárosból (felelős: Vizi Márta) Vendel István vítezi oklevele (felelős: Mácsainé Iván Éva) Nikolsburgi 18. századi kegyérem Simontornyáról (felelős: Vindus Melinda) Angyalt ábrázoló képfestő nyomódúc (felelős: Fuksz Márta) A mucci bronzkincs (felelős: Szabó Géza) Új, saját, időszakos kiállítások 2021-ben (Vármegyeháza) Mészöly 100 – Gyermekrajzpályázat (Vármegyeháza) Sarkantyú Simon 100 (Vármegyeháza) Művészcsaládok Tolnában 1. Babits Mihály Emlékház udvara Hangzó kert. Szabó Klarissza Medea képzőművész tárlata A kiállítási programokat alapvetően befolyásolta, hogy a múzeumunk az év első felében, 2021 május 10-ig zárva tartottunk. Főépületünkben a „Pendülnek nagy sok aranyforintok” című, simontornyai 16. századi éreleletet bemutató kiállítás a Múzeumok Éjszakáján nyílt és október 3-ig volt látogatható. A régészeti kiállítás rendezője dr. K. Németh András tartott tárlatvezetést szeptember 28-án a főépület időszakos kiállítótermében. Az érelelet előkerülésének körülményein és a feltáráson túl részletes ismertetést kaptak a látogatók az 1646 darab érme összetételéről. A Hónap Műtárgya sorozatunk keretében a múzeum gyűjteményeiből olyan különleges darabokat mutatunk be, amelyek eddig kevésbé kaptak figyelmet. Altalában a raktárban őrzött anyagokból válogatunk, a kiállított műtárgyak egyrészt a muzeológusok tudományos kutatási területeihez, illetve egy-egy jeles alkalomhoz vagy évfordulóhoz kapcsolódnak. A sorozat darabjai a múzeum internetes oldalain is megtekinthetők, valamint a helyi média is hírt ad ezekről. Ebben az évben a régészet hat lelettel, témával, a képzőművészet, a néprajz és az újkortörténet is öt műtárggyal, a könyvtár egy különleges könyvvel képviseltette magát: A Wosinsky Mór Megyei Múzeum vármegyeházi kiállítóterében rendezett kiállítások célja: a lakosság minél szélesebb rétegének megszólítása, a diákoknak élményszerű foglalkozások tartása, sokféle művészeti ág magas színvonalú bemutatása. Az állandó kiállítások évek óta vonzzák a városban működő intézményekből az óvodásokat, általános és középiskolai diákokat. Rendezvényekkel invitáljuk a felnőtt lakosokat, melynek köszönhetően megismerkednek az állandó és az időszakos kiállításokkal is. A tavalyi évben a nyári hónapokban felerősödött a hazai idegenforgalom, így nálunk is többen voltak az ország minden szegletéből. Január 19-én ünnepeltük Mészöly Miklós 100. születésnapját. A Mészöly Emlékév első állomása egy rajzpályázat volt, melyet a Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtárral közösen szerveztünk általános iskolás gyermekek részére. Az író születésnapján kihirdetésre kerültek a nyertes alkotások. A szakmai zsűri által válogatott művek a Vármegyeháza időszakos kiállítótermében voltak megtekinthetők az újraindítás napjától, május 11-től június 20-ig. Ezután egy új időszakos kiállítás megnyitójával indult június 26-án a Múzeumok Éjszakája, a Művészcsaládok Tolnában sorozat első kiállításaként a Sarkantyú művészcsalád (Sarkantyú Simon festőművész, Sarkantyú Mihály fotográfus, Sarkantyú Judit keramikus, Sarkantyú Illés fotográfus) képző- és iparművészeti tárlatát tekinthették meg az érdeklődők október 3-ig. Dr. Basics Beatrix művészettörténész „Egy művészcsalád a késő Kádár-korban. A megküzdés, siker, elvonulás lehetőségei” című előadásával zárta a Sarkantyú Simon

100 kiállítást. Az érdeklődők betekintést kaptak a korszak kultúrpolitikai elveibe és megismerkedhettek Sarkantyú Simon munkásságának főbb állomásaival. A Múzeumok éjszakáján egy régi, nagy sikerű hagyományt is felújítottunk a Babits Mihály Emlékház kertjében megrendezett szabadtéri kiállítással, mely július 22-ig volt megtekinthető, „kipróbálható”. Szabó Klarissza Médea Hangzó kert című tárlata különleges élményt kínált a látogatóknak. A fiatal DLA képzőművész tárlatvezetést is tartott a megnyitón. A résztvevők megtudhatták, hogy hangzó szobrokat hoz létre azzal a céllal, hogy az alkotást megfigyelő, illetve az installációkkal interakcióba kerülő személyben pozitív élmény alakuljon ki. Az általa megalkotott, térben megjelenő, esetleg mozgásban lévő formákhoz érintésre különleges hanghatások társulnak.

A kitöltött 1. mellékletet kérjük PDF formátumban feltölteni.

A kiállítási tevékenység összefoglaló táblázatos bemutatása

Állandó kiállítások száma és összesített látogatószáma (db fő)	16	29667	
Időszaki kiállítások száma és összesített látogatószáma	16	9084	
1. saját épületben (db fő)	1	13740	
2. más intézményben (db fő)			
3. külföldön megrendezett (db fő)	0	0	
Vándorkiállítások száma és látogatószáma	0	0	
1. hazai (db fő)			
2. külföldön megrendezett (db fő)	0	0	
Befogadott kiállítások száma és látogatószáma (db fő)	0	0	
Virtuális állandó kiállítások száma és látogatószáma (db fő)	18	2720	
Virtuális időszaki kiállítások száma és látogatószáma (db fő)	16	2847	
A nemzetiségek anyaországában megrendezett kiállítások száma és látogatószáma (db fő)	0	0	
A tárgyévben megvalósult állandó és időszaki kiállításokban bemutatott műtárgyak becsült aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)			
A tárgyévben látványtárban, tanulmányi raktárban bemutatott műtárgyak becsült aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)	0,7		
A tárgyévben az interneten hozzáférhető műtárgyak becsült aránya a teljes műtárgyállományhoz képest (%)	1,5		
Magyar nyelvű katalógusok, kiállítási vezetők száma, példányszáma és a hasznosított példányok száma (db db db)	1	30	50
Idegen nyelvű katalógusok, kiállítási vezetők száma, példányszáma és a hasznosított példányok száma (db db db)	0	0	0
Múzeumpedagógiai foglalkozással kiegészített kiállítások száma (db)	19		

2. Látogatottsági adatok

Összes látogatószám (fő)	29667
ebből: teljes árat fizető látogató	2254
kedvezményes árat fizető diák látogató	1917
kedvezményes árat fizető egyéb látogató	2632
ingyenes látogató	22864
külföldi látogató (becsült százalék)	5
Az összes látogatóból az elmaradott térségekkel kapcsolatos programokon résztvevők száma (fő)	
A virtuális kiállítások és események látogatószáma	5634

3. Nyitvatartás

Elmúlt évi nyitvatartási napok száma:
Díjtalan látogatás hétfői napjai:

9

195

4. Összefoglaló a látogatószám és a múzeumi szolgáltatások minőségének növekedését elősegítő új kezdeményezésekről, a látogatói elégedettség méréséről, max. 2000 karakter:

Az év során rendszeresen új információkkal, bejegyzésekkel videókkal újítottuk meg a weboldalt és a facebook-oldal tartalmát. A múzeumi honlapon 2020-ban indított városnézetet ismeretekkel szolgáló fejlesztést, a Tér-Kép-Lap oldalt, az év során tovább bővítettük, melyet a későbbiekben is továbbfejlesztünk. A lap blogjához hét új bejegyzés készült, amiket a múzeum a facebook oldalán is megosztottuk. A honlapon Tolna megyei életképek címmel új sorozatot indítottunk eddig négy bejegyzéssel. A facebook lehetőségeit kihasználva egy-egy világnaphoz kapcsolódva posztoltunk múzeumi tartalmakat, érdekességeket. Nagy sikerű volt a Múzeumi Esték előadássorozat és a Történelmi Filmklub elnevezésű múzeumandragógiai sorozat. Előbbi előadásait 2021-től felvesszük és a múzeum youtube csatornáján is közzétesszük. Jelentős számú látogatója volt A hónap műtárgya című sorozatnak. A Múzeumok Őszi Fesztiválja változatos programjait a múzeum épületeiben és múzeumon kívüli helyszíneken is látogathatták az érdeklődők. A Szekszárdi Múzeumbárát Egyesület rendezvényeinek, előadásainak helyszíne múzeumunk. Az egyesület tagjai az intézmény által szervezett előadások, kiállítás megnyitók, időszaki és állandó kiállítások rendszeres látogatói. A városban működő civil szervezetekkel, egyesületekkel való kapcsolat folyamatos, időnként közös rendezvényeket tartunk. Tervben van az iskolákkal való szorosabb együttműködés, de a pandémia egyelőre korlátokat szab ennek a törekvésünknek. A fenntartó jóvoltából a szekszárdi, bejelentkezett iskolás csoportok továbbra is ingyenesen tekinthetik meg a kiállításokat és vehetik igénybe a múzeumi órákat. Jó kapcsolatot ápolunk a Világ Világossága Alapítvánnyal, a Vakok és Gyengénlátók Tolna Megyei Egyesületével valamint a Kék Madár Alapítvánnyal.

5. Összefoglaló az intézmény bevételeiről, a profitnövelést célzó stratégiai intézkedések megvalósulásáról, max. 3000 karakter:

A múzeumi szolgáltatások minőségének növekedése érdekében 2020-ban minden kiállítóhelyünkre egy-egy számítógép került, és elindítottuk az online számlázást, 2021-ben pedig bevezettük a bankkártyás fizetési lehetőséget. Ez utóbbi lehetőség nagy népszerűségnek örvend.

A bevételek táblázatos bemutatása

Jegyár-bevétel (Ft)	2310000
Intézményi terek bérbeadásának bevétele (Ft)	50000
Saját üzemeltetési múzeumi bolt, kávézó bevétele (Ft)	694000
Múzeumpedagógiai foglalkozások bevétele (Ft)	840000
Egyéb rendezvények, programok bevétele (Ft)	320000
Évi állami működési támogatás (Ft)	138700000
Fenntartói támogatás (Ft)	80000000
Régészeti tevékenységből adódó bevételek (amennyiben releváns, Ft)	45400500
Egyéb bevételek (amennyiben releváns, Ft)	26482

6. Összefoglaló az intézmény fizikai és infokommunikációs akadálymentesítésének aktuális helyzetéről, valamint a fogyatékkal élők fogadása érdekében megvalósított intézkedésekről, max. 2000 karakter:

Európai Unió pályázatból még korábban vásárolt a múzeum egy hernyótalpas toléscéket a mozgáskorlátozottak számára, melynek segítségével a múzeum műemlék épületébe lehet felhozni a mozgáskorlátozottakat, szükség esetén a pincemúzeumi foglalkoztatóba is le lehet vinni a sérült gyermekeket. Szintén e pályázat keretéből került elhelyezésre a múzeum földszinti folyosóján egy digitális terminál, mely egyrészt információs adatbázis minden múzeumlátogató számára (benne virtuális múzeumlátogatás, képeslapküldő, különböző játékprogramok, pl. kvíz, puzzle stb.), másrészt a mozgáskorlátozottaknak lehetőséget biztosít arra, hogy a számítógépes programok segítségével virtuálisan megtekinthessék azokat a kiállításokat, melyeket – az épület technikai adottságai miatt - toléscékekkel nem tudnának megközelíteni. A vakok és gyengén látók számára virtuális pontokat alakított ki a múzeum a régészeti kiállításban. Az itt elhelyezett műtárgymásolatokat megtekinthetik, mindegyik feliratozásra került Braille írással is. Ugyancsak rendelkezésre áll múzeumvezető füzet (főépület, Babits Mihály Emlékház) Braille írással, melyet a portán vehetnek át a látássérültek. 2019 decemberében készült el a Tér-Kép-Lap digitális terminál, melyben szekszárdi épületekről, eseményekről és híres személyiségekről talál információt a látogató. A terminál a múzeum földszintjén, a folyosón került elhelyezésre, ezzel is biztosítva a fogyatékkal élők számára is, hogy a helytörténeti vonatkozású információhoz hozzájussanak.

VI. Közönségkapcsolat, kommunikáció

1. Közönségkapcsolatok

1.1. Összefoglaló az intézmény elmúlt évi közművelődési tevékenységéről, a megvalósult programok illeszkedése az intézmény küldetéséhez és stratégiájához, max. 3000 karakter:

A múzeum 2021-ben is a kiállítás-hasznosítási koncepcióra épített a programok tervezésekor. A cél továbbra is olyan kiállítások, rendezvények szervezése, amelyek széles közönségrétegeket mozgatnak meg. Fontosnak tartjuk, hogy az egész életen át tartó tanulás jegyében az aktív dolgozóknak és a nyugdíjasoknak is szervezzünk programokat, mellyel hozzájárulunk a szabadidő tartalmas eltöltéséhez, az önképzéshez, személyiségfejlesztéshez, hiszen ezekre rendkívül nagy az igény. Az intézmény széleskörű tevékenysége továbbra is négy épületben, illetve külső helyszíneken is folyik. A koronavírus járvány miatti több hónapos bezárás 2021-ben is felborította az előzőleg megtervezett és meghirdetett múzeumi programokat. A nyitvatartási időszakokban folytatódott hagyományos tudományos és ismeretterjesztő előadásaink, a filmvetítések és a múzeumandragógiai programok. A Múzeumok Éjszakája négy helyszínen zajló változatos programjaira, a három új időszak kiállítás megnyitójára minden korosztály kíváncsi volt. A múzeum sok programmal kapcsolódott a Mészöly centenáriumhoz. A XIX. Mészöly Miklós Emléknapi, melyben szervezőként veszünk részt, január 1-jén júniusra tolódtott a pandémia miatt. Júliusban zajlott A PAD egyesülettel és a megyei könyvtárral közösen megrendezett VIII. Szekszárdi Magasiskola nyilvános előadásokkal, filmvetítéssel, zenés irodalmi esttel. A népszerű Múzeumok Őszi Fesztiválja húsznál is több, változatos tematikájú programmal valósult meg. Mészöly-túrát és Mészöly-sétát is több alkalommal szerveztünk. Az irodalmi séta a belvárosban zajlott, mely során kapcsolódó novellarészleteket, érdekes információkat hallhattak a résztvevők. A túrán a 2021-ben átadott Mészöly-tanyába gyalogoltunk, ahol mesével, tárlatvezetéssel, kézműveskedéssel vártuk a résztvevőket. Felolvasásokat tartottunk: 1. Mészöly mesékből a Vakok és Gyengénlátóknak, valamint a Kék madár Alapítvány fogyatékkal élő klienseinek, 2. Levél a völgyből címmel a Porkoláb-völgyhöz kapcsolódó Mészöly-írásokból a múzeumbarátoknak, 3. Egy Mészöly-novella felolvasását és beszélgetést a Mészöly-olvasókörnek. A Polcz Alaine-re ismét az idők világnapján emlékeztünk felolvasással. Nagy látogatottságú volt a Mihály napi koccintással és koncerttel összekötött pincetúra, mely a Baka múzeum, a Híradástechnikai gyűjtemény és a Megyei Levéltár közreműködésével jött létre. Népszerűek voltak a múzeumi kulisszatitkokat bemutató programjaink, különösen a Pincétől a padlásig című. A fesztivál keretein belül került sor egy népzenei koncertre is, a Csiga-Biga alapítvány tartott foglalkozást terápiás kutyáival. Szabadulósobát rendezett be a múzeum padlásán a 608. számú Schola Caritatis Cserkészcsapat, melyre szép számmal érkeztek az érdeklődők. Az őszi szünetben és a karácsony előtt tartott mesés családi napon is nagy volt az érdeklődés.

A saját szervezésű rendezvények táblázatos bemutatása

A rendezvény megnevezése	A rendezvény dátuma (programsorozat esetén az alkalmak száma)	A rendezvény célkitűzése	A rendezvény célcsoportja	Országos rendezvény-sorozat megnevezése, amennyiben ahhoz kapcsolódik	Megvalósulás módja (offline vagy online)	Felelős (név, beosztás)
Hangzó kert – Szabó Klarissza Médea tárlatvezetése	2021.06.26.	A kortárs képzőművészet népszerűsítése	minden korosztály	Múzeumok Éjszakája	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
VIII. Szekszárdi Magasiskola nyilvános előadásai és filmvetítés	2021.07.12-16.	Mészöly Miklós és a kortárs irodalom népszerűsítése	felnőttek, aktív időskorúak, nyugdíjasok		offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Cserepek, félálomban – Mészöly 100 – zenés irodalmi est	2021.07.16.	Mészöly Miklós és a kortárs zene népszerűsítése	felnőttek, aktív időskorúak, nyugdíjasok		offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus

A rendezvény megnevezése	A rendezvény dátuma (programszorozat esetén az alkalom száma)	A rendezvény célkitűzése	A rendezvény célcsoportja	Országos rendezvény-sorozat megnevezése, amennyiben ahhoz kapcsolódik	Megvalósulás módja (offline vagy online)	Felelős (név, beosztás)
Túra a szülőháztól a Mészöly-tanyához a Szekszárdi Múzeumbarát Egyesülettel	2021.09.13.	Mészöly Miklós népszerűsítése	aktív időskorúak, nyugdíjasok		offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Belvárosi séta a Mészöly Emlékházhoz	2021.09.14.	Mészöly Miklós népszerűsítése	megyei könyvtárosok, levéltárosok		offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Irodalmi séta Mészöllyel	2021.10.13.	Mészöly Miklós népszerűsítése	középiskolások, egyetemisták, felnőttek, aktív időskorúak, nyugdíjasok	MÖF	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Hátizsákos túra és mesedélelőtt a Mészöly-tanyában	2021.10.09 és 10.27. (2 alkalom)	Mészöly Miklós népszerűsítése	minden korosztály	MÖF	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Mihály napi koncert a Babits Emlékház kertjében	2021.09.29.	szórakoztatás	minden korosztály	MÖF	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Az idők világnapja – Polcz Alaine felolvasás	2021.10.01.	Polcz Alaine népszerűsítése	felnőttek, aktív időskorúak, nyugdíjasok	MÖF	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Őszi szünetelő – Családi mesedélelőtt	2021.10.26.	mesék, drámajáték, kreatív írás, rajzolás, kooperatív munka	minden korosztály	MÖF	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Mesedélelőtt a Humánszolgáltató Központnak	2021.10.26.	mesék, drámajáték, kreatív írás, rajzolás, kooperatív munka	minden korosztály	MÖF	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Tiétek is a múzeum! – Tanárok napja	2021.11.06.	rendhagyó tárlatvezetés	a koronavírus-járvány alatt a frontvonalban szolgáló pedagógusok	MÖF	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
A tégláégető dala c. felolvasószínházi produkció	2021.11.21.	a kortárs irodalom, színház népszerűsítése	felnőttek, aktív időskorúak, nyugdíjasok		offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Tárlatvezetések	47 alkalom	az emlékházak kiállításainak bemutatása, megismertetése	minden korosztály		offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Múzeumi esték (Híres magyar várostromok)	sorozat: 2	ismeretterjesztés, a történelem szórakoztató megismertetése szélesebb körben, oktatási tananyagok kiegészítése, egész életen át tartó tanulás lehetősége	közép- és felsőoktatási intézmények diákjai, felnőttek, aktív időskorúak, pedagógusok		offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Történelmi filmklub (kéthetente keddenként)	sorozat: 6	a történelem szórakoztató megismertetése szélesebb körben	felnőttek, aktív időskorúak, nyugdíjasok		offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Tabulatúra régizene-együttes koncertje	2021.06.26.	szórakoztatás	minden korosztály	Múzeumok Éjszakája	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
„Rejtély a múzeumban” nyomozós kalandjáték a szekszárdi 608. sz. Schola Caritatis Cserkészcsapat szervezésében	2021.06.26.	szórakoztatás	minden korosztály	Múzeumok Éjszakája	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Dr. Tóth Csaba: Pénzek színes világa című könyvének bemutatója	2021.06.26.	ismeretterjesztés, a történelem szórakoztató megismertetése szélesebb körben, oktatási tananyagok kiegészítése, egész életen át tartó tanulás lehetősége	minden korosztály	Múzeumok Éjszakája	offline	K. Németh András (régész-főmuzeológus)
Varga Máté: Pénzhamisítás a középkorban és a kora újkorban című előadás	2021.06.26.	ismeretterjesztés, a történelem szórakoztató megismertetése szélesebb körben, oktatási tananyagok kiegészítése, egész életen át tartó tanulás lehetősége	minden korosztály	Múzeumok Éjszakája	offline	K. Németh András (régész-főmuzeológus)
Vissza a múltba. Látványtúra a pincemúzeumban	2021.06.26.	ismeretterjesztés, a történelem szórakoztató megismertetése, egész életen át tartó tanulás lehetősége	minden korosztály	Múzeumok Éjszakája	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)

A rendezvény megnevezése	A rendezvény dátuma (programszorozat esetén az alkalmaszám)	A rendezvény célkitűzése	A rendezvény célcsoportja	Országos rendezvény-sorozat megnevezése, amennyiben ahhoz kapcsolódik	Megvalósulás módja (offline vagy online)	Felelős (név, beosztás)
A rác/balkáni népesség településtörténete és anyagi kultúrája a hódoltságkori Dél-Dunántúlon tudományos konferencia	2021.09.22.	a múzeum kultúráközvetítése, az adott téma jeles szakértői bemutatják legújabb kutatási eredményeiket	középiskolások, egyetemisták, aktív felnőttek, nyugdíjasok		offline	K. Németh András (régész-főmuzeológus)
Fáncsy Rezső élete, rokonsága, levelei, emlékkönyve és németkéri képek	2021.09.27.	ismeretterjesztés, családfakutatás, a honismeret és a helytörténet szélesebb körben való megismertetése	középiskolások, egyetemisták, aktív felnőttek, nyugdíjasok	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
"Pendülnek nagy sok aranyforintok" Kiállítás-megnyitó, finisszázs	2021.06.26., 2021.09.28.	ismeretterjesztés, a történelem szórakoztató megismertetése, egész életen át tartó tanulás lehetősége	középiskolások, egyetemisták, aktív felnőttek, nyugdíjasok	Múzeumok Éjszakája; Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	K. Németh András (régész-főmuzeológus)
Zseblámpás kalandtúra pincétől a padlásig	2021.10.16.	tematikus vezetés kalandvágyó múzeumbúvároknak az intézmény látogatók elől elzárt területein, múzeumi kulisszatitkok megismerése	általános iskolások, középiskolások, egyetemisták, aktív felnőttek, nyugdíjasok	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Raktártúra Czövek Attila régész főmuzeológussal	2 (2021.10.01., 10.30.)	tematikus vezetés kalandvágyó múzeumbúvároknak az intézmény látogatók elől elzárt területein, múzeumi kulisszatitkok megismerése	általános iskolások, középiskolások, egyetemisták, aktív felnőttek, nyugdíjasok	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	Czövek Attila (régész-főmuzeológus)
Avar kori leletek Bonyhád határában. K. Tóth Gábor régész előadása a Bonyhád határában előkerült avar kori leletekről	2021.10.05.	ismeretterjesztés	felnőttek, aktív időskorúak, nyugdíjasok	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	K. Tóth Gábor (régész)
A Szekszárdi Múzeumbárátok Egyesületének utazásos előadásai	(4 előadás): 2021.10.11.; 10.25.; 11.08.; 11.22.	ismeretterjesztés, távoli kultúrák és népek bemutatása, virtuális utazás lehetősége a pandémia idején	középiskolások, egyetemisták, aktív felnőttek, nyugdíjasok	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Múzeumi tudományos délelőtti Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából	2020.11.03. (9 előadás)	a múzeum kultúráközvetítése, a múzeum munkatársai által kutatott témák legújabb eredményeinek megismertetése	pedagógusok, muzeológusok, múzeumi közművelők, felsőoktatási intézmények hallgatói, civil szervezetek	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	K. Németh András (régész-főmuzeológus)
Varázs-sarok	2021.10.19.	szórakoztatás	minden korosztály	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Szabadulószoza a 608. számú Schola Caritatis Cserkészcsapat és Vicze László grafikus segítségével	2021.10.23.	szórakoztatás, csapatmunka	általános iskolások, középiskolások, egyetemisták, aktív felnőttek, nyugdíjasok	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Soós András és zenekara népzenei koncertje	2021.10.30.	ismeretterjesztés, szórakoztatás	minden korosztály	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Tiétek is a múzeum! – Rendfenntartók napja	2021.11.06.	rendhagyó tárlatvezetés	a koronavírus-járvány alatt a frontvonalban szolgáló rendfenntartók	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Mészöly Miklós vers- és Prózamondó Verseny	2021.06.10.	Mészöly Miklós és az irodalmi kultúra népszerűsítése	általános- és középiskolások, egyetemisták, felnőttek, pedagógusok		offline	Rubányi Anita (múzeumpedagógus)
Polcz Alaine délután (Ablonczy Annával és Pócs Margittal)	2021.06.10.	Polcz Alaine és az irodalmi kultúra népszerűsítése	egyetemisták, felnőttek, nyugdíjasok		offline	Rubányi Anita (múzeumpedagógus)
Tárlatvezetések	28	a múzeum kiállításainak bemutatása, megismertetése	minden korosztály		offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Az irodalmi jelenidő délutánja	2021.06.11.	Mészöly Miklós írói hagyatékának népszerűsítése	felnőttek		offline	Lovas Csilla főmuzeológus

A rendezvény megnevezése	A rendezvény dátuma (programszorozat esetén az alkalmak száma)	A rendezvény célkitűzése	A rendezvény célcsoportja	Országos rendezvény-sorozat megnevezése, amennyiben ahhoz kapcsolódik	Megvalósulás módja (offline vagy online)	Felelős (név, beosztás)
Régészet napja	2021.06.18. és 06.20.	Különleges régészeti lelőhelyek bemutatása	felnőtt korosztály	Régészet napja	offline	Dr. Gere Lászlóné Dr. Vizi Márta Phd főmuzeológus
Múzeumok Éjszakája	2021.06.26.	Múzeum népszerűsítése, ismerkedés Szekszárd kulturális értékeivel	minden korosztály	Múzeumok Éjszakája	offline	Binder Borbála múzeumpedagógus
Sarkantyú Simon 100 kiállítás megnyitó, finisszázs	2021.06.26. és 09.30.	A képzőművészet népszerűsítése	minden korosztály		offline	Binder Borbála múzeumpedagógus
Mihály napi barangolás	2021.09.29.	A hétköznapi elzárt területek látogatása vezetéssel	minden korosztály, családok	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	Binder Borbála múzeumpedagógus
Megyei Szakmai Nap	2021.09.14.	Ismerkedés a MOKK aktuális képzéseivel és a családbarát múzeum ismérveivel	szakemberek		offline	Ódor János igazgató, főmuzeológus
Felolvasóest Mészöly Miklós meséiből	2021.11.25.	Mészöly Miklós írói hagyatékának népszerűsítése	fogyatékos személyek, minden korosztály		offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Levél a völgyből – Felolvasóest Mészöly Miklós Porkoláb-völgyi írásából	2021.12.02.	Mészöly Miklós írói hagyatékának népszerűsítése	Múzeumbarátok		offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Felolvasóest és beszélgetés (Mészöly Miklós: Anyasírató)	2021.12.21.	Mészöly Miklós írói hagyatékának népszerűsítése	felnőtt korosztály		offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Mesés karácsony	2021.12.22. (2 alkalom)	Hangolódás a karácsonyra mesével, zenével, kézműveskedéssel	minden korosztály, családok		offline	Binder Borbála Kovács József Rubányi Anita múzeumpedagógusok
Tárlatvezetések	9	a múzeum kiállításainak bemutatása, megismertetése	minden korosztály		offline	Binder Borbála múzeumpedagógus

1.2. Összefoglaló az intézmény önkéntes stratégiájáról, az önkéntesekkel ellátott múzeumi tevékenységek bemutatása, max. 1500 karakter:

A múzeum a nagyobb rendezvények (Múzeumok Éjszakája, Múzeumok Őszi Fesztiválja, táborok, Szekszárdi Múzeumbarát Egyesület programjai, rendezvényei) lebonyolításakor veszi igénybe a lelkes önkéntesek segítségét. Az önkéntesek túlnyomó része a sok szabadidővel rendelkező idősebb korosztályból, az aktív nyugdíjasokból, a Múzeumbarát Egyesület tagjaiból tevődik össze, akik szívesen részt vesznek a programokban való segédkezésben fizetség nélkül is. De voltak a középiskolás- és felsőoktatási intézményekből és az aktív dolgozók köréből is önkénteseink. 2021-ben a pandémia miatti félelem és a programok egy részének elmaradása miatt kevesebb önkéntes segítőtje volt a múzeumnak a járványt megelőző évekhez képest, de így is elegendően jelentkeztek ahhoz, hogy minden program zökkenőmentesen megtartható legyen. A nagyobb programok közül idén a nyári táborokban és a Múzeumok Éjszakáján láttak el az önkéntesek segítői feladatokat.

A közönségkapcsolati tevékenység táblázatos bemutatása

Offline megvalósult közművelődési rendezvények és a rendezvények résztvevőinek száma (db fő)	130	3105	
Online megvalósult közművelődési rendezvények és a rendezvények résztvevőinek száma (db fő)	3	231	
A hátrányos helyzetűeket (kiemelten a romákat), valamint a fogyatékkal élőket célzó, a társadalmi együttélést és a felzárkózást elősegítő programok és a programok résztvevőinek száma (db fő)	16	257	
Nemzetiségi közösségi identitást erősítő programok és a programok résztvevőinek száma (db fő)	1	14	
Ismeretterjesztő előadások és a résztvevők száma (db fő)	45	965	
Ismeretterjesztő kiadványok száma, példányszáma és a hasznosított példányok száma (db db db)	1	300	50
Önkéntesek és az általuk ledolgozott munkaórák száma (fő óra)	24	168	

2. Köznevelési hasznosítás

2.1. Összefoglaló az intézmény elmúlt évi múzeumpedagógiai tevékenységéről, az intézményi stratégiához való illeszkedéséről és a kiemelt feladatok bemutatása, max. 3000 karakter:

A 2021-es évben is folytatta a múzeum az előző évek szellemiségében kialakított múzeumpedagógiai munkát. Az állandó kiállításokban témák szerint változatos, komplex foglalkozásokat tartunk a korosztályi igényeknek megfelelően. Az időszaki kiállításokhoz múzeumi órákat készítünk. Minden

programunk előtt tájékoztatót küldtünk e-mailben, telefonon, néha személyesen is a diákoknak, pedagógusoknak, az adott célcsoportnak. A helyi diákok továbbra is ingyenesen látogathatják kiállításainkat és vehetnek részt foglalkozásainkon, melyet a székszárdi önkormányzat finanszíroz. A készség-, képességfejlesztést is kiemelt feladatunknak tekintjük, mely kézműves, kézimunka foglalkozásainkon /pl. Varródoboz/ valósul meg. A kezdetektől népszerű alkalmakat minden hónapban más-más tematikával hirdetjük meg. A Múzeum a bőrdobozban programmal a székszárdi és vidéki óvodákat látogatjuk meg azért, hogy a múzeumba ritkán eljutó óvodások is megismerhessenek olyan tárgyakat, meséket, történeteket, amelyek múltunkról, hagyományainkról szólnak. A témák a jeles napokhoz, a kiállításokhoz kötődnek, de a pedagógusok kérésére összeállítunk más témájú foglalkozásokat is. Az irodalmi foglalkozásokon a meséket dramatikus játékkal, bábjátékkal ötvözzük. A múzeumpedagógiai koncepció szerinti programokat a hagyományos ismeretátadás keretein túl a gyermeki aktivitásra, kreativitásra építjük, mely a nyári táborokban igen hatékonyan tud működni. Idén egy-egy öt napos tábort szerveztünk három helyszínen. A Főépületben Miénk a múzeum címmel szerveztünk tábort, ahol a Tolna megyei nemzetiségekkel ismerkedhettek meg a táborozók: a sárközi református magyarokkal, a bukovinai székelyekkel, a németekkel, a szerbekkel és a cigánysággal. A gyerekek megtekinthették a múzeumi kiállításokat, kirándulásokon vehettek részt, és betekintést kaptak a népcsoportok történetébe, hagyományába. Tanultak népdalokat, hallgattak népmeséket, és a népművészethez kapcsolódó kézműves alkotásokat készítettek. Zárásként egy nagy sikert arató, zenés kiállítás megnyitót is rendeztünk a gyerekekkel a műveiket bemutató tárlathoz. A Vármegyeházán Béla-királyság címmel tartottuk tábort, ahol a közösségépítés, drámajáték volt a főszerep, bonyhádi múzeumlátogatással, kreatív írással, rajzolással, egyéni fejlesztéssel. A hetet egy kortárs versekből és hozzájuk kapcsolódó rövid jelenetekből összeállított előadással zártuk, mely a gyerekek és felnőttek gyakori konfliktusait tematizálta. A leplezetlen őszinteség és a gyerekek bátor szereplése nagy hatással volt a nézőként résztvevő szülőkre.

2.2. A célzottan a külföldi magyaroknak szóló programok bemutatása, valamint a tehetséggondozást, illetve a korai iskolaelhagyás csökkentését segítő programok, együttműködések bemutatása, max. 2000 karakter:

Rendszeresen érkeznek erdélyi, felvidéki, délvidéki kirándulócsoporthoz városunkba, akiknek elsődleges célállomása a Babits Mihály Emlékház. Fontosnak tartjuk, hogy tárlatvezetéseinken, programjainkon a külföldi magyar diákok is megismerjék megyeszékhelyünk múltját, kulturális értékeit. Január 19-én ünnepeltük Mészöly Miklós 100. születésnapját. A Mészöly Emlékében meghirdetett rajzpályázat célja az volt, hogy gyerekek az író meséihez készítsenek illusztrációkat. A megye 14 iskolájából, művészeti intézményéből 136 tanuló 141 rajza érkezett be, melyeket szakmai zsűri bíralt el. A kiállításon az alsósok és a felsősök 80 műve szerepelt. Az alkotást benyújtó diákok és osztályaik, Mészöly egyik meséjéhez kapcsolódó drámajátékos órában vehettek részt meghívásunkra. A Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár olvasótáborának tehetséges, irodalom, történelem iránt érdeklődő középiskolásai a főépületben és a Babits és Mészöly Emlékházban vendégeskedtek nálunk, akik komoly, elmélyült munkát végeztek a kiállítótérben. A Gyakorlóiskola AMI balett-táborra is rendszeresen ellátogat a Babits Mihály Emlékházba nyáron, ahol elsődlegesen Dienes Valéria táncpedagógus munkásságával ismerkednek a fiatalok. A Kertvárosi Óvoda Csodabogarak nevű kiemelten tehetséges gyermekeket összegyűjtő csoportja többször látogatott el hozzánk és kért foglalkozást. A Faddi Gárdonyi Géza Általános Iskola alsó tagozatának tanulmányi versenyeket nyert diákjai részére tartottunk foglalkozásokat, tárlatvezetést. A hidasi általános iskola diákjai a múzeum főépületében készültek fel országos tanulmányi versenyre történelemből. A Humánszolgáltató Központ munkatársait várjuk közösségépítő alkalmakon és kiállítási helyszíneinken. Egész nyáron tartó, hátrányos helyzetű, SNI-s gyerekeket befogadó táboraikat minden héten programokkal fogadtuk a főépületben és a Vármegyeházán is. Az őszi szünetben az ő és a NeuroHarmónia Fejlesztő Központ napközis táborozói is részt vettek Mészöly-mesés foglalkozásokon.

2.3. Az iskolai közösségi szolgálati tevékenység, valamint a középiskolás korosztály megszólítását célzó intézkedések bemutatása, max. 2000 karakter:

A 2021-es esztendőben, a pandémiás időszak és az időszakos zárva tartás ellenére is fogadott diákokat a múzeum az Iskolai Közösségi Szolgálat tevékenységi köre kapcsán. Főként a nyári időszakban tudtunk fogadni diákokat, de őszi szünetben, illetve tanítási órák után és hétvégén is. 2021-ben újabb 3 középiskolai oktatási intézménnyel kötöttünk együttműködési megállapodást, így összesen már 21 intézményből jöhetnek hozzánk diákok. A 2013-as kezdés óta 126 diák végzett közösségi szolgálatot a múzeumban, ebből 2021-ben 28 új tanuló volt. Az elmúlt évben jellemző volt, hogy a legtöbb tanuló a teljes 50 órát itt töltötte nálunk, ami főként a nyári szünet ideje alatt valósult meg, mikor a járványhelyzet ezt jobban megengedte. Sok tanuló segített előkészíteni a Múzeumok Éjszakája rendezvényünket, illetve a program megvalósításában is részt vett. Kézműves foglalkozásoknál, vendégfogadásnál, gyermekprogramok felügyeleténél segítettek. Ezen kívül a múzeumi nyári táborokban is többen részt vettek segítve a múzeumpedagógiai munkát. A nyári szünet más részeiben, illetve a tanórák utáni időszakban főleg a múzeumi könyvtári munkában, revízióban, leltárban, feldolgozásban segítettek a diákok, de részt vettek leletisztitáson, raktárrendezésen is a régészeti gyűjteményben vagy az irodalmi, néprajzi gyűjtemény digitalizálásában. Célunk, hogy a diákok bepillantást nyerjenek a múzeumi munkába, megismerkedhessenek a különböző gyűjteményekkel, tapasztalatokat gyűjtsenek, és életkoruknak megfelelően segíteni tudjanak egy-egy adott munkafeladatban. Próbálunk segíteni, hogy ne csak feladatot teljesítsenek, hanem tanuljanak is, a múzeum működése és a történelem megismerése mellett például felelősségérzetet, hasznosságot, együttműködési képességet. A középiskolás korosztályt Kovács József múzeumpedagógus új óráival sikerült megszólítani. A Sárköz dallamait, a bukovinai székelyek népzenejét múzeumpedagógusunk hegedűn játssza. Liszt Ferenchez kötődő óráján a zeneszerző műveit nemcsak felvételről h

A múzeumpedagógiai kezdeményezések, programsorozatok táblázatos bemutatása

A foglalkozás megnevezése	Egyszeri alkalom vagy sorozat (sorozatnál az alkalmak száma, db)	A foglalkozás célkitűzése	A foglalkozás célcsoportja	Együttműködő intézmény / partner (amennyiben releváns)	Megvalósulás módja (offline vagy online)	Felelős (név, beosztás)
Múzeum a bőrdobozban – kihelyezett foglalkozások óvodásoknak	10	Ismerkedés Mészöly-mesékkal, dramatikus játékkal	óvodások	székszárdi és Tolna megyei óvodák	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Múzeumi órák ált. iskolásoknak	67	Ismerkedés az emlékházakkal, egy-egy művel játékosan	ált. iskolások	ált. iskolák	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Múzeumi órák középiskolásoknak	22	Ismerkedés az emlékházakkal, interaktív óra	középiskolások	középiskolák	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Múzeumi órák egyetemistáknak	2021.06.02.	Ismerkedés az emlékházakkal, interaktív óra	egyetemisták	PTE KPVK	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
A régi kert rólunk szól – színjátékos tábor	2021.06.21-25.	Dráma- és színjátékos tábor a Babits Emlékház kertjében, jelenetek készítése, bemutatása	ált. iskolások	ált. iskolák	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus

A foglalkozás megnevezése	Egyszeri alkalom vagy sorozat (sorozatnál az alkalmak száma, db)	A foglalkozás célkitűzése	A foglalkozás célcsoportja	Együttműködő intézmény / partner (amennyiben releváns)	Megvalósulás módja (offline vagy online)	Felelős (név, beosztás)
A megyei könyvtár olvasótáborának fogadása	2021.07.05.	Dramajáték, Kreatív írás Babits-szöveghez ill. a Babits Emlékház kertjéhez kapcs. va	középiskolások	Tolna Megyei Illyés Gyula Könyvtár	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
A Gyakorlóiskola balett-táborának fogadása	2021.06.28.	Dienes Valéria munkássága, Mészöly-mesés drámaóra	óvodások, általános iskolások	PTE IGY Gyakorlóiskola, AMI és Gyakorlóóvoda	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Mészöly Miklós: Mikor én kisfiú voltam – kihelyezett drámajátékos foglalkozás	3	Mészöly Miklós munkásságának népszerűsítése	ált. iskola felső tagozta	Szent József Iskolaközpont, Babits Mihály Általános Iskola	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Mészöly Miklós: A rókaszemű menyecske – kihelyezett meseelőadás	2	Mészöly Miklós munkásságának népszerűsítése	ált. iskola alsó tagozat	Babits Mihály Általános Iskola	offline	Rubányi Anita múzeumpedagógus
Múzeumi foglalkozások óvodásoknak és kisiskolásoknak	13-féle foglalkozás, 23	a múzeum egy-egy kiállításának megismerése az iskolai tananyagra, a kompetenciaprogramra és a műveltségi területekre építve	óvodások, alsó tagozatos általános iskolások	szekeşzárdi és Tolna megyei óvodák, általános iskolák	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Múzeumi órák ált. és középiskolásoknak, egyetemistáknak	22-féle órátípus, 40	a múzeum egy-egy kiállításának megismerése az iskolai tananyagra, a kompetencia programra és a műveltségi területekre építve	általános iskola felső tagozat, középiskolák, egyetemi hallgatók	szekeşzárdi és Tolna megyei általános- és középiskolák	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Vissza a múltba. A tárgyak emlékezete – Látványtári túrák	6	a pincemúzeumban lévő Látványtár egy-egy kiállítási részének megismerése interaktív vagy tárgyalgató foglalkozásokkal	általános- és középiskolás diákok	szekeşzárdi és Tolna megyei általános- és középiskolák, felsőfokú tanintézmények	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Jahreszeiten-Évszakok	sorozat: 2-féle foglalkozástípus, 2	egy-egy múzeumi kiállítás vagy műtárgy megismerése játékosan német nyelven, interaktív és tárgyalgató foglalkozásokkal	óvodák, általános iskolák alsó tagozata	szekeşzárdi és Tolna megyei óvodák és általános iskolák	offline	Hucker Veronika (könyvtáros-múzeumpedagógus)
Miénk a múzeum – múzeumi tábor	2021.08.09-13.	a szünidő élményszerű, hasznos eltöltése az informális tanulás jegyében, a múzeumi gyűjteményi anyaghoz kapcsolódó kulturális örökség tanulmányozása	általános iskolások	általános iskolák	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Interaktív programok terápiás kutyaival	sorozat: 4-féle foglalkozástípus, 3	a múzeum főépületének őskori- és természettudományi kiállításaihoz kapcsolódva mozgás- és képességfejlesztő interaktív játszótér program	óvodák, általános iskolák alsó tagozata	szekeşzárdi és Tolna megyei óvodák, általános iskolák	offline	Kovács József (múzeumpedagógus)
Múzeumi foglalkozás óvodásoknak	25	a múzeum egy-egy kiállításának élményszerű megismerése	óvodások		offline	Binder Borbála múzeumpedagógus
Múzeumi foglalkozás általános iskolásoknak	27	A tananyag kiegészítése élményszerű múzeum látogatással	általános iskolásoknak		offline	Binder Borbála múzeumpedagógus
Foglalkozás középiskolásoknak	10	A tananyag kiegészítése, művészetek megismerése, drámajátékkal	középiskolásoknak		offline	Binder Borbála múzeumpedagógus
Módszertani bemutató egyetemistáknak	6	A múzeum szerepe a közoktatásban	egyetemi hallgatóknak		offline	Binder Borbála múzeumpedagógus
Múzeumi nyári tábor	2021.08.02-06.	A múzeum iránt érdeklődő gyermekek sokszínű foglalkoztatása egy héten	általános iskolások		offline	Binder Borbála múzeumpedagógus
Városi táborok fogadása	4	A programot színesítjük múzeumi drámajátékkal	általános és középiskolás diákok		offline	Binder Borbála múzeumpedagógus

A foglalkozás megnevezése	Egyszeri alkalom vagy sorozat (sorozatnál az alkalmak száma, db)	A foglalkozás célkitűzése	A foglalkozás célcsoportja	Együttműködő intézmény / partner (amennyiben releváns)	Megvalósulás módja (offline vagy online)	Felelős (név, beosztás)
Utazó múzeum – múzeum a bőröndben	13	Az óvodások bevezetése a múzeum világába	óvodás korcsoport	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	Binder Borbála múzeumpedagógus
Kihelyezett múzeumi óra	2	Ismerkedés a szőlőőrzés és a szüret hiedelmeivel szokásaival	középiskolás korosztály	Múzeumok Őszi Fesztiválja	offline	Binder Borbála múzeumpedagógus
Varródoboz	sorozat: 5 félé foglalkozás típus 24	Kézimunka technikák elsajátítása	minden korosztály		offline	Binder Borbála múzeumpedagógus

A köznevelési tevékenység összefoglaló táblázatos bemutatása

A gyűjteményre és a kiállításokra alapozott múzeumpedagógiai foglalkozások száma, a foglalkozások résztvevőinek száma, a honlapon elérhető múzeumpedagógiai foglalkozások száma (kiemelten a kerettantervhez illeszkedő foglalkozásokra) (db fő db)	272	3885	105
Múzeumpedagógiai kiadványok száma, példányszáma és a hasznosított példányok száma (db db db)	5	1000	60
Célzottan a külhoni magyarok számára szervezett programok száma és a programok résztvevőinek száma (db fő)	0	0	
Iskolai tehetséggondozást segítő programok száma és a programok résztvevőinek száma (db fő)	9	128	
A korai iskolaelhagyás csökkentését segítő programok száma és a programok résztvevőinek száma (db fő)	1	10	
Iskolai közösségi szolgálat kapcsán köznevelési intézményekkel kötött megállapodások száma, az iskolai közösségi szolgálaton résztvevő diákok száma és az általuk a múzeumban eltöltött órák száma (db fő óra)	21	28	1210

3. Oktatási tevékenység**Összefoglaló a felsőoktatási intézményekkel megvalósult együttműködésekről, max. 2000 karakter:**

A legnagyobb számban a szekszárdi PTE KPVK karáról nappali- és levelező tagozatos tanítók és az óvodapedagógusok érkeznek múzeumunkba: múzeumpedagógiai foglalkozásokra, módszertani műhelygyakorlatra. Számukra komplex múzeumpedagógiai foglalkozást állítottunk össze. A módszertani fogásokat az óvodás- és általános iskolás korosztály számára kialakított, kifejlesztett játékok, feladatok kipróbálásán keresztül sajátítják el. Fontosnak tartjuk, hogy az egyetemi hallgatóknak segítséget nyújtunk a tanulmányaikhoz, szorosabbá téve az egyetem és a múzeum kapcsolatát, illetve bízunk abban, hogy az itt szerzett pozitív tapasztalataik hatására diákjaikat is rendszeresen hozzák majd hozzánk, ha elkezdenek tanítani. Egyetemi dolgozatok, szakdolgozatok, doktori disszertációk írásához segítséget nyújt az intézmény szakkönyvtára és kutatószolgálat. 2021-ben a PTE KPVK egy végzős hallgatója múzeumpedagógiai témából írta szakdolgozatát, amihez segítséget nyújtottunk, illetve a múzeumban tartotta tanulmányait lezáró bemutató-tanítást A Janus Pannonius Múzeum Néprajzi Osztályának, a PTE Néprajz-Kulturális Antropológia Tanszéknek, az ELKH BTK Zenetudományi Intézet és a Wosinsky Mór Megyei Múzeum néprajzi részlegének szervezésében 2021. januárjában indult meg a „Jövőnk gyökerei – Andrásfalvy Bertalan, a népművészet kutatója” c. kiállítás szervezése. A kiállítás 2021. november 17-én nyílt meg Pécsen, amit 2022-ben a többi intézmény is betervez a programjába

A felsőoktatási és felnőttképzési tevékenység táblázatos bemutatása

Felsőoktatási tevékenységben oktatóként résztvevő munkatársak száma (fő)	2
Felnőttoktatásban oktatóként résztvevő munkatársak száma (fő)	0
Az intézmény által nyilvántartott képzési tematikák száma (db)	0
A képzési tematikák közül az EMMI által adott nyilvántartási számmal rendelkező vagy a Pedagógus Akkreditációs rendszerben vagy egyéb jogszabály alapján nyilvántartott képzési tematikák száma (db)	0
Az intézmény felnőttképzési nyilvántartási számmal rendelkezik bejelentésköteles képzési tevékenység folytatásához (igen/nem)	nem
Bejelentésköteles képzési turnusok száma és az összes résztvevő száma (db fő)	
Az intézmény felnőttképzési engedéllyel rendelkezik engedélyköteles felnőttképzési tevékenység folytatásához (igen/nem)	nem
Engedélyköteles képzési turnusok száma és az összes résztvevő száma (db fő) (db fő)	

4. Hozzáférés**4.1. Összefoglaló a kutatószolgálat tevékenységéről, max. 1500 karakter:**

A múzeum gyűjteményeiben folyamatos a kutatószolgálat működése. A kutatási engedéllyel rendelkező kutatók előre egyeztetett időpontban személyesen végezhetnek kutatást. A régészeti adattárban, a néprajzi, történeti, képzőművészei és irodalmi gyűjteményben a primer források kutatása mellett, a használt irodalom és a módszertan tekintetében telefonon, e-mailben is állunk a kutatók szolgálatára. A pandémiára való tekintettel elsősorban úgy igyekeztünk a kutatási megkereséseket megoldani, hogy ne legyen feltétlenül szükséges a személyes jelenlét.

4.2. Összefoglaló a múzeumi könyvtár tevékenységéről, max. 2000 karakter:

A folyamatosan elvégzendő napi munkák mellett (szakkönyvek- és folyóiratok rendelése, leltározás, adatbevitel, irodalomszolgáltatás, selejtezés-törleszt, könyvtárközi kölcsönzés, a szabadpolic és a raktári rend fenntartásával kapcsolatban felmerülő feladatok) 2020 év végén megrendeltem az egész 2021-es évre szóló folyóiratokat, egyrészt a Könyvtárellátótól, másrészt a Magyar Postától, az Akadémiai Kiadótól. Leadtam a 2020-as évre szóló statisztikákat és a könyvtári beszámolót, részben a megyei könyvtár, részben a múzeum, részben az EMMI felé. 2021-ben több alkalommal is postáztunk múzeumi évkönyvet és egyéb múzeumi kiadványokat a cserepartnereinknek országon belülre és kívülre. A kiadványok tartalmi feldolgozására továbbra is a Corvina integrált könyvtári adatbázist használjuk, melynek sajnos még mindig hiányosságai vannak a konverzió során fellépő adatvesztés miatt. E hiányok pótlása folyamatosan végzendő feladat. A folyóiratok feldolgozására a Depo adatbázist használjuk. 2021-ben is

folytatta könyvtárosunk a szakmai publikációknak illetve az ezekre való külső hivatkozások gyűjtését és felvitelét a Magyar Tudományos Művek Tára (röviden MTMT) adatbázisába azon munkatársak részére, akik erre igényt tartottak. A múzeum XLII. (2020) évkönyvében jelent meg Hucker Veronika K. Németh Andrásal közösen szerkesztett A Wosinsky Mór Megyei Múzeum munkatársainak tudományos publikációi, 2011-2020 című publikációja. Az előző év során elkezdődött a könyvtári gyűjtemény (több épületben található) revíziója, mely a következő évre is ki fog tolni a gyűjtemény nagysága miatt. Eddig 6456 egység került revízió alá, ebből ebben az évben 5076. 2021. júliusában könyvtárosunk a „Hónap műtárgya” sorozatban az 1896-ban kiadott Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képen XIII. kötetét mutatta be.

Az intézményi hozzáférés táblázatos bemutatása

A kutatószolgálatot igénybe vevő kutatók és a kutatási alkalmak száma (fő db)	41	59
A múzeumi könyvtár könyvtárhasználóinak száma és a múzeumi könyvtárlátogatások száma (fő db)	64	200
Honlap-látogatások száma (db)	57121	

5. Módszertani szolgáltatások

5.1. Összefoglaló a tárgyévben megvalósult módszertani műhelygyakorlatokról, max. 2000 karakter:

Kultv. 45/A §. (2) bekezdés i) pont alapján a megyei hatókörű városi múzeum szakmai-módszertani központként mindegyik alábbi témakörben évente legalább két módszertani műhelygyakorlatot szervez a megye közigazgatási területén működő muzeális intézmények munkatársai számára: • restaurálási és műtárgyvédelmi tevékenység körében gyakorlati bemutatóval egybekötve, • gyűjteménykezelési, nyilvántartási, gyűjteményfeldolgozási és digitalizálási tevékenység körében, • múzeumpedagógia területén óvodapedagógusok és pedagógusok, továbbá a muzeális intézmények közművelődési szakemberei számára

A módszertani műhelygyakorlatok táblázatos bemutatása

Műhelygyakorlat témaköre	Műhelygyakorlat tematikája	Megvalósulás módja (offline vagy online)	Időpont	Helyszín (offline megvalósulásnál)	Résztvevők száma (fő)	Felelős (név, beosztás)
Az Örökségünk című állandó kiállítás hasznosítása az óvodás korosztály számára	Módszertani bemutató és műhelygyakorlat a PTE KPVK óvodapedagógus szakos hallgatóinak	offline	2021.10.20.	WMMM főépület	21	Kovács József múzeumpedagógus
A múzeum Látványtárának hasznosítása az általános iskolás korosztály számára	Módszertani bemutató és műhelygyakorlat a PTE KPVK tanító szakos hallgatóinak	offline	2021.10.20.	WMMM főépület	22	Kovács József múzeumpedagógus
Tájak, települések, emberek című kiállítás hasznosítása óvodás korosztály számára	Módszertani bemutató és műhelygyakorlat a PTE KPVK óvodapedagógus szakos hallgatóinak	offline	2021.10.06.	WMMM Vármegyeházi kiállítások	11	Binder Borbála múzeumpedagógus
Tájak, települések, emberek című kiállítás hasznosítása általános iskolások számára	Módszertani bemutató és műhelygyakorlat a PTE KPVK hallgatóinak (természetpedagógia fakultáció)	offline	2021.10.15.	WMMM Vármegyeházi kiállítások	8	Binder Borbála múzeumpedagógus
Megyei Szakmai Nap (SZNM MOKK, Dunaföldvári Művelődési Központ és Vár, WMMM)	Ismerkedés a MOKK aktuális képzéseivel és a családbarát múzeum ismérveivel	offline	2021.09.14.	WMMM Vármegyeházi kiállítások	14	Ódor János Gábor múzeumigazgató
Muzeológia	Gyűjteményi források a családfakutatásban	offline	2021.02.05.	Könyvtár Grábóc	5	Fuksz Márta néprajzos muzeológus
Muzeológia	Kurdi Tájház megalapítása	offline	2021.07.08.	Kurdi, Katolikus Plébánia (7226, Petőfi S. u. 19.)	5	Csapai János néprajzos muzeológus, Thuróczy Péter gyűjteménykezelő
Muzeológia	Kiállításrendezés elmélete és gyakorlata	offline	2021.07.13.	Vármegyeház a időszak kiállítóterem	8	Lovas Csilla főmuzeológus
Muzeológia	Kéziratok és fotók digitalizálása	offline	2021.10.01.	Babits Mihály emlékház	7	Lovas Csilla főmuzeológus
Muzeológia	A fénykép mint történeti forrás	offline	2021.10.15.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum	13	Mácsiné Iván Éva muzeológus

5.2. Összefoglaló az állományvédelmi felelős tárgyévben megvalósult munkájáról, helyszíni bejárásairól, max. 2000 karakter:

Az intézményben önálló munkakörben foglalkoztatott állományvédelmi felelős nincs. Az állományvédelmi felelős feladatait a Thuróczy Péter néprajzi gyűjteménykezelő végezte leterheltségétől függően. Az intézmény állományvédelmi terve, mely tartalmazza a műtárgyvédelmi protokollt is 2020-ban elkészült, mivel azóta már átdolgozásra szorult, a raktári helyzet változása miatt megvitatására, elfogadására még nem került sor. Thuróczy Péter Múzeumi Állományvédelmi Bizottság képesítésével rendelkező néprajzi gyűjteménykezelő 2021-ben felmérte és javaslatot tett az új közel 300 m² bérelt raktár kialakításra, az szükséges állományvédelmi intézkedések megtételére. Megtervezte a raktár polcrendszerét, javaslatot tett a régi elavult világítás korszerű Led-es világítótestek cseréjére, függönyök felszerelésre, mérőműszert helyeztet el, hogy folyamatosan követni lehessen a műtárgykörnyezeti értékeket. A megyei hatókörű városi múzeum és a hozzá tartozó kiállítóhelyek bejárása valósult meg. A raktárköltöztetés miatt, idő hiányában és a járványhelyzet következtében a megyében helyszíni bejárás nem volt. Ennek ellenére a vidéki múzeumi intézmények nem maradtak ellátatlanul. A múzeumban és a megyében kihelyezett mérőműszerek felügyeletét, adatszolgáltatását a néprajzi gyűjteménykezelő elvégezte. Összesen négy intézmény fordult hozzánk segítségért. A Kurdon tájház kialakítását tervezik, Völgysegi Múzeumban Perczel emlékszoba kialakítása kapcsán, a Sióagárdi Tájház felújítás utáni újrendezése kapcsán, a Dunaföldvári Vármúzeumban Sárdi kiállításban megjelent rovarártevéők kapcsán adtunk tanácsot. Az elmúlt évben a fokozatos romló raktári állapotok miatt, valamint a műtárgyak védelme érdekében előnyben kellett részesíteni a néprajzi és történeti gyűjtemények kiköltöztetését faddi raktárunkból, mely munka nagy részét hónapokon át a főként néprajzi gyűjteménykezelő és -muzeológus végezték.

Az állományvédelmi felelős munkatárs adatai

Az állományvédelmi felelős neve	Elérhetősége (e-mail, telefon)	Legmagasabb iskolai végzettsége	Munkaköre	Múzeumi Állományvédelmi Bizottság továbbképzésén való részvétel (igen/nem)
Thuróczy Péter (megbízott)	+36 74/ 316-222/15, thuroczy@wmmm.hu	technikus, Múzeumi gyűjtemény- és raktárkezelő	gyűjteménykezelő	igen

Az állományvédelmi felelős helyszíni bejárásait bemutató táblázat

A bejárás időpontja	A bejárás helyszíne	A meglátogatott intézmény neve	A megállapítások rövid összefoglalása	A meglátogatott intézményben az intézkedésért felelős kolléga (név, beosztás)
2021.07.12.	Vissza a múltba, Látványtár Szekszárd, Szent István tér 26.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum	A kiállítás újszerű és korszerű minden alapvető állományvédelmi eszközzel felszerelt. A több mint 6000 tárgyat befogadó kiállítás üzemeltetése rendszerszerű. A régi elöregedett páramentesítő készülékek cseréje szükséges, amire pályázati forrást nyertünk. beszerzésre 2022-ben kerül sor	Künsztler Gábor Tamás mútárgyvédelmi munkatárs
2021.07.06.	Szekszárd, Babits Mihály u.13.	Babits Mihály Emlékház	A kiállítás rendezett jó általános állapotban van, károsodást nem észleltem. Műtárgykörnyezeti méréseket rendszeresen elvégzik. Az őszi tavaszi átmeneti időszakokban páramentesítő gép üzemeltetése lenne ajánlott.	Lovas Csilla főmuzeológus
2021.07.06.	Szekszárd, Babits Mihály u. 15.	Irodalom Háza - Mészöly Miklós Emlékház	Az közel 200 éves épület állaga romló, az épület korából adódóan is az elégtelen alapozás miatt folyamatosan repedések jelennek meg. A kiállítás rendezett, tiszta, jó általános állapotban van. A műtárgykörnyezet i méréseket folyamatosan végzik. A szellőztetésre használt ablakokat rovarhálóval kell ellátni.	Lovas Csilla főmuzeológus
2021.07.07.	A régi vármegyeháza világa című kiállítás Szekszárd, Béla király tér 8.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum Megyeházi Kiállítóhelye	Műtárgykárosodást nem tapasztaltam, annak ellenére, hogy sem fűtési, sem hűtési lehetőség nincs a kiállítóterekben. Ablakok árnyékolóval ellátottak. Szükség lenne a régi halogénégők cseréjére, korszerűbb Led-es megvilágításra. A tavalyi állapotokhoz képest változás nem volt. Hosszabb távon temperáló fűtés kiépítése ajánlott. A szellőztetésre használt ablakokat rovarhálóval kell ellátni. A műtárgykörnyezeti értékeket rendszeresen méri.	Lovas Csilla főmuzeológus
2021.07.07.	Mattioni Eszter Hímes kövei című kiállítás Szekszárd, Béla király tér 8.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum Megyeházi Kiállítóhelye	A kiállítást nyáron meleg, télen hideg hőmérsékleti szélsőségek jellemzik. Fűtési, hűtési lehetőség nincs. Műtárgykörnyezeti méréseket rendszeresen végzik. A nagyméretű ablakokat hatékony árnyékolókkal kell ellátni melyek megfelelnek az épület műemléki jellegének. A szellőztetésre használt ablakokat rovarhálóval kell felszerelni.	Lovas Csilla főmuzeológus
2021.07.07.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum Megyeházi Kiállítóhelye, XIX. századi Tudástár című kiállítás Szekszárd, Béla király tér 8.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum Megyeházi Kiállítóhelye	A kiállítás újszerű, tiszta és rendezett. A nyílászárók árnyékolóval ellátottak. A kiállítás megvilágítását kb. 80%-ban halogén lámpák adják, melyek erős fénykibocsátásúak és hőtermelnek. A vitrinekben LED megvilágítás működik. A műtárgyakon károsodásokat nem észleltünk. Heti rendszerességgel műtárgykörnyezeti méréseket folytatunk. Halogén lámpák műtárgybarát LED égőkre cserélése, valamint az szellőztetésre használt nyílászárók rovarhálóval történő ellátása szükséges.	Lovas Csilla főmuzeológus
2021.10.06.	Régészeti kiállító terem Szekszárd, Béla király tér 8.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum Megyeházi Kiállítóhelye	A kiállító terem padlófűtéssel rendelkezik, üvegfalakon keresztül áramlik be a fény, a nyílászárókon árnyékoló nem található, a megvilágítást halogén lámpákkal oldották meg, a vitrinek megvilágítása műtárgybarát LED izzókkal történik. Jelenleg kerámia és fém alapanyagú műtárgyakat állítanak ki. Halogén lámpák műtárgybarát LED égőkre cserélése, valamint a nyílászárók árnyékolóval ellátása szükséges. A tavalyi évhez képest változás nem történt.	Lovas Csilla főmuzeológus
2021.10.06.	Időszaki kiállító terem Szekszárd, Béla király tér 8.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum Megyeházi Kiállítóhelye	Az időszaki kiállító terem, fényszűrővel rendelkezik, viszont a kiállítást nagy fényerősségű és melegedésre hajlamos halogén égők világítják meg. A halogén égőket lehetőség szerint műtárgybarát LED izzókra kell cserélni. Nyári időszakban a kiállítóteret túlmelegszik 1 db légkondicionáló gép és 2 db mobil páramentesítő gép beépítése javasolt, valamint a szellőztetésre használt nyílászárókat rovarhálóval kell ellátni. A tavalyi állapotokhoz képest változás nincs.	Lovas Csilla főmuzeológus
2021.06.28.	Őskor, Római kor, Népvándorlás kora régészeti kiállítások Szekszárd, Szent István tér 26.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum	A 80-as években létrehozott kiállítóterem mára már elavultnak, korszerűtlennek számítanak és az állományvédelmi szempontoknak sem felelnek meg. A kiállítások kárpitozásán moly kártétele észlelhető. A fertőzőség mértékét molycsapdákkal ellenőrizzük. Testo automata digitális adatregisztráló készülékkel gyűjtjük a műtárgykörnyezeti értékeket. A tavalyi évhez képest változás nem történt.	Künsztler Tamás Gábor mútárgyvédelmi munkatárs
2021.06.28.	Múzeum Időszaki kiállító terem Szekszárd, Szent István tér 26.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum	A kiállító terem korszerű beépített légkondicionáló géppel felszerelt. UV-mentes kiállító környezettel és szintén korszerű LED megvilágítással rendelkezik. Mérőműszerrel felszerelt. Az optimális működéshez szükséges nyílászárók cseréjére. Múzeumi Állományvédelmi Bizottsággal együttműködés révén 1 db párasító gépet kaptunk. Heti rendszerességgel műtárgykörnyezeti méréseket folytatunk. Jelenleg nincs kiállítás.	Künsztler Tamás Gábor mútárgyvédelmi munkatárs

A bejárás időpontja	A bejárás helyszíne	A meglátogatót intézmény neve	A megállapítások rövid összefoglalója	A meglátogatót intézményben az intézkedésért felelős kolléga (név, beosztás)
2021.06.28.	Egy kisváros a századfordulón című időszaki kiállítása Szekszárd, Szent István tér 26.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum	A kiállítási installációkon és a tárgyakon moly kártétele látható, a tablóra kihelyezett papír alapú műtárgyakon fakulás és mechanikai sérülés is látható. A károsodott műtárgyakat le kell cserélni, tisztítani, konzerválni, fertőtleníteni kell. A kiállítás felfrissítésre szorul. Hatékony árnyékoló rendszert kell kiépíteni. A jelenlegi halogén világítást korszerű LED égőkre kell cserélni, valamint legalább 3 légkondicionáló gépre lenne szükség a nyári túlmelegedés megelőzésére. Testo automata digitális adatrögzítő készülékkel gyűjtjük a műtárgykörnyezeti értékeket. A tavalyi évhez képest egyéb változás nem történt.	Künsztler Tamás Gábor műtárgyvédelmi munkatárs
2021.06.28.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum Örökségünk című állandó kiállítása Szekszárd, Szent István tér 26.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum Örökségünk című állandó kiállítása Szekszárd, Szent István tér 26.	A kiállítás kora ellenére újszerű állapotban van. A természetes alapanyagú installációs anyagokat frissíteni, cserélni kell. A kiállítás a főépület emeleti szintjén helyezkedik el, nyári időszakban felmelegszik. Termenként 1 db klímakészülék beszerelése lenne ajánlott, valamint folytatni kell az elavult nyílászárók cseréjét és a függönyök helyett korszerű árnyékolástechnikát kell kiépíteni. Indokolt lenne a korszerűtlen világítótestek fokozatos lecserélése LED égőkre. A tavalyi évhez képest változás nem történt. Heti rendszerességgel műtárgykörnyezeti méréseket folytatunk.	Künsztler Tamás Gábor műtárgyvédelmi munkatárs
2021.09.20.	Néprajzi-újkortörténeti-íparművészeti raktár Fadd, Rákóczi u. 2.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum	A raktárépület műszaki állapota leromlott, műtárgytárolásra alkalmatlanná vált. 2019 tavasz óta folyamatos a műtárgyak kiköltöztetése. Jelenleg a raktár 90%-a már kiürült.	Künsztler Tamás Gábor műtárgyvédelmi munkatárs
2021.09.21.	Régészeti raktár Szekszárd, TOTEV telep 23.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum	A raktár rendezett, enyhén poros. Aljzata beton. Fűtéssel nem rendelkezik. A raktárban pormentes padozatot kell kialakítani, korszerűsíteni kell a nyílászárókat, világítótesteket, valamint a hőszigetelést és a téli temperáló fűtést is meg hosszabb távon kell oldani. Testo automata adatgyűjtős mérőműszer méri a műtárgykörnyezeti értékeket. A tavalyi évhez képest változás nem történt.	Künsztler Tamás Gábor műtárgyvédelmi munkatárs
2021.09.21.	Régészeti-Néprajzi- és Újkortörténeti raktár Szekszárd, TOTEV telep 25.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum	Vegyes raktár. Több gyűjtemény anyag került itt elhelyezésre /régészeti, néprajzi, újkortörténeti/. 2021-ban is tovább folytatódott a néprajzi és történeti anyag átköltöztetése faddi raktárunkból. Fertőtlenítés, konzerválás után a tárgyak a rendezése és raktári rend kialakítása folyamatban van. A raktár a rendszeres takarítás ellenére poros, fűtés a raktári részekben nincs. A riasztóberendezés sincs kiépítve. Megoldandó problémák: pormentes padozat, hőszigetelés, nyílászárók, téli temperáló fűtés, riasztó, raktári rend kialakítása. Jelenlegi állapotában csak szükség-raktárnak tekinthető.	Künsztler Tamás Gábor műtárgyvédelmi munkatárs
2021.12.09.	Néprajzi textil újkortörténeti, képzőművészeti raktár Szekszárd Kálvin tér 19.	Wosinsky Mór Megyei Múzeum bérelt raktára	2021 szeptemberétől béreljük az egykori református iskola épületének emeletét és oldalszárnyát. Az épület egy 19. századi háromtantermes iskola, ennek emeleti termeit, és az oldalszárny helyiségeit hasznosítottuk. Az emeleti terem nagy belmagasságúak, ideális páratartalmúak, jól szellőztethetőek, pormentesek, korszerű Led UV-mentes világítással felszerelték és temperáló fűtéssel rendelkeznek. Itt Salgó polcrendszert építettünk, az emelet jelenleg 70% beépítettségűek. Az oldalszárny kisebb belmagasságú, de fűthető, világos termekből áll. A fűtésmentes tavaszi őszi időszakban páramentesítő készülék használatára lesz szükség.	Lovas Csilla főmuzeológus

5.3. A múzeum módszertani szolgáltatásainak tárgyévi összefoglaló táblázatos bemutatása

A szaktanácsadások száma összesen (műtárgyvédelmi és állományvédelmi, gyűjteménykezelési és digitalizálási, valamint múzeumpedagógiai és közönségkapcsolati tevékenység körében, db)	52	
A módszertani műhelygyakorlatok száma összesen (műtárgyvédelmi és állományvédelmi, gyűjteménykezelési és digitalizálási, valamint múzeumpedagógiai és közönségkapcsolati tevékenység körében), offline megvalósult (db) és online megvalósult (db)	10	0
Az állományvédelmi felelős helyszíni bejárásai során meglátogatott muzeális intézmények száma összesen (db) és a helyszíni bejárások száma összesen (db)		

6. Kommunikációs tevékenység, arculattervezés

6.1. Összefoglaló az intézmény elmúlt évi kommunikációs tevékenységéről, kiemelt arculatépítési feladatairól, az intézményi stratégiához való illeszkedés bemutatása, max. 3000 karakter:

A közönségkapcsolat és a PR-tevékenység változatlanul az intézmény eszközei híreinek eljuttatásában, közvetítésében a nagyközönséghez a média segítségével. A programokról, rendezvényekről rendszeresen, tájékoztatja a múzeum interneten keresztül a médiát, a megye kultúrával foglalkozó civil szervezeteit, az iskolákat, óvodákat és a Szekszárdi Múzeumbarát Egyesület tagjait. A múzeum honlapja folyamatosan, naprakész információkkal frissült, hasonlóan a Facebook-oldalhoz, melyek hírei több ezer emberhez jutnak el. 2021 őszén új szolgáltató végzi a honlapunk tárhely szolgáltatását. Az átállás miatt sajnos hetekig nem működött a honlap. Facebook oldalunkat ugyanezen időben hackertámadás érte, emiatt új FB oldalt kellett kialakítanunk, amely többletfeladattal járt. Az elmúlt évben az Instagramra is regisztráltunk és időközönként töltünk fel fotókat. Internetes kapcsolataink folyamatosan bővülnek a társintézményekkel, nevelési-oktatási intézményekkel, civil szervezetekkel. A programjainkról e-mailen keresztül tájékoztatjuk őket. A múzeum reklám- és marketingtevékenységének részeként munkatársaink alkalmanként, igény szerint nyilatkoznak a helyi és országos médiának. A múzeum propaganda- és reklámtevékenysége a fentiek alapján egyrészt arra irányul, hogy minél szélesebb tömegek kapjanak naprakész, korrekt információt az intézmény tudományos, közművelődési és múzeumpedagógiai programjairól, az aktuális rendezvényekről, másrészt folyamatos tájékoztatást kíván nyújtani a megyei múzeum valamint tagintézményei általános, a látogatókat érintő működéséről.

6.2. Összefoglaló az intézmény virtuális térben való megjelenéséről, a honlap és a közösségi platformokon való jelenlét fejlesztésének bemutatása,

max. 2000 karakter:

A múzeum honlapján már évek óta megtekinthetők a különböző kiállítási helyek állandó kiállításairól készült 360 fokos gömbpanorámák, emellett folyamatosan készülnek az időszakos kiállításokról is virtuális megjelenések. A Hónap műtárgya sorozat minden darabja az interneten is elérhető. A sorozat egyes darabjai az idei, május 10-ig tartó bezárás miatt kizárólag online voltak megtekinthetők. Néhány éve a Facebook közösségi oldalon is jelen van az intézmény, 2021-ben egy támadás miatt a korábbi közösségi oldal megújult. Az intézmény Youtube csatornáján szintén friss tartalmak jelennek meg rendszeresen. Rendszeresen új tartalmakkal jelentkezett a TÉR-KÉP-LAP oldal blogja, amit a Facebookon is megosztunk. A honlapunkon új sorozatot indítottunk Tolna megyei életképek címmel. A Facebookon bejegyzésekkel kapcsolódunk jeles napokhoz A kávé világnapján..., A magyar költészet napján egy rövid Babits Mihály-videót készítettünk, melyben egy kevésbé ismert fiatalkori verse hangzott el, és a gyűjteményből válogatott, a költőt és családját ábrázoló ritka fotók kísérték az előadást. <https://www.facebook.com/wosinskymor.megyeimuzeum>
https://www.instagram.com/wosinsky_mor_megyei_muzeum/ <https://www.youtube.com/channel/UCd00ilZ7lZCTLdJxpBEQ1eA/featured>

6.3. Összefoglaló az intézmény baráti köréről, a hazai és külföldi partnerekkel történő együttműködéseiről, valamint a szponzoráció fejlesztése érdekében megtett lépéseiről, max. 2000 karakter:

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum a Szekszárdi Múzeumbarát Egyesület háttérintézménye. A múzeum ingyenesen biztosít helyet az egyesület rendezvényeinek (előadások, vetítek, fogadónapok). Az egyesület szervezetében változások történtek, az év közepén tisztújítás volt, az egyesület elnökének Lovas Csilla főmuzeológust választotta meg a tagság. A titkári teendőket továbbra is Andrásné Marton Zsuzsa nyugalmazott múzeumpedagógus látja el. Az egyesület létszáma 2021-ben tagrevíziót követően 407 fő volt. Az egyesület rendezvényeivel, előadásaival, tematikus programjaival bővítette, népszerűsítette a múzeum közművelődési, ismeretterjesztő tevékenységét. 2021-ban 8 rendezvényt tartott. Az egyesület tagjai látogatják a múzeumi rendezvényeket, pl. a Múzeumi Esték sorozat előadásait, a Múzeumok Őszi Fesztiválja rendezvényeit, a Múzeumi Tudományos Délelőtti előadásait, valamint a Történelmi Filmklub vetítéseit. A múzeum segítségét az egyesület köszönte meg azzal, hogy 100.000 Ft-tal támogatta Németh Pálné Parragh Julianna hízművész, a népművészet mestere, két A kategóriás zsűrizett sárközi hízművészetének megvásárlását. 2020. novemberétől a WMMM partnerintézményként (Fuksz Márta révén) vett részt a „Szekszárdi borok promóciója az USA területén” című pályázatban (Agrárminiszter 3/2020 (II.28.) AM rendelet), melynek keretében három darab, angol nyelvű, ismeretterjesztő kötet (A szekszárdi vörösből, rozé, fehérből) és egy dokumentumfilm készült a borvidékről.

A kommunikációs tevékenység táblázatos bemutatása

TV megjelenések (fizetett hirdetések nélkül, db)	37
Rádió megjelenések (fizetett hirdetések nélkül, db)	15
Írott sajtó megjelenések (fizetett hirdetések nélkül, db)	39
E-sajtó megjelenések (fizetett hirdetések nélkül, db)	85
Fizetett hirdetések száma (becsült érték, db)	2
A hivatalos facebook oldal követőinek száma (fő)	356
Egyéb múzeumi online platform megnevezése és a követőinek száma (fő)	Instagram 46
Egyéb múzeumi online platform megnevezése és a követőinek száma (fő)	Youtube 17
Egyéb múzeumi online platform megnevezése és a követőinek száma (fő)	

VII. Pályázati tevékenység

Összefoglaló az intézmény elmúlt évi pályázati tevékenységéről, max. 3000 karakter:

2021-ben több pályázatot adott be az intézmény, ezek közül négy volt sikeres, mindegyiket az NKA-hoz nyújtottuk be 3.800.000 Ft értékben. Összeségében 2.450.000 Ft-ot nyertünk el múzeumi Évkönyv kiadására, állományvédelmi tételekre két pályázattal és egy 19. századi ruha rekonstrukcióra.

A hazai pályázatok táblázatos bemutatása

Hazai pályázatok megnevezése (megvalósult/folyamatban lévő)	Pályázott összeg (Ft)	Elnyert támogatás (Ft)	Felelős (név, beosztás)
NKA 19. századi női ruha restaurálása -megvalósult	1000000	500000	Lovas Csilla Főmuzeológus
NKA Állományvédelmi pályázat 2020 megvalósult	1000000	850000	Lovas Csilla Főmuzeológus
NKA Állományvédelmi pályázat 2021 folyamatban	800000	500000	Lovas Csilla Főmuzeológus
NKA – Múzeumi évkönyv megjelentetése (folyamatban lévő)	1000000	600000	Dr. K. Németh András tudományos titkár

A Széchenyi 2020 program pályázatainak táblázatos bemutatása

Széchenyi 2020 program keretében megvalósuló pályázatok megnevezése (megvalósult/folyamatban lévő)	Pályázott összeg (Ft)	Elnyert támogatás (Ft)	Felelős (név, beosztás)

Egyéb, nem hazai forrásokra épülő pályázatok táblázatos bemutatása

Egyéb, nem hazai forrásokra épülő pályázatok megnevezése (megvalósult/folyamatban lévő)	Pályázott összeg (EUR)	Elnyert támogatás (EUR)	Felelős (név, beosztás)

73-2/2017.

1/4.

Wosinsky Mór Megyei Múzeum

Múzeumi digitalizálási stratégia

Bevezetés

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 42 § (4) bekezdése b) pontjában előírtaknak megfelelően megalkotja digitalizálási stratégiáját, amelynek alapján szakmai tevékenységét végzi.

Helyzetfelmérés, a digitalizáltság mértéke

Intézményünkben korábban nem folyt egységes szempontú digitalizációs tevékenység. Az ingyenesen hozzáférhető Múzeumi Nyilvántartó Rendszert (MuNyir) múzeumunk nem vette igénybe, és a Magyar Nemzeti Digitális Archívum (MaNDA)-programban sem vettünk részt. Leltárkönyveink beszkennelését a közelmúltban a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. végezte el, de a leltárkönyvi tételek begépelésére természetesen nem került sor.

Fontos előrelépés, hogy intézményünk 2016. év elején beszerezte a Múzeumi HunTéka rendszert, amely alkalmas gépi múzeumi katalógus építésére, a leltári tételekhez teljes tartalmak (képek, hangzó anyagok, teljes szövegek stb.) kapcsolására és múzeumi leltározás számítógépen való végzésére is. A HunTéka révén képesek leszünk csatlakozni a MuseuMap múzeumi aggregációs portálhoz, amelynek segítségével az internetről is elérhetővé válik gyűjteményünk.

Digitális feldolgozottság szempontjából legjobb helyzetben régészeti gyűjteményünk van, annak köszönhetünk, hogy az M6-os autópálya 2006–2008. évi feltárása során előkerült mintegy 347.000 leletet a Régészeti Információs és Térinformatikai Adatbázis (RITA) nevű, több múzeum által is használt, internetes alapú (lelet-, objektum- és lelőhelynyilvántartó) programba leltároztuk be, amelybe az ásatók/leltározók által jellegzetességeik alapján kiválasztott jelentős mennyiségű tárgy digitális tárgyfotója is bekerült. Ezt a programot az autópálya-feltárások lezárulta után is tovább használtuk az újonnan előkerült régészeti leletanyag és dokumentációk nyilvántartására.

A gyűjteményünkben lévő műtárgyak digitalizáltságának foka három szinten vizsgálhatók.

- 1: készült-e a műtárgyakról digitális reprodukció (a tárgyak esetében fotó, a papír alákú dokumentumok esetében szkennelt állomány);
- 2: van-e róluk (bármilyen programban készült) digitális leltárkönyv;
- 3: a leltárkönyvi adatok és a fotók/szkennelt állományok összekapcsolása megtörtént-e auditált integrált közgyűjteményi nyilvántartó programban.

1. Digitális fotóval a Régészeti gyűjtemény jelentős hányadáról rendelkezünk a már említett autópálya-feltárások feldolgozási rendszerének köszönhetően. Az ez után előkerült leletanyag

digitális fotózása már a feltáró régész távlati céljainak megfelelően, esetlegesen történt meg. A régebbi leletanyagok tárgyfotózása 1985-ig megtörtént, ezek szkennelése azonban még várat magára. Az 1985–2006 közötti leletanyagok fotózottsága szintén esetleges. Mindent összevetve a múzeum messze legnagyobb gyűjteménye, a régészeti gyűjtemény kb. 60%-áról készült felvétel, ezek kb. 75%-át digitális fotók teszik ki. Régészeti (dokumentációs) adattárunk analóg dokumentumai feldolgozatlanok, digitalizálásra várnak.

A Történeti gyűjteményben a tárgyak 98%-ról készült digitális felvétel, az archív fotók és a negatívak szkennelése 100%-ban megtörtént, az adattár szkennelése pedig 30%-ban. A történeti dokumentumgyűjteményben szkennelés még nem történt.

A Néprajzi gyűjteményben a tárgyak 40%-os, az archív fotók szkennelése pedig 100%-os készültségű.

Az Irodalomtörténeti gyűjtemény fotóinak 90%-ban, kéziratának szkennelése pedig 60%-ban történt meg, a tárgyi anyag 80%-áról készült digitális fotó.

A Képzőművészeti gyűjtemény tárgyi anyagának 20%-a, az Iparművészeti gyűjtemény tárgyainak pedig 80%-a digitálisan fotózott.

A tárgyfotók tárolása eddig az egyes muzeológusok számítógépein és adathordozóin, illetve egyéni szándékaik szerint a múzeum szerverén történt.

2. Digitális alapú leltározás már a Múzeumi HunTéka rendszer beszerzése előtt is folyt az intézményben, jellemzően a nagy mennyiségű leletanyaggal dolgozó régészeti gyűjteményben (ld. a feljebb írtakat).

3. A Múzeumi HunTéka adatbázisba a leltárkönyvi adatok a következő arányban kerültek feltöltésre: a Régészeti gyűjtemény 70%-ban, a Történeti gyűjteményből a tárgyi anyag 25%-ban, a fegyverek 100%-ban, a dokumentumgyűjtemény 100%-ban, a Néprajzi gyűjtemény tárgyi anyaga 60%-ban, fotóanyaga 10%-ban, az Iparművészeti gyűjtemény 95%-ban, a Képzőművészeti gyűjtemény 80%-ban, az Irodalomtörténeti gyűjteménye tárgyi anyaga pedig 95%-ban. Fotóanyag jelenleg még nincs a HunTékában, a digitalizálás egyik legfontosabb eleme intézményünkben ennek feltöltése.

A digitalizálás célja

A társadalmi elvárás alapján megfogalmazott átfogó közgyűjteményi digitalizálási stratégia az általuk őrzött kulturális javak széleskörű társadalmi hasznosulását, a nemzeti kultúra közvetítését és megismertetését tűzte ki céljául. A Wosinsky Mór Megyei Múzeum az analóg formában készült dokumentumok digitalizálásával gyűjteményének hosszú távon történő megőrzését kívánja biztosítani, a Digitális Jólét Programban és a Digitális Oktatási

Stratégiában megfogalmazott célokhoz kapcsolódva pedig a tartalmak felhasználóbarát megosztásában érdekelt.

Időkeret: 2017–2022

Digitalizálási stratégiánkat középtávú időtartamban, öt évre előre határoztuk meg. Mivel a fenti adatok a digitalizációhoz szükséges előmunkálatok állása jónak mondható, ezen időszak alatt szeretnénk elérni gyűjteményeink teljeskörű digitalizációját, ami az anyag folyamatosan gyarapodása és esetenként konzerválásra, restaurálásra szoruló volta miatt naprakész szinte soha nem lehet. Az egyes évekre lebontott rövidtávú stratégiákat a Digitalizálási Munkacsoport fogja meghatározni.

A Digitalizálási Munkacsoport

A Digitalizálási Munkacsoport vezetője a múzeum igazgatója, aki a digitalizálás lebonyolítását szakmailag felügyeli.

A Digitalizálási Munkacsoport tagjai a gyűjteménykezelők, a tárgyfotókat készítő múzeumi fotós, valamint kulturális közfoglalkoztatott munkatársak. A betanított munkatársak elsődleges feladata a leltárkönyvi adatok számítógépre vitele és a dokumentumok szkennelése, amelyeket a gyűjteménykezelők ellenőriznek, akik a digitális állományok kezelését is végzik. Intézményi informatikus hiányában a számítógépes feladatokat eseti jelleggel külső céggel végeztetjük, ami a feladatok összetettsége miatt nem megnyugtató megoldás.

A szakmuzeológusok digitalizálási munkát nem végeznek, feladatuk az egyes gyűjteményi egységek feldolgozási prioritásainak meghatározása, a számítógépre vitt leltárkönyvi adatok folyamatos ellenőrzése. A Múzeumi HunTéka rendszerbe új leltárkönyvi adatokat már csak ők vihetnek be.

A digitalizálás prioritásai

Az egyes gyűjteményi egységeken belül a szakmuzeológusok által meghatározott sorrendiség mellett előnyt élveznek bizonyos általános megfontolások. Így törekedni kell az alábbi szempontok érvényesítésére:

- állományvédelem: veszélyeztetett, rossz állapotú műtárgyak,
- népszerűség: a keresett, nagyobb érdeklődésnek kitett tárgyak,
- mozgatás: kölcsönadott, kiállításra előkészített stb. tárgyak,
- látvány: a múzeum emblematisztikus műtárgyai, pl. aranytárgyak.

Erőforrásigény

A stratégia megvalósításához szükséges erőforrások közül a humán tényező jelenti a kisebb kihívást. A szakmai feladatokat végző szakembergárda és az intézményi fotós rendelkezésre áll, a Kulturális Közfoglakoztatási Program keretében a Magyar Nemzeti Múzeum által biztosított hat fő munkatárs révén pedig a betanított feladatok is elvégezhetők, akár párhuzamosan, több gyűjteményben is. Amint jeleztük, legfőbb hiányunk a humán erőforrás tekintetében a minimális egy fő intézményi informatikus nem léte.

A technikai erőforrások közül nem okoz problémát a digitális fotólabor kérdése, mert intézményi fotósunk törekszik annak naprakész fejlesztésére, ha speciális feladatok elvégzésére esetleg nem is alkalmas a labor. Kihívást jelent a digitalizálásban alkalmazott közfoglalkoztatott dolgozók számítógéppel és szkennelrel történő ellátása, mert felesleges informatikai eszközkészlettel intézményünk nem rendelkezik. Mivel az autópályafeltárások közel egy évtizede történt befejezése óta intézményi informatikusunk nincs, a nagy mennyiségű adatforgalom miatt a szerverek és a belső hálózatok kapacitása is felülvizsgálatra szorul. A gyorsan fejlődő informatikai környezet miatt utóbbiak legalább évenként történő átvizsgálása és szükség esetén korszerűsítése szükséges.

A digitalizált anyag mentésére, kezelésére és tárolására az intézmény Informatikai és Adatvédelmi Szabályzatában foglaltak az irányadók.

Felhasználási célok és szabályok

A digitalizáció célja nemcsak a gyűjteményünkben őrzött örökségi javak hosszú távon történő megőrzése, hanem azok közvetítése a tudomány és oktatás képviselői, valamint megismertetése az érdeklődő nagyközönséggel, amely magában foglalja, hogy bizonyos feltételekkel, módosított adattartalommal természetszerűleg felhasználhatóvá kell tennünk a digitalizált képi és szöveges tartalmakat.

A nyilvántartás céljaira készült, egységes méretű, nagy felbontású, publikálásra alkalmas digitális felvételek mellett minden tárgyfoto kisebb felbontású változatát is el kell készíteni, amelyet megfelelő hivatkozás és jogi feltételek mellett bárki számára hozzáférhetővé teszünk. Ugyanez igaza szöveges adattartalmakra is: a részletes leltárkönyvi leírás digitalizálása mellett az interneten publikált, vízjellel ellátott, kisméretű fotók mellé egységes szempontrendszer alapján szerkesztett, alapvetően a tárgy rövid megnevezését tartalmazó leírást adunk.

A jogi feltételek kapcsán megfontolandó az éppen az internetes publikálás kapcsán világszerte elterjedt Creative Commons licencek valamelyikének, leginkább a Nevezd meg!–Ne add el!–Így add tovább! nevűnek a használata. A fentiek megvalósulása esetén szükséges a múzeum Kutatási Szabályzatának kiterjesztése.

A digitalizált tartalmak további felhasználási területei

A nyilvántartás és bemutatás mellett a digitalizált tartalmak számos további területen használhatók fel.

A Digitális Oktatási Stratégiában megfogalmazott egyik cél részeként, mint a rendszerbe foglalt közgyűjteményi tartalomtárak egyike segítheti a digitális írásbeliség fejlesztésének céljait.

Hasonlóképpen, a hazai és nemzetközi digitális tudományos nyilvántartási rendszerekbe illeszkedve a kutatási-tudományos szempontú hozzáférhetőséget biztosítja.

Nem elhanyagolható szempont a helyi közművelődés érdeklődésének (szakdolgozók, helytörténészek stb.) kielégítése.

A kereső funkciók révén intézményi bemutatási lehetőségeink is bővülnek, a helyhiány miatt (pl. nagyméretű tárgyak, bútorok stb.) nehezen bemutatható tárgyakból könnyűszerrel rendezhetők kisebb virtuális kiállítások.

Szekszárd, 2017. március 27.

Ódor János Gábor
megyei múzeum-igazgató

GYŰJTEMÉNYGYARAPÍTÁSI ÉS REVÍZIÓS TERV

WOSINSKY MÓR MEGYEI MÚZEUM

SZEKSZÁRD
2017

BEVEZETÉS

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum megyei hatókörű városi múzeumként a következő gyűjtőkörökben végzi tevékenységét:

- régészet,
- numizmatika,
- antropológia,
- archeozoológia,
- újkortörténet,
- képzőművészet,
- iparművészet,
- irodalom,
- néprajz.

A gyűjteménygyarapítási és revíziós terv az intézmény fent bemutatott gyűjteményi struktúrájának megfelelően épül fel.

Az egyes gyűjteményekre vonatkozó részeket a szakági muzeológusok állították össze a vonatkozó jogszabályokban megadott szempontok figyelembe vételével.

A terv összeállításakor figyelembe vett szempontok:

- a múzeumi gyűjtemény rövid jellemzése, a benne őrzött kulturális javak jellegének meghatározása, a gyűjtemény hasznosításának céljai,
- a gyűjtemény nyilvántartásának módja; a papír alapú, illetve a számítógépes nyilvántartás mértéke; a nyilvántartási formák bemutatása; a nyilvántartásba vett, illetve nem vett műtárgyállomány nagysága,
- a gyűjtemény tervezett gyarapításának céljai és prioritásai, annak megvalósíthatósága,
- a gyűjtemény tárolásának jelenlegi feltételei, valamint a hosszú távú, szakszerű tároláshoz szükséges feltételek,
- a selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok.

A gyűjteménygyarapításra vonatkozó jogi és etikai elvárásokat külön nem részleteztük minden egyes gyűjtemény esetében. Gyűjteményeink gyarapítását a kulturális örökségvédelmi törvény elvárásainak megfelelően végezzük a történeti és a mai Tolna megye területéről, tisztázatlan eredetű műtárgyakat nem fogadunk be.

RÉGÉSZETI GYŰJTEMÉNY

A gyűjtemény jellege

A régészeti gyűjtemény a Wosinsky Mór Megyei Múzeum legnagyobb múltú és egyben legnagyobb darabszámú gyűjteménye. Az 500.000 darabos gyűjtemény a 19. század vége óta folyó régészeti munkák leletanyagát jelenti, amely a rendszerváltás körüli időszakig elsősorban tervásatásokból és leletmentésekből, azóta pedig főleg megelőző feltárásokból és régészeti szakfelületelekből származik. A gyűjtemény túlnyomó többsége különböző korú kerámiatöredék, kisebb részben pedig fém (csont, kő stb.) leletanyag.

A régészeti gyűjteményben őrzött javak bekerülése többnyire esetleges. A gyűjtemény jelentősebb darabjai időről időre időszakos kiállításokon kerülnek bemutatásra, de a megújítani kívánt állandó kiállításban is helyet kapnak, illetve esetenként külső kiállításokra is kölcsönbe kerülhetnek. A gyűjtemény természetesen a tudományos kutatás és feldolgozás szempontjából is hasznosul.

Gyűjteménygyarapítási cél

A gyűjtemény – jellegéből adódóan – jórészt előre nem tervezhető módon, a különböző megelőző feltárások és régészeti felügyeletek leletanyagával gyarapodik, miközben a tudományos szempontok alapján tervezett feltárások száma egyre kevesebb. Prioritásként természetesen megfogalmazhatunk egyes, kevésbé ismert korszakok vagy lelőhelytípusok leletanyaga gyarapításának szükségességét, ám a szisztematikus gyarapításnak ennek ellenére a jelenleg körülmények között kevés a realitása. Kiemelten törekszünk ugyanakkor arra, hogy az illegálisan végzett fémkeresőzés szempontjából leginkább veszélyeztetett fémleleteket minél több ismert lelőhelyről minél nagyobb számban folyamatosan begyűjtsük.

Nyilvántartás

A régészeti gyűjtemény nyilvántartása az M6-os autópálya-nyomvonal feltárásának 2006-os megkezdéséig papír alapú volt, az autópályafeltárás során előkerült mintegy 347.000 leletet azonban már a Régészeti Információs és Térinformatikai Adatbázis (RITA) nevű, internetes alapú (lelet-, objektum- és lelőhelynyilvántartó) programba leltároztuk be, amelybe az ásatók/leltározók által jellegzetességeik alapján kiválasztott jelentős mennyiségű tárgy digitális tárgyfotója és rajza is bekerült. Ezt a programot az autópályafeltárások lezárulta után is tovább használtuk az újonnan előkerült régészeti leletanyag és dokumentációk nyilvántartására. Intézményünk 2016. év elején beszerezte a Múzeumi HunTéka rendszert, jelenleg a korábban az egyes munkatársak által kialakított különféle elektronikus adatbázisok konvertálása folyik. Ennek végeztével, az idei év végétől a régészeti osztály tagjai a leltározást már a HunTéka programban végzik.

A tárolás feltételei

A régészeti gyűjtemény jelenleg a múzeum főépületében és két külső raktárában található. A gyűjtemény megközelítőleg szakszerű tárolásának feltételei jelenleg adottak, de a raktárak szűkösége – és más gyűjteményi ágak anyagának kényszerű befogadása – miatt hamarosan a raktárkapacitás bővítésére lesz szükség.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

Az utolsó revíziós ciklus 2012-ben kezdődött, az öt év során a tételes revízió a gyűjtemény 60.000 tárgyát érintette. A nagy darabszámú gyűjtemény egy revíziós cikluson belüli teljes feldolgozása a személyi állomány szűkösége miatt nagy nehézségekbe ütközik, ennek ellenére évi 70 ezer tárgy revíziójával számolunk.

Selejtezni elsősorban a nagyfelületű megelőző feltárások tisztított és leltározatlan leletanyagát kívánjuk, különösen tekintettel a jellegtelen kerámia oldaltöredékekre és paticsdarabokra, amelyeket a kutatók eleve csupán metrikus adatok miatt gyűjtöttek be a feltárások során.

NUMIZMATIKAI GYŰJTEMÉNY

A gyűjtemény jellege

A numizmatikai gyűjtemény túlnyomó részben régészeti korú érmekeket, elsősorban zárt érem- és kincsleletek anyagát tartalmazza, kisebb részben pedig újkori érmekeket, emlékérmeket és papírpénzeket foglal magába. A gyűjteményben található római és javarészt középkori-hódoltság kori éremleletek jellemzően az 1950-es évektől a rendszerváltásig kerültek be a múzeumba. A gyűjtemény darabszáma kb. 35.000, ebből leltározott kb. 25.000 darab, de képzett szakember hiányában az utolsó negyed században a leltározás szünetelt. Az ásatások során előkerült egyedi pénzek a régészeti gyűjteménybe kerülnek.

A gyűjtemény jelentősebb darabjait, jellemzően éremleleteket kiállításokon mutatjuk be múzeumunkban (Örökségünk c. állandó kiállítás; Látványtár, Hónap Műtárgya), vagy kölcsönzünk külső helyszínekre (Ozora; Dunaföldvár).

Nyilvántartás

A gyűjteményt két, papír alapú leltárkönyvben tartjuk nyilván. Az utolsó leltározás 1992-ben történt.

Gyűjteménygyarapítási cél

A numizmatikai gyűjtemény gyarapodása a rendszerváltás óta esetleges, mivel lényegében megszűnt az érem- és kincsleletek múzeumnak történő beszolgáltatása. Az egyes érmek, emlékérmekek többnyire esetlegesen, ajándékozás vagy vétel útján jutnak a gyűjteménybe.

A tárolás feltételei

A gyűjtemény a múzeum főépületében kialakított adattári helységben két szekrényben történik, amely egyelőre kiszolgálja a közeljövőben várható gyarapodást.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

Selejtezés a gyűjteményben nincs, revízió pedig egyedül a Látványtár című állandó kiállítás építésekor készült a tengelici római kori éremleletről, szakember hiányában a további revízió nehézségekbe ütközik.

ARANYGYŰJTEMÉNY

A gyűjtemény jellege

Az aranygyűjtemény túlnyomó részben régészeti korú tárgyakból áll, kisebb részben pedig újkori tárgyakat foglal magába, 200 leltározott tárgyat tartalmaz.

A gyűjtemény darabjai jellegükből adódóan múzeumunk legféltettebb kincsei közé tartoznak, s mint ilyenek, az időszakos és állandó kiállítások elsőrendű darabjai. Ritkaságuk miatt tudományos feldolgozottságuk is kiemelkedőnek mondható.

A gyűjtemény gyarapítását a kulturális örökségvédelmi törvény elvárásainak megfelelően végezzük, tisztázatlan eredetű műtárgyakat gyűjteményünk nem fogad be.

Nyilvántartás

A gyűjteményt egyetlen, papír alapú leltárkönyvben tartjuk nyilván, amelybe az utolsó leltározás 2016-ban történt.

Gyűjteménygyarapítási cél

Jellegéből adódóan a gyűjtemény régészeti jellegű tárgyainak gyarapodása esetleges, vásárlásra elsősorban külső forrásokból van lehetőség megfelelő tárgy felbukkanása esetén.

A tárolás feltételei

A gyűjtemény a múzeum főépületében kialakított adattári helységben, pánccszekrényben nyert elhelyezést, amely méretéből adódóan a hosszú távú gyarapodást is képes kiszolgálni.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

A gyűjtemény jellege miatt selejtezése nem szükséges, revíziójára hét évente sor kerül.

ANTROPOLÓGIAI GYŰJTEMÉNY

A gyűjtemény jellege

Az antropológiai gyűjtemény leltározott anyaga elsősorban néhány olyan tervezett régészeti feltárás embercsontanyagát őrzi, amelyet olyan külsős kutatók végeztek, akiknek a munkahelye antropológus munkatársat is alkalmazott. A legnagyobb mennyiségű csontvázát Mórágyp-Tűzkődomb neolitik és Decs-Ete középkori temetőjéből az MTA Régészeti Intézete, valamint Szekszárd-Vármegyeháza Árpád-kori temetőjéből a Forster Központ leltározott be. Néhány esetben unikális embertani leletek is beletárolásra kerültek, mint pl. a madocsi Duna-szakaszból előkerült ősemberkoponya-lelet, vagy a mőzsi hun kori torzított koponyás sírok.

A gyűjtemény elsősorban a kutatást szolgálja, de néhány jelentősebb darab kiállításokon is szerepel.

Nyilvántartás

A kb. 300 leltározott tételt tartalmazó gyűjteményt két, papír alapú leltárkönyvben tartjuk nyilván. Az utolsó leltározás 2011-ben történt.

Gyűjteménygyarapítási cél

A gyűjtemény gyarapodása tervezett feltárások hiányában esetleges, minden, régészeti feladatvégzés során előkerült embertani anyag a gyűjteménybe kerül.

A tárolás feltételei

A gyűjtemény a múzeum főépület padlásterében, nagyméretű szekrényekben van elhelyezve. Hosszabb távon az anyagot szeretnénk egy az időjárási körülményeknek kevésbé kitett raktárba költöztetni, de ez jelenleg raktárkapacitásunk szűkössége miatt nem aktuális. Két nagyobb temető embercsontanyaga (M6 T0-029. lelőhely; Tolna-Tolnatekt) a feldolgozást végző Magyar Természettudományi Múzeum Embertani Tárába került beletárolásra egyedi megállapodások keretében.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

Revízió a gyűjteményben nem történt, selejtezést nem tervezünk.

ARCHEOZOOLÓGIAI GYŰJTEMÉNY

A gyűjtemény jellege

Az archeozoológiai gyűjtemény leltározott anyaga mindössze két olyan régészeti feltárás állatcsontanyagát tartalmazza, amelyet olyan külsős kutatók végeztek, akiknek a munkahelye archeozoológus munkatársat is alkalmazott (Szekszárd-Vármegyeháza és Alsónyék-Bátaszék). A gyűjtemény leltározott darabszáma 2332 darab. A nagyfelületű feltárásokból előkerült nagymennyiségű állatcsontanyag túlnyomó része tisztítatlan állapotban, rendezett körülmények várja a feldolgozást. A gyűjtemény elsősorban a kutatást szolgálja.

Nyilvántartás

A gyűjteményt egyetlen papír alapú leltárkönyvben tartjuk nyilván, Alsónyék-Bátaszék anyagát pedig CD-n.

Gyűjteménygyarapítási cél

A gyűjtemény gyarapodása tervezett feltárások hiányában esetleges, minden, régészeti feladatvégzés során előkerült állatcsontanyag a gyűjteménybe kerül.

A tárolás feltételei

A gyűjtemény külső raktárban, polcrendszeren van elhelyezve, amely hosszú távra is megoldást biztosít. Két nagyobb állatcsontanyag (S9 út megelőző feltárás; M6 T0-029. lelőhely) a feldolgozást végző Magyar Mezőgazdasági Múzeumba került beletárolásra, egyedi megállapodások keretében.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

Selejtezés a gyűjteményből a mosással kapcsolatos aprózódással összefüggésben történik, revíziót szakember hiányában nem tervezünk.

ÚJKORTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY

Az újkortörténeti gyűjtemény gyűjtési, nyilvántartási, feldolgozási és raktározási szempontból hét részre oszlik: tárgyi, dokumentum-, archívfoto-, negatív- és fegyvergyűjteményre, adattári dokumentum-, adattári fotó segédgyűjteményre.

Az újkortörténeti gyűjtemény kialakítása az 1960-as években kezdődött. A korszak elvárásainak megfelelően az új gyűjteményi egységbe a munkásmozgalommal kapcsolatos tárgyak, dokumentumok kerültek. Csak a tárgyi gyűjteményt kezelték külön egységként, a dokumentumok, archív fotók, negatívok leltározása dokumentum leltárkönyvbe eleinte vegyesen történt. Az újkortörténeti gyűjteményben kapott helyet minden olyan műtárgy, ami sem a régészethez, sem a néprajzhoz, sem az iparművészethez nem tartozott.

Az 1970-es évek közepétől az archív fotókat, a negatívokat, az adattárat és a dokumentumokat önálló egységként kezeljük, majd az 1980-as években kiemelésre kerültek a dokumentumok közül az archív fotók és negatívok. Az 1980-as évek második felében a nem régészeti feltárásból származó fegyvereket is az újkortörténeti gyűjteménybe sorolták önálló egységként. Az 1970-es években elkezdődött a tárgyegyüttesek, fotók, dokumentumok szakszerű gyűjtése, feldolgozása, melynek egyik fő irányát a kismesterségek műhelyeinek feltárása jelentette.

Az archívfoto-gyűjtemény megalapozásában, bővülésében nagy lendületet jelentett az „Egy iskola – száz régi fénykép” című pályázat 1975-ben. 1978-ra olyan mértékű műtárgygyarapodás történt, hogy az új állandó kiállítás elkészítésénél már számos tárgyat, dokumentumot, fényképet az újkortörténeti gyűjtemény biztosított.

Az 1980-as években a kismesterségeket bemutató kiállítások, a szakadati helytörténeti kiállítás és a bonyhádi Völgyégi Múzeum kiállításainak csaknem teljes anyaga az újkortörténészek munkájának eredménye.

Az 1990-es években a fotógyűjtemény is tovább gyarapodott. Ennek köszönhetően bemutatásra kerülhettek a gyűjtemény legféltettebb kincsei az 1993-ban megrendezett fotótörténeti kiállításon. Az újkortörténeti gyűjtemény képeslapjai és fényképei nyújtottak segítséget a még ma is látható és színvonalas „Megelevenedett képek – Egy kisváros a századfordulón” című kiállításához is. E kiállítás kutatómunkája ismét a műtárgyak nagyszámú gyarapodását tette lehetővé.

Az elmúlt évtizedek új állandó és időszakos kiállításai további nagy lendületet adtak a gyűjtőmunkának, – „Örökségünk, Tolna megye évszázadai”, „Tájak, települések, emberek. 19. századi tudástár és történelmi játszótér”, „Szekszárd retró”, „Levelek a frontról”, „Látványtár” – így az újkortörténeti gyűjtemény műtárgyainak száma megközelíti a nyolcvanezret.

Az összegyűjtött kulturális javak hasznosításának célja az utókor számára való megőrzés, hozzájárulás múltunk megőrzéséhez, feltárásához, kutatásához. Prioritást élvez a kiállításokon való bemutatás és múzeumpedagógiai feldolgozás.

TÁRGYI GYŰJTEMÉNY (18–21. SZÁZAD)

A gyűjtemény jellege

17.910 db alapleltár, 313 db szekrénykataszter, 300 db leltározatlan tárgy.

Típusonként:

- textilek – ruhák, lakástextilek, zászlók, egyenruhák, szőnyegek,
- bútorok, berendezési- és használati tárgyak,
- érmek, jelvények, pecsétek,
- kisipari mesterségek műhelyei: bádogos (gyönki, szekszárdi), kádár, köteles, kovács, bográn, kékfestő,
- szolgáltató ipari együttesek: cipész, cukrász, szabó, borbély, varrónő, fényképész,
- kereskedelem, vendéglátás: szatócs, divatáru, kávéház,
- egészségügy: gyógyszerár, körzeti orvosi rendelő, fogorvos,
- szórakozás, kommunikáció: tv, rádió, lemezjátszó, fényképezőgép, telefon,
- egyéb tárgyak.

Gyűjteménygyarapítási cél

- Szolgáltató ipar: női fodrász, kalapos, órás, villanyszerelő, fényképész (kiegészítés), javító ipar.
- Kereskedelem: papír-írószer.
- Az éves gyarapodás tervezett mértéke kb. 200 tárgy.

Nyilvántartás

Hagyományos leltárkönyveket (alapleltár) és szekrénykataszteri nyilvántartást használunk. Valamennyi tárgyról digitális fényképpel rendelkezünk. A gyűjteménybe kerülő tárgyak leltározása a 2016-ban gyűjtött bádogsműhely kivételével naprakész, melynek feldolgozása 2017. év végére várható. A leltározással párhuzamosan az adatbázisba történő felvétel 2013 óta folyamatos, az elmaradások pótlását 2018-ra tervezzük. Az új gyűjtéseket folyamatosan feldolgozzuk.

A tárolás feltételei

A gyűjteményt tárgytípusok szerint négy raktárban, kilenc raktárhelyiségben tároljuk. Valamennyi tárgyat típusának megfelelő, savmentes dobozban, csomagolásban helyeztünk el, de raktáraink sajnos nem felelnek meg az elvárásoknak. Munkahelyüinktől 30–60 km távolságra található négy nagy egység, városqn belül is több raktár van, ami csak gépkocsival közelíthető meg. A raktári munkát egyrészt megnehezíti a távolság, másrészt a klimatikus viszonyok is alkalmatlanok kulturális javak elhelyezésére. Hosszú távon egy központi, műtárgyvédelmi elvárásoknak megfelelő raktárbázis kialakítása feltétlenül szükséges.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

A tárgyi gyűjtemény revíziója 2012–2017 között (2012. év végéig beleltározott műtárgyaknál) befejeződött. Az átleltározásra került tárgyak leltárkönyvből való törlésére, a törvény által lehetővé tett selejtezésre 2018 elején kerül sor.

A következő revízió tervezett időpontja: 2019.

DOKUMENTUMGYŰJTEMÉNY (17–21. SZÁZAD)

A gyűjtemény jellege

22.879 db alapleltár, 1.637 db szekrénykataszter, 2.000 db leltározatlan.

Típusonként:

- újságok, folyóiratok, könyvek, szórólapok, reklámok,
- családi, üzleti, céhes iratok,
- múzeumtörténeti dokumentumok,
- papírpénzek, szükségpénzek,
- térképek, plakátok,
- oklevelek, kitüntetések,
- intézmények iratai (Bonyhádi Székely Múzeum – feldolgozásra vár).

Gyűjteménygyarapítási cél

Családi hagyatékok, múzeumtörténeti iratok.

Az éves gyarapodás átlagos mértéke kb. 100 db dokumentum.

Nyilvántartás

Hagyományos leltárkönyveket (alapleltár) és szekrénykataszteri nyilvántartást használunk. Az adatbázisba történő felvétel naprakész, a leltározással párhuzamosan folyamatos. A három évtizeddel ezelőtt gyűjteményünkbe került székely anyag kivételével nyilvántartásunk folyamatos és naprakész. Az elmaradás feldolgozását 2018-ra tervezzük.

A tárolás feltételei

A gyűjteményt megfelelő, de nagyon zsúfolt raktárban tároljuk. 2017-ben megtörtént a teljes gyűjtemény revíziója, savmentes papírba és dobozokba, megfelelő szekrényekbe való átsomagolása.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

Az átleltározásra került dokumentumok leltárkönyvből való törlésére, a törvény által lehetővé tett selejtezésre 2018 elején kerül sor.

A következő revízió tervezett időpontja: 2019.

ARCHÍV FOTÓ GYŰJTEMÉNY (19-20. SZÁZAD)

A gyűjtemény jellege

20.905 db leltározott, 5.000 db feldolgozás alatt, leltározatlan 800 db (19-20. század).

A felvétel tárgya és technikája szerint:

- családi képek, portrék, városképek, események felvételei,
- képeslapok, üzemi tablók,
- Wosinsky Mór hagyatéka,
- riportfelvételek, várostörténeti, építészeti diák,
- fényképészek hagyatéka.

Típusonként: dagerrotíпия, kromotíпия, ferrotíпия, papír pozitívok (2003 óta negatívok is), üvegnegatívok és filmek, diapozitívok.

Gyűjteménygyarapítási cél

- Üzem-, gyár-, termeléstörténeti fotográfiák.

– Fényképészek hagyatéka.

– Magánszemélyek adományai, családi fotográfiák, képeslapok.

Az éves gyarapodás átlagos mértéke kb. 300 db fotográfia.

Jantner János újságíró hagyatékát – 740 feltekercselt negatív filmet, több száz pozitív képet – 2016-2017-ben gyűjtöttük, aminek a feldolgozása megkezdődött és várhatóan 2018-ban fejeződik be. E feldolgozás hátráltatja a 2017-ben gyűjtött többi archív fotó feldolgozását, melynek pótlását 2018-ra tervezzük (800 db).

Nyilvántartás

Hagyományos leltárkönyveket (alapleltár) használunk. Valamennyi fotográfia digitalizálása naprakész, az adatbázisba történő felvitel 2017-ben megkezdődött, várható befejezése 2018.

A tárolás feltételei

A gyűjteményt korszerű fotószekrényekben, savmentes polietilén tasakokban tároljuk. Az elhelyezése az irodában van, ami nem felel meg a műtárgyvédelmi követelményeknek.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

2015-ben befejeződött a teljes gyűjtemény revíziója.

A hiányzó, korábbi, nem megfelelő raktározási körülmények miatt megsemmisült fotográfiák leltárkönyvből való törlésére, a törvény által lehetővé tett selejtezésre 2018 elején kerül sor.

A következő revízió tervezett időpontja: 2019.

NEGATÍV GYŰJTEMÉNY (19-20. SZÁZAD)

A gyűjtemény jellege

14.403 db leltározott (pozitív másolatokkal együtt).

A felvétel tárgya és technikája szerint:

- adattári fényképek városi, múzeumi eseményekről,
- családi képek, portrék, városképek,
- iratmásolatok,
- képeslap másolatok,
- üvegnegatívok,
- üvegdiák,
- riportfelvételek, várostörténeti diák,
- fényképészek hagyatékai.

Gyűjteménygyarapítási cél

2002-ben befejeződött a gyűjtemény gyarapítása. Az archív fotókat típusától függetlenül 2003-tól az eredeti fényképek leltárkönyvében, a dokumentum fotókat az adattári fényképek leltárkönyvében vesszük nyilvántartásba.

Nyilvántartás

Hagyományos leltárkönyveket (alapleltár) használunk. Valamennyi negatív digitalizálása és adatbázisba rögzítése 2017-ben befejeződött.

A tárolás feltételei

A gyűjteményt korszerű, savmentes polietilén tasakokban tároljuk. Az elhelyezése az irodában van, ami nem felel meg a műtárgyvédelmi követelményeknek. 2016-ban befejeződött a teljes gyűjtemény revíziója.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

A hiányzó negatívok leltárkönyvből való törlésére, a törvény által lehetővé tett selejtezésre 2018 elején kerül sor.

A következő revízió tervezett időpontja: 2019.

FEGYVERGYŰJTEMÉNY (17–20. SZÁZAD)

A gyűjtemény jellege

390 db leltározott tárgy, feldolgozottsága naprakész.

Típusonként:

- Wosinsky Mór keleti utazásairól hozott fegyverek,
- Zavaros Gyula gyűjteményéből 1952-ben bekerült 17–19. századi fegyverek,
- nemesi családok gyűjteményei,
- első és második világháborús fegyverek,
- a Munkásőrség felszámolásakor múzeumunkhoz került fegyverek.

Gyűjteménygyarapítási cél

- Első- második világháborús felszerelések, kisebb fegyverek, önvédelmi eszközök.
- Az éves gyarapodás mértéke kb. 10 db fegyver.

Nyilvántartás

Hagyományos leltárkönyveket (alapleltár) használunk. Valamennyi fegyverről digitális fényképpel rendelkezünk, a leltározás és adatbázisba való felvitel naprakész.

A tárolás feltételei

A gyűjtemény nagy része kiállításokon látható. A raktári szekrény a múzeum főépületében van. A fegyverek megfelelő rendjének kialakítása, tárolása, csomagolása a műtárgyvédelmi követelményeknek megfelelően 2016-ban megtörtént, ebben az évben fejeződött be a gyűjteményi revízió is.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

A hiányzó, betöréskor eltulajdonított fegyverek leltárkönyvből való törlésére, a törvény által lehetővé tett selejtezésre 2018 elején kerül sor.

A következő revízió tervezett időpontja: 2019.

ADATTÁRI FÉNYKÉPGYŰJTEMÉNY (21. SZÁZAD)

A gyűjtemény jellege

280 tétel, feldolgozottsága naprakész

Típusonként:

- kiállítási anyagok, tervek, gyűjtések CD és DVD,
- eseményekről készült digitális felvételek,
- pozitív képek, másolatok.

Gyűjteménygyarapítási cél

Múzeum-, város- és megyetörténeti események rögzítése, digitális másolatok magángyűjteményekről, gyűjtéskor készült felvételek.

Az éves gyarapodás mértéke kb. 20 tétel.

Nyilvántartás

Hagyományos leltárkönyveket használunk, az adatbázisba való felvitel naprakész és folyamatos.

A tárolás feltételei

A gyűjteményt korszerű fotószekrényekben, savmentes dobozokban, tasakokban tároljuk. Az elhelyezése az irodában van, ami nem felel meg a műtárgyvédelmi követelményeknek.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

2016-ban befejeződött a teljes gyűjtemény revíziója, hiányzó tételek nincsenek, selejtezésre nincs szükség.

A következő revízió tervezett időpontja: 2019.

ADATTÁRI DOKUMENTUM GYŰJTEMÉNY (20-21. SZÁZAD)

A gyűjtemény jellege

1.635 tétel, 35.430 lap, naprakész.

Típusonként:

- kiállítási anyagok, tervek, gyűjtések,
- múzeum működésével kapcsolatos dokumentumok,
- visszaemlékezések, interjúk kinyomtatott és digitális formában.

Gyűjteménygyarapítási cél

- Múzeum-, város- és megyetörténeti események rögzítése, dokumentálása.
- Interjúk készítése kisiparosokkal, szolgáltató iparosokkal.
- Életmód interjúk, különböző foglalkozásokkal (hajós, vízügyes, fényképész, fodrász) kapcsolatos interjúk, visszaemlékezések gyűjtése.
- Üzemtörténeti visszaemlékezések gyűjtése (cipő-, bőr-, selyem-, zománcgyár, vasút, malom).
- Az éves gyarapodás mértéke kb. 50 tétel.

Nyilvántartás

Hagyományos leltárkönyveket (alpleltár) használunk, az adatbázisba való felvitel naprakész és folyamatos.

A hosszú távú tárolás feltételei

A gyűjteményt a dokumentum raktárban, savmentes dobozokban.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

2016-ban befejeződött a teljes gyűjtemény revíziója, a hiányzó tételek selejtezésének várható időpontja 2018.

A következő revízió tervezett időpontja: 2019.

KÉPZŐMŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNY

A gyűjtemény jellege

A képzőművészeti gyűjtemény története a múzeum alapításával egy időben kezdődik. 1902-ben az újonnan felépült múzeumpalotában megnyílt kiállítás már önálló képző- és iparművészeti kiállító helyiséggel rendelkezett. A képtár Tolna vármegye jelesei arcképcsarnokából és a Vallás- és Köznevelési Minisztérium ajándékaiból állt össze. Az elkövetkező években alig gyarapodott a gyűjtemény, a műtárgyak száma nem haladta meg a pár százat. A második világháború pusztításai ezt az egységet sem kímélték, a képek és a nyilvántartás is nagyrészt megsemmisült.

Az 1950-es években kúriákból, valamint a közhivatalokból bekerült 18-19. századi festmények vetették meg a jelenlegi gyűjtemény alapját. Ugyancsak ebben az időszakban jutott a néhány szekszárdi születésű festő, mint pl. a 19. század első felében működő Boros Nepomuk János (1808–1855), valamint Miklósi M. Ödön (1881–1942) és Garay Ákos (1866–1952) anyaga a múzeumba.

A 18-19. századi festmények restaurálása és kiállításon való bemutatása az 1980-as évek közepétől vett lendületet. Ezek nagy részét a főnemesi, köznemesi családok arcképei alkotják. Közülük is kiemelkednek a Mertz János arckép- és oltárképfestő által készített, az Apponyi család tagjait ábrázoló, finom színvilágú, egészalakos portrék 1780-ból. A családi arcképcsarnokokból származó legkorábbi datált képünk Jeszenszky Antalt ábrázolja 1746-ból. A 19. század elején kialakult Csapó-arcképgaléria számos képét Egger Vilmos (1792–1830) svájci születésű festő készítette. Az együttes egy családi csoportképpel is kiegészült, mely a berlini és bécsi működés után Pestre települő Neugass Izidor (1784–1847) munkája. A 19. századi portréfestészet jó nevű képviselőinek, Donát Jánosnak (1744–1830), Kovács Mihálynak (1819–1892) és Györgyi Giergl Alajosnak (1821–1863) alkotásait találhatjuk meg a női arcképek sorában.

Tolna vármegyében 1830 táján Csapó Dániel javaslatára indul el a főispáni galéria kialakítása, amely később a megye kiemelkedő személyiségeinek arcképével egészült ki. Többek között Egger Vilmos (1792–1830), Pesky József (1795–1862), Györgyi Giergl Alajos (1821–1863), Barabás Miklós (1810–1898), Than Mór (1828–1899), Vastagh György (1834–1922), Balló Ede (1859–1936), Paczka Ferenc (1856–1925) által festett portrékat tartalmaz az együttes. A portrék mellett kisebb számban ugyan, de jelentős bibliai és mitológiai témájú festményeket, táj- és életképeket is őrzünk.

A 20. század második felében a gyűjtemény szinte kizárólag kortárs képzőművészeti alkotásokkal gyarapodott. Főként a megye képzőművészetének és az innen elszármazott alkotók munkásságának dokumentálását tűztük ki célul. Mattioni Eszter (1902–1993) festőművésznő festményei és hímeskövei mellett a 20. század második felében fellépő generációk, festők és szobrászok egy-egy munkáival bővült a gyűjtemény. 2002-ben a Tolna megyei születésű Bazsonyi Arany (1928–2011) festőművésznő 207 db festményét és grafikáját ajándékozta a múzeumnak.

2009-ben Kárpáti Éva (1936) festőművész 36 db írókról, festőkről és zenészekről készített portréját ajándékozta a gyűjteménynek. 2012-ben Mözsi Szabó István (1927) festőművész Ikonosztáz című alkotását ajándékozta a múzeumnak. 2016-ban V. Bazsonyi Arany halálának 5. éves évfordulóján újabb jelentős ajándékkal gyarapodott a képzőművészeti gyűjtemény. Hubert Ildikó, a festőművész monográfiája Bazsonyi Arany szellemi végakarátát teljesítve, több mint 1000 db művet, döntőrészen rajzokat, vázlatokat, fiatakori akvarelleket, néhány festményt és színvázlatot, a művész életét és műveit dokumentáló fénykép- és diafelvételt adott át a gyűjtemény számára.

Gyűjteménygyarapítási cél

Tolna megyéhez kötődő alkotók műveinek, elsősorban 20. századi és kortárs művészek alkotásainak gyűjtése.

A rendelkezésre álló csekély anyagi forrás miatt évi 1-2 tárgy vásárlással, pályázati forrásból vagy ajándékozással lehetséges

Nyilvántartás

Hagyományos leltárkönyveket (alapleltár) és szekrénykataszteri nyilvántartást használunk.

A képzőművészeti gyűjtemény az alábbi részekre oszlik:

- műtárgy,
- dokumentum,
- eredeti fotó,
- adattár,
- szekrénykataszter.

	Összes leltározott tárgy 2016	leltározatlan	Digitalizált adat	Digitalizált fotó
Képzőm. műtárgy	3696	-	3696	550
Képző. dokumentum	592	-	-	
Képzőművészet eredeti fotó	181	300	-	400
Negatív gyűjtemény	1416	-	-	-
Adattár	674	-	-	-
Szekrénykataszter	8072 db	-	-	-

A Képzőművészeti gyűjtemény nyilvántartása 90%-ban naprakész, Garay Ákos festőművész leltározatlan eredeti fotóinak leltározása 2017-ben befejeződik.

A számítógépes nyilvántartás adatfelvitele a műtárgygyűjtemény esetében 100%-ban megtörtént. Az adatellenőrzés illetve a jelenleg rendelkezésre álló (kb. a műtárgyállomány 20%), megfelelő minőségű digitális műtárgyfotók feltöltését 2018-ban tervezzük. A műtárgyfotózás, a kapacitás függvényében, 2018–2020 között várható.

A dokumentum-, eredeti fotó- és adattár számítógépes adatbázisba való adatfelvitele 2018–2020 között tervezzük.

A tárolás feltételei

A gyűjteményt két raktárban, a simontornyai vár öregtoronyának legfelső szintjén kialakított tolófalas rendszerű raktárhelyiségben (58 m²) és a vármegyeháza emeletén kialakított három szűk (összesen 50 m²), megfelelő elhelyezésre alkalmatlan helyiségből álló térben raktározzuk. A Szekszárdtól 60 km távolságra található simontornyai elhelyezés a raktári munkát megnehezíti egyrészt a távolság, másrészt a klimatikus viszonyok is alkalmatlanok kulturális javak elhelyezésére. Hosszú távon egy központi, műtárgyvédelmi elvárásoknak megfelelő raktárbázis kialakítása feltétlenül szükséges.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

A tárgyi gyűjtemény revíziója 2012–2017 között (2012. év végéig beletárolt műtárgyaknál) befejeződött. Az átleltározásra került tárgyak leltárkönyvből való törlésére, a törvény által lehetővé tett selejtezésre 2018 elején kerül sor.

2019-ben tervezzük a grafikai gyűjteményrész revízióját, melyet ezzel összekötve műtárgyvédelmi szempontból megfelelő anyagba való csomagolását is el kell végeznünk.

IPARMŰVÉSZETI GYŰJTEMÉNY

A gyűjtemény jellege

Az Iparművészeti gyűjtemény a legkisebb számú anyaga a múzeumnak, nem sokkal több, mint 500 tételből áll. Az iparművészeti gyűjtemény néhány 18. századi bútor mellett jellemzően 19. századi műtárgyakból áll, főként 1949-ben a kastélyok és kúriák államosításával a megyei kúriákból, valamint a közhivatalokból bekerült 19. századi bútorok, porcelánok, szőnyegek és dísz tárgyak vetették meg a gyűjtemény alapját.

Ezek között több kiemelkedő darab és együttes van. Ez tette lehetővé, hogy „A régi vármegyeháza világa” címmel a 19. század bútorstílusait reprezentáló kiállítást hozzunk létre: empire szalon, biedermeier női szalon, neobarokk és neorokokó enteriőrökben bemutatva a legkiemelkedőbb darabokat. A hatvanas évektől a további évtizedekben csekély számú vásárlással és ajándékozással gyarapodott a gyűjtemény.

Gyűjteménygyarapítási cél

A gyűjtemény gyarapítására kevés lehetőségünk nyílik, célunk azonban, hogy az esetenként még felbukkanó, a megyéhez köthető, az eddigi anyag jellegéhez is kapcsolódó, jellemzően a középnemesi életmódhoz köthető, jelentősebb iparművészeti értékkel bíró darabokkal bővítsük a gyűjteményt.

Új irányt adhat a gyűjteményfejlesztésnek a Tolna megyéhez kötődő iparművészek műveinek, elsősorban 20. századi és kortárs művészek alkotásainak gyűjtése.

A gyarapítás a rendelkezésre álló csekély anyagi forrás miatt évi 1-2 tárgyvásárlással, pályázati forrásból vagy ajándékozással lehetséges.

Nyilvántartás

Hagyományos leltárkönyvet (alapleltár) használunk.

	Összes leltározott tárgy 2016	leltározatlan	Digitalizált adat	Digitalizált fotó
Iparművészet	587	-	587	150

A nyilvántartás az iparművészeti gyűjteményben naprakész.

A számítógépes nyilvántartás adatfelvitele az iparművészeti gyűjtemény esetében 100%-ban megtörtént, naprakész. Az adatellenőrzés, illetve a jelenleg rendelkezésre álló (kb. a műtárgyállomány 10%-a) megfelelő minőségű digitális műtárgyfotók feltöltését 2018-ban tervezzük. A műtárgyfotózás a kapacitás függvényében 2018–2020 között várható.

A tárolás feltételei

A gyűjtemény kb. 30%-a kiállításokban látható, a fennmaradó részét a faddi raktárban tároljuk, mely a mai kor műtárgyvédelmi követelményeinek nem felel meg, illetve túlszűfolt. A Szekszárdtól 25 km távolságra található elhelyezés a raktári munkát megnehezíti egyrészt a távolság miatt, másrészt a klimatikus viszonyok is alkalmatlanok kulturális javak elhelyezésére. Hosszú távon egy központi, műtárgyvédelmi elvárásoknak megfelelő raktárbázis kialakítása feltétlenül szükséges.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

A gyűjtemény revíziója 2012–2017 között (2012. év végéig beletárolt műtárgyaknál) befejeződött. Az átleltározásra került tárgyak leltárkönyvből való törlésére, a törvény által lehetővé tett selejtezésre 2018 elején kerül sor.

A következő revízió tervezett időpontja 2019. Ezzel összekötve a kisebb műtárgyak műtárgyvédelmi szempontból megfelelő anyagba való csomagolását is el kell végeznünk.

IRODALMI GYŰJTEMÉNY

A gyűjtemény jellege

A múzeum első irodalmi anyaga Garay János (Szekszárd, 1812 – Pest, 1853) költő hagyatéka, amit lánya, Garay Gizella ajándékozott a múzeumnak 1917-ben. Az első irodalmi kiállítás Garay János relikviáiból és könyvtárából került megrendezésre 1920-ban. A Garay-hagyaték – a múzeum más gyűjteményeivel ellentétben – viszonylag szerencsésen vészelte át a második világháború pusztításait: Garay kéziratai, könyvtára és relikviái nagy számban maradtak fenn. Az 1980-as években a Garay család leszármazottai a múzeumnak ajándékozták a költő öccsének, a szintén költői babérokra pályázó Garay Alajosnak (Szekszárd, 1818 – Dunaszekcső, 1886) kéziratait. Babits Mihály (Szekszárd, 1883 – Budapest, 1941) szülőháza 1967-ben vált emlékházzá. Az 1970-es években Vendel-Mohay Lajosné áldozatos munkájával kiemelkedő Babits-gyűjtemény jött létre. Ekkor alakult az irodalmi anyag önálló gyűjteménnyé, mely az állandó kiállításon bemutatott családi emlékek, relikviák, bútorok mellett jelentős kézirat-, fotó- és dokumentumanyagot őriz. A költő és közvetlen családtagjainak, szüleinek, nagyszüleinek levelezéséből, fotóiból és dokumentumaiból bepillantást nyerhetünk a Babits Mihály életét és művészetét meghatározó családi tradíciókba. Dienes Valéria (Szekszárd, 1879 – Budapest, 1978) filozófusnő, táncteoritikus életútját és emlékeit a tudóssasszony fiának, Dienes Gedeonnak köszönhetően 2001-től állandó kiállításon mutatjuk be az érdeklődőknek. 2005-ben Mészöly Miklós (Szekszárd, 1921 – Budapest, 2001) író és Baka István (Szekszárd, 1948 – Szeged, 1995) költő hagyatékával gyarapodott a gyűjtemény. A Baka István Emlékszoba a Babits Mihály Emlékházban nyílt meg, benne a költő személyes tárgyaival, könyvtárával és lemezgyűjteményével. 2005-ben nyílt meg az Irodalom Háza – Mészöly Miklós Múzeum. Célkitűzése egyrészt Mészöly Miklós írói pályájának állandó kiállításon való bemutatása, hagyatékának gondozása. Másrészt feladatának tartja Tolna megye irodalmi értékeinek megismertetése mellett a kortárs irodalom népszerűsítését és a helyi irodalmi élet élénkítését, könyvbemutatók, felolvasó és szerzői estek rendezését.

2012-ben László Lajos (1925–2010) író hagyatéka lánya, László Judit ajándékaként került a gyűjteménybe. Az Uránbányászok dokumentumjáték dráma gépelt szöveggönyve, önéletrajzi fogalmazványai, dokumentumai, könyvei és levelezése több mint 200 tétel. 2013-ban Telek Gabriella és férje, Szentpéteri Péter ajándékozása nyomán egy alapítvány és Buda Attila irodalomtörténész közreműködésével került a gyűjteményébe Babits Mihály oldalági rokonságából előkerült három fotóalbum, mely 215 db, 1860 és 1914 közötti fényképet tartalmaz. A következő évben vásárlás útján egy újabb oldalági Babits-rokon fotóalbumával benne 84 fotográfiával gyarapodott a gyűjtemény.

Az irodalmi gyűjtemény az alábbi részekre oszlik:

- Tárgyi gyűjtemény,
- Kéziratgyűjtemény,
- Eredeti fotógyűjtemény,
- Negatív gyűjtemény,
- Dokumentum gyűjtemény,
- Adattári gyűjtemény,

- Szekrénykataszter,
- Könyvtár.

	Összes leltározott tétel 2016	leltározatlan	Digitalizált adat	Digitalizált fotó
Tárgyi gyűjtemény	389		389	
Kéziratgyűjtemény	1911		-	
Eredeti fotó gyűjtemény	1223	-	1223	1223
Negatív gyűjtemény	140	-	-	
Dokumentum gyűjt.	831	-	831	
Adattár	1004	-		
Szekrénykataszter	1436	-		
Irodalmi könyvtár	4374	-		

Gyűjteménygyarapítási cél

Tolna megyéhez kötődő alkotók irodalmi emlékeinek, műveinek gyűjtése, elsősorban 20. századi és kortárs művészek alkotásainak gyűjtése.

A gyarapítás a rendelkezésre álló csekély anyagi forrás miatt évi 1-2 tárgy vásárlással, pályázati forrásból vagy ajándékozással történő megszerzéséhez lehetséges.

Nyilvántartás

Hagyományos leltárkönyvet (alapleltár) és szekrénykataszteri és letéti nyilvántartást használunk.

A számítógépes nyilvántartás adatfelvitele a tárgyi- és az eredeti fotógyűjteményben esetében 100%-ban megtörtént, naprakész. Az adatellenőrzés illetve a jelenleg rendelkezésre álló megfelelő minőségű digitális műtárgyfotók feltöltését 2018-2019-ben tervezzük. A gyűjtemény további részeinek műtárgyfotózása, a kapacitás függvényében, 2018-2020 között várható.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

A gyűjtemény revíziója 2012–2017 között (2012. év végéig beletárolt műtárgyaknál) befejeződött. Az átleltározásra került tárgyak leltárkönyvből való törlésére, a törvény által lehetővé tett selejtezésre 2018 elején kerül sor.

A következő revízió tervezett időpontja 2019 az irodalmi kéziratgyűjteményben, ezzel összekötve a műtárgyak műtárgyvédelmi szempontból megfelelő anyagba való csomagolását is el kell végeznünk.

NÉPRAJZI GYŰJTEMÉNY

A gyűjtemény jellege

Jelenleg a tárgyi gyűjtemény 19.875 tételből, a fotógyűjtemény 10.590 darabból, az adattári gyűjtemény pedig 999 db dokumentumból áll. A szekrénykataszter 2.386 tételt tartalmaz. A régi dokumentációs gyűjteményt 714 darab dokumentummal zártuk le. 2002-től a dokumentumok a tárgyi leltárkönyvbe kerültek beletárolásra. Kiállításban és raktárban 340 darab letéti tárgyat kezelünk (Steig letét).

A gyűjtemény megalapozása a 19. sz. végére vezethető vissza. A gyűjtés kezdetben az esztétikum, szépség, ritkaság kritériumának megfelelően történt, mely a múzeumhoz közeli sárközi települések népművészetére, viseletére, pásztorművészetére, valamint az egzotikus távoli népek (Pápua Új-Guinea) eszközeire, viseleti és kultusztárgyaira terjedt ki. A II. világháborús veszteségek miatt a megmaradt gyűjtemény újraleltározását követően az 1950-es években a bogyszlói életmód tárgyainak (viselet, bútor), a '60-as években a halászat, a céhes ipartörténet és a kismesterségek (pl. kékfestő-, fazekasműhely) eszközeinek gyűjtésére került sor. Ebben az évtizedben jött létre a néprajzi fotógyűjtemény is. A 1970-es, '80-as években nagy fellendülést és gyűjteménygyarapodást eredményezett, amikor az Országos Honismereti Táborral közreműködve (falukutatás), tervszerűen több ezer tárgy került be a néprajzi gyűjteménybe (pl. a Kapos-Koppány mentéről). Mellette a további gyűjtések és a tervszerű vásárlások eredményeként a Sárköz falvaiból (Öcsény, Decs, Sárpilis, Alsónyék, Bata), Sióagárdról, Szakcsról (fehéredényes kerámiák) kerültek be műtárgyak. 1982-ben megnyílt az első tájház Szakályban, '83-ban a második Sióagárdon, melyek teljes berendezését a néprajzi gyűjteménybe leltároztuk be. 1987-ben a Bonyhádi Városi Múzeumban újonnan megnyíló kiállításhoz jelentős számú néprajzi (sváb, váraljai és székely) anyag került begyűjtésre és kiállításra. A gyűjtemény gyarapodása a 2000-es években vett újabb lendületet. Több, újonnan nyíló kiállítás indokolta a folyamatos gyűjtést (pl. Tolnai Helytörténeti Gyűjtemény: halászat, mészáros, kádár mesterségek, sváb szoba berendezése), Wosinsky Mór Megyei Múzeum (Örökségünk). Emellett számos Tolna megyei tájház anyagának a feldolgozása és tárgyainak a múzeumhoz történő beletárolása is növelte a néprajzi műtárgyállományt (pl. Báticaszéki Tájház, 2006; Nagymányoki Tájház, 2006–2012; Varsádi Tájház, 2008). Ezen kívül a múzeum raktári anyagából berendezésre kerül a Bataapáti Tájház is (2009). A 2010-es évek után meginduló gyűjtéseink – párhuzamosan a tudományterület elméleti és módszertani változásával – már az 1945 utáni évek életmódját is tükrözik napjainkig bezárólag.

Gyűjteménygyarapítási cél

Fontos, hogy tudományos alapon, átgondolt tematika mentén történjen a gyűjtemény gyarapítása, a földrajzi és időbeli határok figyelembe vételével. Rövid- és középtávú koncepciónk a következő évek időszakai kiállításai, egy majdani új, állandó történeti-néprajzi vagy néprajzi-antropológiai kiállítás határozza meg, és ennek szellemében végezzük a gyűjtemény egy részének gyarapítását. Szórvány tárgyakat csak abban az esetben gyűjtünk, ha integrálható a jelenlegi műtárgyállományba. Olyan tárgyat pedig, amiből számos darabbal rendelkezik már a gyűjtemény, csak nagyon indokolt esetben fogadunk be. Célunk a teljes, ép tárgyak gyűjtése és megtartása. Sérült tárgyat csak akkor szerzünk be, ha valamely darabja egy nálunk lévő csonka műtárgy kiegészítésére szolgálhat.

Közép- és hosszútávon a néprajzi gyűjtemény feladata a mára eltűnőben lévő olyan Tolna megyei mesterségek még fellelhető tárgyi anyagának dokumentálása, rögzítése, használati eszközeinek vagy termékeinek megvásárlása, melyekkel nem rendelkezünk (pl. szíjártó, pásztorművészet, patkolókovács, asztalos, vendéglátós, festő-mázoló, borbély-felcser kézműves eszközök, zenész/hangszergyűjtemény). Nagy hangsúlyt fektetünk a megyében ma alkotó népművészek, népi iparművészek munkáinak a gyűjtésére is (pl. keramikusok, népi szövők, hímzők, fafaragók, kékfestők, gyöngyfüzők, szíjártók, kovácsok).

A megye néprajzi tájegységeinek viseleteiből komplett öltözetet kell összeállítani, akár régi műtárgyról, akár a népi iparművészek által elkészített alkotásokról (akár reprodukciókról) van szó. Tolna megye nagy néprajzi tájegységeire (pl. Sárköz, Sióagárd, Kapos-Koppány mente) és a viseletek időbeni változására kell koncentrálni. Mindezt az adatközlő-eladó személyek átgondolt kiválasztásával, a használati, öltözködési szokásokról való jelenlegi tudásuk dokumentálásával. A régi, főként ünnepi viseletekből álló textilgyűjteményt ki kell bővíteni a hétköznapi viselet darabjaival is.

Fontos feladat a fotótár gyarapítása terepmunkával egybekötve. Jelenlegi fotógyűjteményünk három jelentős gyűjtése: a Kovách Aladár-féle 19. század végi–20. század eleji fotók, az 1950-es években Andrásfalvy Bertalan gyűjteménye, majd az 1970-es évek falukutató mozgalmának a képei (lakóházak, falusi-városi közösségei terek, néphagyományok, közösségi események) voltak. Azóta nagyobb, rendszeres, tematikus gyűjtési kezdeményezés nem volt.

Célunk a fotógyűjtemény gyarapítása terén kettős: 1. a korabeli fotók gyűjtése és digitalizálása, 2. időszzerű és szükségszerű a települések fotózása, megjelenítve az elmúlt 50 év változását. Tematikusan egy-egy település fellelhető értékeinek, sajátosságainak, közösségi tereinek, megmaradó vagy újjáéledő hagyományainak fotóval és – ha lehetséges – adatgyűjtéssel történő dokumentálása.

Mindezek megvalósítása egyrészt szakmai koncepció kidolgozását, másrészt pénzügyi támogatást is szükségessé tesz. Hosszú távon elengedhetetlennek tartjuk az érintett diszciplínák, az antropológia-néprajz-történettudomány közötti párbeszéd elindítását, melyben megegyezés születne arról, hogy az a 1945 utáni gyűjtések mely tudományterület, részleg anyagát gyarapítsák.

Nyilvántartás

A megbízható és korszerű intézményi nyilvántartási rendszer a gyűjtemények alapja. Jelenleg a nyilvántartás a hagyományos kézi leltárkönyvek, naplók (gyarapodási napló, tárgy- és dokumentumnyilvántartás, szekrénykataszter, fotó- és fényképanyilvántartás, adattár, letéti napló). A tárgyi leltárkönyvek digitalizálása 2005-ben kezdődött a Depo nevű programmal, majd 2016-tól Huntéka-ra (Quilto) való átállás után folyamatosan végezzük az adatok feltöltését. A tárgyi gyűjtemény leltárkönyveinek feldolgozottsága 70%-os, a fotógyűjtemény 60%-os szinten áll. A dia- és fotógyűjtemény képi anyaga 100%-ban feldolgozott. A közeljövőben fel kell készülni a Huntéka program akkreditációjára, ezzel párhuzamosan be kell vezetni a számítógépes leltározást. Tovább kell folytatni a tárgyi gyűjtemény digitalizálását, mely mellett még további 8.000 tárgy digitális fotózását kell elvégezni.

A tárolás feltételei

A gyakorlatban történő gyűjtés megvalósítását nagymértékben akadályozza a műtárgyak elhelyezésének kérdése. Egyrészt a raktárak nem megfelelő állapota, másrészt telítettsége, zsúfoltsága a két legaggasztóbb tényező, mellyel a közeljövőben foglalkozni kell.

A selejtezéssel és revízióval kapcsolatos feladatok

Az 1982-es revízió után 2012-ben kezdődött el újból a néprajzi gyűjtemény átfogó és teljes revíziója. 1995-ben és 2003-ban csak részleges revíziók történtek. A jelenlegi revízió várható befejezése 2018. év közepe. A törvényben előírt, hétévente kötelező revízió így nem tartható. 2018-tól a folyamatos, kisebb gyűjteményi egységeket érintő ellenőrzésekre kell átállni.

Szekszárd, 2017. október 01.

87/2018.

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum
középtávú stratégiai terve
2018–2023

Szekszárd

2018

Bevezetés

I. Helyzetfelmérés

1. Gyűjtemények – megőrzés

1.1. Régészet

1.2. Néprajz

1.3. Újkortörténet

1.4. Képző- és iparművészet, irodalomtörténet

1.5. Numizmatika

1.6. Könyvtár

1.7. Műtárgyvédelem, restaurálás

2. Tudományos munka – kutatás, bemutatás

2.1. Kiállítások

2.2. Kiadványok

2.3. Közművelődés, rendezvények

2.4. Bel- és külföldi kapcsolatok

3. A múzeumi munka keretei

3.1. Tárgyi erőforrások

3.1.1. Raktárak

3.1.2. Kiállítóhelységek

3.1.3. Egyebek

3.2. Humán erőforrások

3.3. Szervezeti struktúra

3.4. Az intézmény költségvetése, gazdálkodása

II. Stratégiai célkitűzések

1. Gyűjtemények – megőrzés

1.1. Gyűjtemények, raktárak

1.2. Könyvtár

1.3. Műtárgyvédelem, restaurálás

2. Tudományos munka – feldolgozás, bemutatás

2.1. Tudományos munka

2.2. Kiállítások

2.3. Kiadványok

2.4. Bel- és külföldi kapcsolatok

2.5. Közművelődés, rendezvények

3. A múzeumi munka keretei

3.1. Humán erőforrás

3.2. Szervezeti struktúra

3.3. Informatikai, térinformatikai fejlesztések

3.4. Térrendezés

3.5. Az intézmény költségvetése, gazdálkodása

III. Küldetésnyilatkozat

IV. Záró gondolatok

BEVEZETÉS

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum középtávú stratégiai tervének két fő fejezete a jelenlegi helyzet elemzését és a jövőre vonatkozó elképzeléseket tartalmazza. Nagy hangsúlyt fektettünk a helyzetfelmérésre, mind a humán, mind a tárgyi erőforrások tekintetében, az elmúlt igazgatói ciklus történéseire koncentrálva. Meggyőződésünk szerint a reális felmérés stabil alapokat ad, ebből kell kiindulnia minden tervezésnek; célszerű olyan szakmai típusú átvilágítást végezni, melynek segítségével objektíven láthatjuk a jelenlegi helyzetet, a problémákat, ellentmondásokat, előnyöket és lehetőségeket.

Az alaphelyzet értékeléséhez készített táblázatok adatait az EMMI, az OMMIK, Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata, az ÁSZ és a Wosinsky Mór Megyei Múzeum honlapján megtalálható beszámolókból és munkajelentésekből vettük át.

I. HELYZETFELMÉRÉS

Tolna megye múzeuma 1895-ös megalakulásától kezdve jogilag folyamatosan fennálló és működő intézmény. Története és gyűjteményeinek sorsa összefonódik a város, a megye és az ország történetével. Volt idő, amikor Wosinsky Mór, a „vasakarató” akadémikus-pap irányította. A két világháború között össze akarták olvasztani a levéltárral. A második világháború viharai a Tolna megyei gyűjteményeket sem hagyták érintetlenül, a múzeumpalotát orosz hadikórházként hasznosították. A háború pusztítása után 1949-ben államosították az intézményt, és csak 1963-ban került vissza a megyei tanács fenntartásába. Ezt a változást egy tudományos szempontból fellendülő időszak követte. A rendszerváltást követően az anyagi lehetőségek folyamatos szűkülése éreztette hatását. 2012. január 1-jétől a megyék konszolidációja kapcsán új fenntartónk a Megyei Kormányhivatal alá tartozó Tolna Megyei Intézményfenntartó Központ lett. 2013. január 1-jével újabb fenntartóváltás következett, Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata lett jelenlegi fenntartónk. Egyidejűleg országosan megszűntek a megyei múzeumi igazgatóságok, a többnyire megyeszékhelyeken működő megyei hatókörű városi múzeumok csak székhelyükön tarthatták meg kiállítóhelyeiket, kibővülő szakmai feladataik és jogosítványaik viszont az egész megyére megmaradtak. 1975 óta hozzánk tartozó egyetlen vidéki filiálénk, a Simontornyai Vár is ekkor került át Simontornya Önkormányzatához.

A nehézségek ellenére büszkén mondhatjuk el, hogy az elmúlt 123 esztendőben a megyei múzeum adattári és tárgyi anyaga gyarapodott, kitűnő szakemberek fordultak meg falai

között, szolgálva a múlt kutatásának, a helyi tárgyi és szellemi örökség, valamint a helytörténet feltárásának és a múlt megőrzésének ügyét. Ez az intézmény alapításától kezdve megfelelt a múzeumok hármasságának, melyet a gyűjtés – megőrzés – bemutatás hármasságával foglalhatunk össze. Az utóbbi évtizedekben ezekhez a funkciókhoz társult és egyre jelentősebb szerephez jutott a közművelődési feladatkör is.

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum az ország tizenkilenc megyei hatókörű városi múzeumának egyikeként megfelel az 1997. évi, a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló CXL. törvény 45. §-ában foglalt, a megyei múzeumokkal szemben támasztott kritériumoknak. A fenti jogszabály szerint a megyei szintű múzeumoknak legalább öt gyűjteményt – régészet, néprajz, történelem, képzőművészet és még egy választott szakág – kell kötelezően fenntartaniuk. A négy alapgyűjtemény megyénk esetében kiegészül még további hárommal, ezek: a numizmatika, az iparművészet és az irodalomtörténet. Egyetlenegy, Wosinsky idején még létező gyűjteményt kellett az intézmény története során felszámolni szakember és szakpreparátor híján, a természettudományi gyűjteményt.

Az EMMI 2014-es felmérése alapján a megyei múzeumok gyűjteményei a következőképpen oszlanak meg: régészet 86%, néprajz 9%, történelem 4% és képzőművészet 1%. Az arányokon belül megfigyelhető a régészet évek óta növekvő szerepe, a nagyberuházásokhoz kapcsolódó megelőző feltárások miatt. Tolna megyében hasonló arányokat láthatunk ugyanezen évből. A régészet aránya 86,7%, a néprajzé 3,5%, a történelmi gyűjteményé 2% és a képzőművészeti 0,6%. A másik három gyűjteményből a numizmatika aránya jelentős, 7%. A Wosinsky Mór Megyei Múzeum műtárgy- és adattári állománya hatalmas (2015-ben 750.000 tárgy, 130.000 archív fotó, adattári egység és fotó), melynek tárolása és kezelése komoly raktárkapacitást igényel és minden évben jelentős költséget emészt fel. 2015-ben az ország 1160 muzeológusa közül 390-en dolgoztak megyei hatókörű múzeumokban. Ebben az időszakban tíz muzeológus dolgozott állományunkban, ami a vidéki muzeológusok 2,6%-a. 2016 végén a muzeológusok száma tizenegyre emelkedett intézményünkben. Az 1. táblázatban a felsőfokú (muzeológus, múzeumpedagógus, könyvtáros), a középfokú (gyűjteménykezelő, restaurátor, adattáros) és a nem szakalkalmazottak állományát hasonlítjuk össze a 2015-ös országos adatokkal, Tolna megyében és múzeumunkban.

	<i>Felsőfokú szakalkalmazott (fő)</i>	<i>Középfokú szakalkalmazott (fő)</i>	<i>Nem szakalkalmazott (fő)</i>
Országosan	1363	449	2158
Tolna megye	24	13	23
WMMM	13*	7	21

1. táblázat: Múzeumokban dolgozók alkalmazásuk szerinti összetétele, 2015. A *-gal jelölt számadat 2016-ban 15-re emelkedett

A következőkben a gyűjteményi egységekre lebontva vizsgáljuk a múzeumban folyó tudományos munka területeit, az intézmény kapcsolatait és közművelődési szerepét, majd a muzeológiai tevékenység kereteit meghatározó humán, tárgyi és pénzügyi erőforrásokat.

1. GYŰJTEMÉNYEK – megőrzés

Gyűjteményeink méretéről és belső megoszlásáról már volt szó. A régészeti anyag túlsúlya nálunk is az autópályákat építését megelőző feltárásokból (M9, M6) keletkezett. Súlyos lemaradást kell felszámolnunk, mivel 1981 óta nem volt az intézményben revízió, ezért 2012-től minden gyűjteményben ütemezett revíziót kezdtünk meg, amelynek immár a végén járunk. Állami tulajdonú gyűjteményeink egészére vonatkozó nyilvántartási feladatok terén nagyot léptünk előre 2016-ban. Központilag támogatott, illetve előírt program hiányában több gyűjteményi egységben a DEPO-programot használtuk és töltöttük fel, azt tapasztaltuk azonban, hogy nagy mennyiségű anyag kezelésére ez a program már nem alkalmas. Ez a régészeti szakterületen okoz elsősorban gondot, hiszen főként az autópályás ásatásoknak köszönhető leletek százezrei jutottak raktárainkba. A nagytömegű ásatási dokumentáció és leletanyag kezelésére fejlesztettük ki több intézménnyel az ún. RITA-adatbázist, amelynek továbbfejlesztése az elmúlt időszakban EMIR néven folyik, az akkreditáció benyújtása előtt áll. Az M6-os autópályás anyagainkat ebben tároljuk a kinyomtatott változatok mellett, a régi gyűjteményi tételek kezelésére azonban ez a program sajnos még nem alkalmas. Ezért egyelőre ezen anyagrészek tekintetében arra törekedtünk, hogy a digitális tartalmakat előállítsuk. 2015 decemberében fontos döntés született intézményi szinten a fent vázolt problémák megoldására: szerződést kötöttünk a Monguz Kft.-vel az általuk fejlesztett, széles körben alkalmazott HunTéka adatbázis-kezelő és leltározó program megvásárlására. A

konvertálási és betanulási feladatok 2016 végére befejeződtek, akkreditációja megindítása napirenden van a digitális leltározás elérése érdekében.

1.1. Régészet

A régészeti anyag a múzeum legkorábbi gyűjteménye, hiszen maga Tolna Vármegye Múzeuma is Wosinsky Mór és gróf Apponyi Sándor régészeti gyűjteményére alapozva jött létre. A bevezetőben utaltam rá, hogy ez a szakág jelenti gyűjteményünk legnagyobb, dinamikusan növekvő részét. A régészeti gyűjtemény és szakág jelenlegi helyzetét a közelmúlt eseményei határozzák meg, miszerint 2010-ben a megyei múzeumok visszakapták ásatási jogukat saját megyéjükben. Sajnálatos fejlemény, hogy 2011-ben a nagyberuházások esetében korlátozták a feltárásokra fordítható időt (kétszer 30 nap) és a beruházások teljes bekerülési költségeinek 1%-ában maximálták a teljes felületű feltárás költségeit. A szabályozás következtében lelőhelyek elfedése, elkerülése egyre többször merül fel alternatívaként, a fenti korlátok pedig mindenféleképpen megnehezítik a feltárást végző intézmények és régészek munkáját. Az elmúlt néhány évben a régészeti gyűjteményi gyarapodása kisebb mértékű volt nagyobb beruházások hiányában, csupán néhány helyszínen folyt pár ezer m² felületre kiterjedő kutatás (Szekszárd–Alsóvárosi temető, Szekszárd–Ipari park, Szekszárd–egészséges ivóvíz program, Ozora–Vár, Dunaszentgyörgy–belterület-bővítés). Régészeti felügyeletből viszont annál több jutott, az egész megye területén. A terepmunka így kevesebb humán erőforrást és időt kötött le, ennek köszönhetően jelentősen tudtuk csökkenteni dokumentációs elmaradásunkat, és a korábbi évek feltárásaiból származó leletanyag restaurálásában, leltározásában és feldolgozásában jelentős előrehaladást értünk el. 2015. év elejétől az új jogszabályi előírásoknak megfelelően a Wosinsky Mór Megyei Múzeum megszerezte akkreditációját Tolna megyére, valamint másodlagosan Somogy és Baranya megyékre vonatkozóan, amely a nagyberuházások régészeti feladatellátásába való bekapcsolódás feltétele. A legújabb kormányrendelet az akkreditációt megszüntette.

A Régészeti Osztály 2005-ben alakult meg, elsősorban az akkor meginduló autópálya-ásatások lebonyolítására alapozva. 2016-ban egy fővel sikerült bővíteni az állományban lévő régész létszámot, az igazgatón kívül öt fő muzeológus, egy fő gyűjteménykezelő, egy restaurátor, 2014-től egy fotós és egy logisztikai munkatárs dolgozik ezen az osztályon. Évek óta szerződéses jogviszonyban alkalmazunk két fő régésztechnikust és két fő cserépragasztót is. A múzeum tudományos titkára, lakóhelye környékén, Északkelet-Tolnában látja el a

hatóság által előírt régészeti megfigyeléseket. A régészeti adattárat kezelő régész a múzeum központi épületében, egy fő régész, egy fő régész kolléga pedig a Babits-ház hátsó szárnyában látja el benti munkáját.

A régészeti gyűjtemény több helyszínen, a múzeum központi épületében az Adattár mellett (régai anyagok), a padláson (embertani anyagok), az Epreskert utcai, 28-as számú, 2009-ben vásárolt raktárépületben (M6-os feltárás anyaga), valamint az Epreskert utcai újabb raktárépületben (M9-es feltárások, valamint a 90-es évek ásatási anyaga) található.

Az ozorai vár feltárásának anyaga az ozorai vár második emeletén kijelölt két teremben található, a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központtal (a továbbiakban: Forster Központ) megkötött megállapodás alapján. Jelenleg beszállítás alatt vannak az M6-os feltárások ún. befogadott anyagai (Bátaszék–Ménöki telep).

A régészeti adattár zsúfolt, viszont a leltározottság mutatója jó, mintegy 90%-os. Régészeti állandó kiállításunk mellett az „Örökségünk”, az „Egy kisváros a századfordulón” és a simontornyai vár állandó kiállításán, valamint a Látványtárban szerepelnek ebből a gyűjteményünkből tárgyak.

1.2. Néprajz

A néprajz Wosinsky Mór tevékenysége óta változó intenzitással kutatott terület. Az ezredfordulón még két muzeológus dolgozott a néprajzi szakterületen, de egy korábbi leépítés miatt ez a létszám egy főre csökkent. 2014-ben sikerült bővíteni a néprajzos muzeológus létszámot. Egy gyűjteménykezelővel bővült 2004-ben a területtel foglalkozó szakemberek száma, aki ellátja a megyei műtárgyvédelmi felügyeletet is. 2016. év végén újabb gyűjteménykezelőt alkalmaztunk.

A gyűjtemény a faddi Bartal-kúriában található, rendezett körülmények között. Néprajzi adattárunk a múzeum központi épületében található. Emeleti állandó kiállításainkon: az „Egy kisváros a századfordulón” és az „Örökségünk” címűekben, a vármegyeházi új kiállításban, valamint a Látványtárban láthatók néprajzi tárgyak. Ugyancsak saját gyűjteményi anyagunk egy részét kölcsönöztük ki a bátaapáti tájházba. A leltározottság szinte teljes, a digitalizálás folyamatos. A műtárgyvédelmi feladatok és költségek jelentősek. A megyénkben lévő, települések által fenntartott tájházakkal és helytörténeti gyűjteményekkel jó kapcsolat alakult ki a szakfelügyeletet ellátó és szaktanácsadó megyei hatókörű múzeum és az önkormányzatok között. Az egyedi megállapodásokkal helyhez kötött, de a múzeum gyűjteményébe beletárolt tárgyak bemutatása és védelme több jó példán keresztül (Báta,

Bátaszék, Hőgyész, Nagymányok, Alsónyék) mutatja ennek a rendszernek az életképességét. A tolnai helytörténeti gyűjtemény esetében az elmúlt évben kiderült az is, hogy a kiállítás felszámolásakor jól jött a múzeum védőernyője, ugyanis így lehetett egyben tartani ezt a néprajzi anyagot, és a tárgyakat megmenteni a fizikai megsemmisüléstől, s így válik lehetővé újra bemutatása a jövőben.

1.3. Újkortörténet

Az újkortörténettel foglalkozó szakembereket az 1980-as években szervezték osztállyá. Ekkor még három muzeológus dolgozott ezen a területen. A 2007-es leépítés óta két fő muzeológus és 2004-től egy fő fél munkaidőben, 2011-től egy fő gyűjteménykezelő, majd 2014-től részmunkaidőben egy segéd-gyűjteménykezelő látja el a szakfeladatokat. Az önálló osztály 2007-ben lényegében megszűnt, és az igazgatóhelyettes közvetlenül irányítja a szakágat. 2011-ben Történeti Osztály néven újjáalakult az osztály, melybe a néprajzi, a képző- és iparművészeti és irodalomtörténeti gyűjteményeket is besoroltuk. A munkavégzés elsődleges helyszíne a Babits-ház. A gyűjtemény a faddi raktárunk két termében, a Vörösmarty utcai alagsorban, a Babits-ház egyik irodájában (archív fotóanyag), valamint a Vármegyeháza új raktárában foglal helyet. A textilgyűjtemény néhány éve a simontornyai várba került. A történeti anyag reprezentatív tárgyai az „Egy kisváros a századfordulón”, az „Örökségünk” és a vármegyeházi „Tájak, települések, emberek” kiállításokon, valamint a Látványtárban tekinthetők meg. A digitalizálás és a tárgyi anyag informatikai adatbázisba történő felvitele folyamatos.

1.4. Képző- és iparművészet, irodalomtörténet

Korábban ezzel a három gyűjteménnyel kapcsolatos feladatokat három fő látta el, gazdasági kényszerűségből alakult ki a mai helyzet. Jelenleg egy fő muzeológus végzi az irodalomtörténeti és művészettörténeti feladatokat, valamint kezeli az iparművészeti gyűjteményt is, két fő gyűjteménykezelő segítségével. A gyűjteményeket kezelő muzeológus az elmúlt évek kialakult gyakorlata szerint helyben múzeumpedagógiai foglalkozásokat is tartott igény szerint.

Helyileg az Irodalom Háza – Mészöly Miklós Emlékházban látják el feladataikat. Nagyobb kiállításaink, melyek fenti gyűjteményeink anyagára épülnek: „Babits és Szekszárd”, „Mészöly emlékszoba”, „Dienes Valéria emlékszoba”, „Baka István emlékszoba”, a „Vármegyeháza világa”, a „Nemesi ősgalériák” és a „Bazsonyi-kiállítás” Simontornyán. A gyűjtemények több

raktárban, a Vármegyeháza egy termében, a simontornyai várban és a faddi raktárunkban találhatók.

1.5. Numizmatika

2011-től az egyik régész munkatárs foglalkozik ezzel a gyűjteményi egységgel. Alapvetően a múzeumba jutott, főként a római és a középkorban elrejtett ezüst és bronz pénzletek képezik a gyűjtemény gerincét. Az elmúlt időszakban meghatározásuk, nyilvántartásuk megtörtént egy külsős, megbízással alkalmazott numizmatikus segítségével. Igaz, hogy több mint 30.000 db-ot számlál a gyűjtemény, de a jellegéből adódóan viszonylag kis helyet foglal. Jelen pillanatban a régészeti adattár előterében kialakított tárolószekrényben került elhelyezésre. Egyes elemei az Örökségünk állandó kiállításunkon és a Látványtárban láthatók.

1.6. Könyvtár

A szakmai munka alapfeltételeként egy a múzeum alapítása óta gyarapodó szakkönyvtárral rendelkezünk, a múzeum központi épületében. Könyvtárosunk feladata ellátása mellett német szakos tanárként a német nyelvű múzeumpedagógiai órákat is tart. A könyvtár tudatos állománybővítésének a rendelkezésre álló anyagi források szűkössége korlátokat szab. A könyvtár így elsősorban cserépéldányokkal bővül. A könyvtári anyag – beleértve az irodalmi gyűjteményt és az egyéb külön gyűjteményeket is – elérhetővé vált az interneten, a megyei könyvtárral közösen lezárt TÁMOP pályázat jóvoltából. Így kapcsolódási lehetőség adott a megyei és országos könyvtári adatbázisokhoz. A könyvtártermünk központi épületünk egyik legszebb helyisége, melyet előadásokra és múzeumpedagógiai foglalkozásokra is használunk. Gondot jelentett a polcokon el nem helyezhető könyvek tárolása, emiatt a falak mellett található polcrendszerre új polc-sort építettünk. Az elsősorban szakkönyvekből álló könyvtári állomány darabszáma megközelíti a húszezret.

1.7. Műtárgyvédelem, restaurálás

Ez a múzeumi tevékenység szorosan kapcsolódik a gyűjtemények megőrzéséhez. A múzeumnak ezen egysége is megszenvedte a leépítéseket. A korábbi négy restaurátor helyett 2011-re két fő maradt állományban. A jelenleg dolgozó két restaurátor mindegyike középfokú szakvégzettséggel bír. Egyikjük a Régészeti, másikjuk a Történeti Osztályba sorolva végzi munkájukat. Munkájukat kiegészítette 2006-tól 2011 nyaráig a régészeti osztály három fő betanított cserépragasztó munkatársa. A cserépragasztó műhely munkáját 2013-ban két fővel sikerült újraéleszteni. A restaurátorok hagyományosan a kiállítások kivitelezésében is segédkeznek. A restaurátor-műhely a múzeum központi épületében

helyezkedik el. 2016. év végére sikerült megteremteni a feltételt egy felsőfokú végzettségű restaurátorállás meghirdetésének, amely azonban – jelentkező híján – kétszeri meghirdetés után is eredménytelenül zárult.

2. TUDOMÁNYOS MUNKA – kutatás, bemutatás

2.1. Kiállítások

Szekszárdon négy helyszínen rendelkezik a múzeum saját állandó kiállításokkal, 3708 m²-es alapterületen. Ezeken kívül a megyében több tájházban és kiállítóhelyen (Tolna, Bataapáti, Simontornya, Ozora, Bonyhád stb.) láthatók műtárgyak a megyei múzeum gyűjteményeiből. A múzeum saját rendezésű és fenntartású kiállításai közül több mint 30 éve fennáll a szekszárdi régészeti kiállítás. 1996-ban került átadásra az „Egy kisváros a századfordulón”, 2005-ben pedig az ezeréves vármegye kilenc évszázadát bemutató, „Örökségünk” vímű állandó kiállítás. 2008-ban újult meg a „Babits és Szekszárd” tárlat, majd ezt követően a Dienes Valéria- emléksoba. A legutóbb létrehozott képzőművészeti állandó kiállítás kényszerből jött létre. Bazsonyi Arany festőművész múzeumnak adományozott képeit az ozorai várból a simontornyai várba kellett áthelyezni. A vármegyeházi emeleti kiállításokat – „Esze Tamás- emléksoba”, „Mattioni Eszter-kiállítás”, „Régi vármegyeháza világa” – a 2010-ben megindult átalakítások miatt be kellett zárni. A földszinten létrehozott „Tájak, települések, emberek”, „Pollack-terem”, „Szarkofágterem és belső romkert”, valamint időszak kiállítótermeink 2011. december közepén átadásra kerültek a köz számára, azonban nem nyíltak meg. A többszöri fenntartóváltás nem kedvezett a Vármegyeháza kiállítási egysége megnyitásának, amelyre csupán 2014 augusztusában került sor. Viszonylag kis alapterületű ideiglenes kiállítóhelyek a múzeum központi épületében és a Vármegyeházán találhatóak.

Szekszárdon az időszak kiállítótereink száma a vármegyeházi térrel bővült, ami a lehetőség mellett feladatot adó felelősség is volt egyben. Sikerült évente legalább egy alkalommal olyan szakmailag elismert, megyei származású alkotónak tárlatot létrehozni, mint Szily Géza Munkácsy-díjas festő, Versegly Ferenc fazekas és Csepeli István fafaragó. Ugyancsak ebbe a sorba illeszkedett bele Szilárd Klára festőművész kiállítása, aki képeinek egy jelentős csoportját múzeumunkra hagyta. Fontos erkölcsi kötelességnek tettünk eleget 2016-ban a Garay Emlékév megtartásával, az emlékév keretében három kiemelkedő kiállítás is létrejött,

amelyek Garay Ákos néprajzi fotóit, magángyűjteményekben lévő képeit és múzeumokban megőrzött alkotásait mutatták be.

Az intézmény Szekszárd városához való kötődését hangsúlyozták az alábbi sikeres, nagyobb összegből megvalósított, saját rendezésű kiállítások a múzeum főépületében: 2013-ban „Szekszárd retro – Azok a '60-as, '70-es évek...”, 2014-ben „Levelek a frontról 1914–1918”, 2015-ben az elmúlt tíz év szekszárdi régészeti kutatásait összegző „Nem térkép e táj”, melyek mindegyikéről megjelent kiállításvezető füzet új sorozatunkban.

Időszaki kiállításaink sorában sikerült meghonosítani és 2012 nyarától folyamatosan kivitelezni a Hónap Műtárgya sorozatot. Főépületünkben ingyenesen látogathatók ezek a külön vitrinbe elhelyezett műtárgyak, melynek anyaga honlapunkon és közösségi oldalunkon is megtekinthető, követhető, a helyi sajtóban szintén állandó szereplője a kulturális híreknek ez a „minitárlat”. Az első 52 kiállítás anyaga 2017-ben meg is jelent.

A személyi ellátottságot tekintve a látogatókat 2010-ben 16, a leépítések után 2011-ben 13 fő részfoglalkoztatású teremőr és portás szolgálta ki (7. táblázat). 2013 nyarán jogszabályváltozás következtében nem tudtuk meghosszabbítani nyugdíj mellett teremőr kollégáink foglalkoztatását, akiknek választani kellett rész munkaidős jövedelmük és nyugdíjuk között. Helyettük új munkatársakat vettünk fel, jelenleg 16 fő részfoglalkozású teremőrt és portást alkalmazunk, akiket szükség szerint alkalmilag helyettesít 2 fő megbízási díjjal alkalmazott teremőr. Teremőreink közül 8 fő lát el pénztárosi feladatokat is, egyikük 2015-től a kiadványaink nyilvántartásáért felelős. Költségvetési helyzetünk stabilizálódásával nyitvatartási időnk 2013-tól módosult. Anyagi megszorítások miatt hosszú éveken át heti öt napban, napi 6 órában voltak nyitva kiállítóhelyeink. 2013 nyarától a hét hat napján, napi 7 órában vagyunk már nyitva. Ez azt jelenti, hogy heti szinten 30 óráról 42 órára (40%-kal) bővült nyitva tartásunk. Látogatószámunk növekedéséhez ez az intézkedés is bizonyára hozzájárult.

A 2000-es évek elején mért közel 100 ezer látogatószáma 2009-re radikálisan, 71,4 ezerre, 2010-re 67,2 ezerre, 2011-re pedig 31 ezerre csökkent. Ennek elsőrendű oka a vármegyei kiállítások zárva tartásában (egészen pontosan a bejelentés alapján történő látogathatóságában), majd a Vármegyei Ház felújításában, a megemelkedett jegyárakban, valamint a 2008-ban kezdődött gazdasági válságban kereshető. A statisztikákba évek óta hagyományosan beleszámolták a bencés apátságok megsemmisítőit, mint múzeumlátogatókat, ez az adat azonban megtévesztő, hiszen a vármegyei Ház udvarára

betérő turista csak nagy jóindulattal nevezhető múzeumlátogatónak. Még inkább feltűnő, ha nem is olyan drasztikus a látogatottság csökkenése, amennyiben a kedvezményes vagy a teljes árú jegyet vásárló vendégek számát vizsgáljuk. 2005-ben 9.207 fő vásárolt teljes, 10.486 fő pedig kedvezményes jegyet. 2009-ben 3.516 teljes árú, 6.191 kedvezményes árú jegy fogyott. 2010-ben és 2011-ben ez a számsor hasonló adatokat tartalmaz. 2012-ben a simontornyai várat látogató Erzsébet-táborban résztvevő kétezer gyermek emelte meg a félárú jegyek számát, ahogy 2013-ban Szekszárdon fogadtunk másfél ezer táborozót (2. táblázat). Simontornyát elcsatolták intézményünkől, az Erzsébet-táborok közelünkben megszűntek, így a jelenlegi állapotot tükröző, szekszárdi kiállítóhelyekre vonatkozó látogatószámok reálisan, torzítások nélkül 2014-től elemezhetőek.

	<i>Teljes árú jegy</i>	<i>Kedvezményes árú jegy</i>	<i>Összesen</i>
2005	9.207	10.486	19.693
2009	3.516	6.191	9.707
2010	4.062	5.807	9.869
2011	3.436	6.378	9.814
2012	3.263	8.989	13.252
2013	1.597	5.658	7.255
2014	1.533	4.388	5.921
2015	1.896	4.705	6.601
2016	2.581	7.994	10.575
2017	2.538	9.865	12.403

2. táblázat: A Wosinsky Mór Megyei Múzeum teljes és kedvezményes árú eladott jegyei (2005–2017)

A félárú jegyet vásárló látogatók számának bővülésével járt Szekszárd polgármesterének az intézkedése, amely lehetővé tette a Szekszárdon tanuló iskolások számára az ingyenes múzeumlátogatást 2013 ősztől. Ennek a tételnek térítését a Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata magára vállalta.

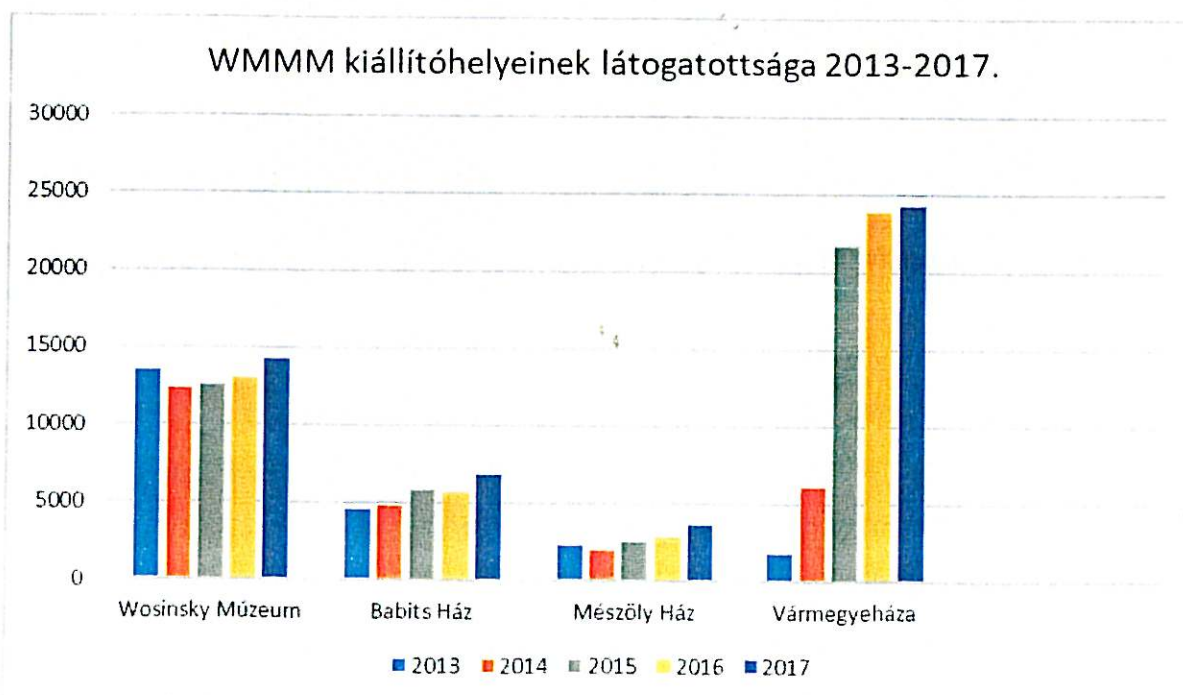
Kiállítóhelyeink elmúlt öt éves látogatószám-adatait vizsgálva a következő megállapításokat tehetjük. Központi épületünk látogatottsága 13 ezer fő környékén stabilizálódott. Az

Irodalom Háza látogatósza enyhén, a vele szomszédos Babits Emlékházé kicsit jobban emelkedett. Kiugróan teljesített 2014-es újrainyítása óta a felújított Béla király téren álló Vármegyeháza, mely látogatóinknak immár több mint felét adja (3. táblázat).

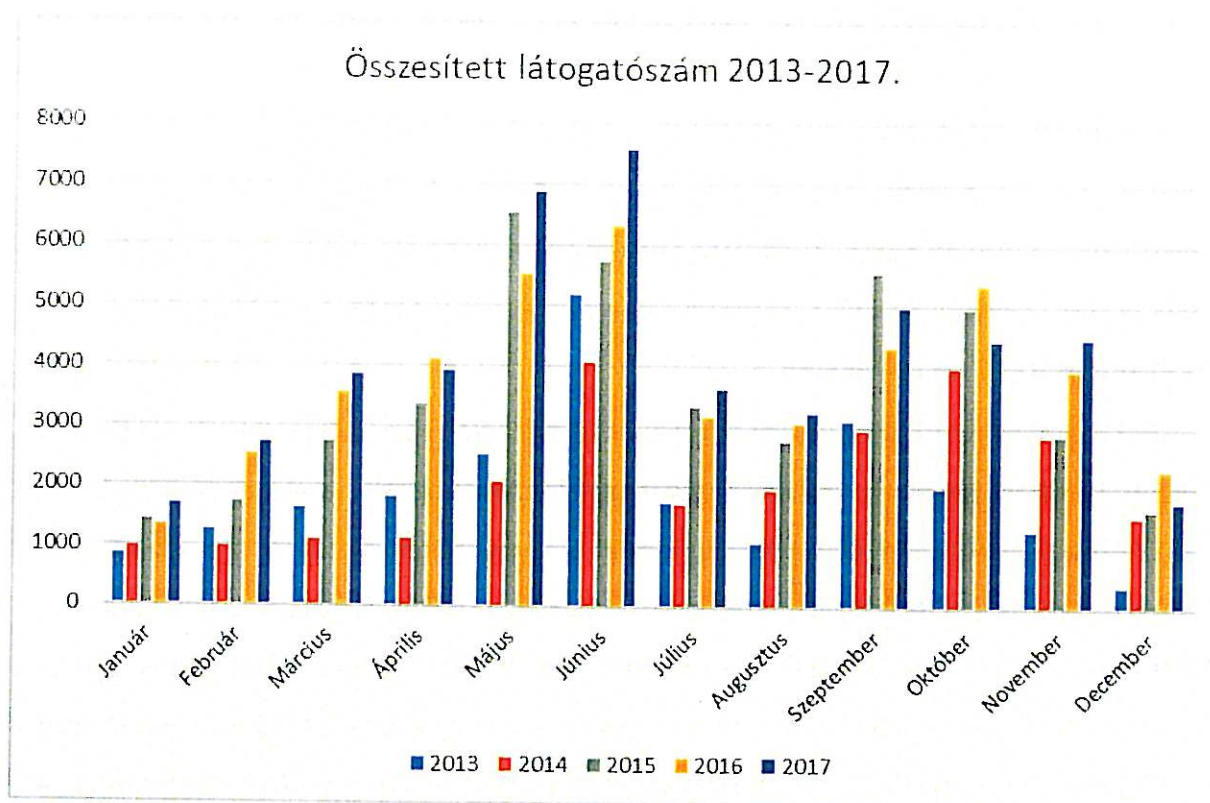
Intézmények	Látogatószám				
	2013	2014	2015	2016	2017
Wosinsky Múzeum	13.526	12.288	12.614	12.990	14.222
Babits Ház	4.596	4.828	5.866	5.658	6.873
Irodalom Háza	2.358	2.033	2.578	2.855	3.674
Vármegyeháza	1.851	6.126	21.686	23.916	24.283
Összesen	22.331	25.275	42.744	45.419	49.052

3. táblázat: A WMMM kiállítóhelyeinek összesített látogatósza, 2013–2017

A Vármegyeháza kiugró teljesítménye igazolja az újrainyítás szükségességét. A Garay Élménypincét működtető Szekszárdi Vagyonkezelő Kft.-vel közös kombinált jegyet árusítunk a két látnivaló együttes és olcsóbb megtekinthetősége érdekében. Ez a jegytípus, a hasonló, intézményi kiállítóhelyek együttes látogatására alkalmas kombinált jegyünkkel egyelőre nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket.

4. táblázat: A WMMM kiállítóhelyeinek összesített látogatószáma, 2013–2017

5. táblázat: A Wosinsky Mór Megyei Múzeum összesített látogatószámának havi eloszlása, 2013–2017

Látogatóink jelentős száma rendezvénylátogató, a turisták, s azon belül a külföldiek száma alacsony. 2013 januárjától kiállítóhelyeinken havi lebontásban gyűjtjük az adatokat a látogatószám alakulásáról. Ez alapján jól látható az a két hullám, május-június és szeptember-november (a Múzeumok Éjszakájának és a Múzeumok Őszi Fesztiváljának időszaka), melyek kiugró látogatószámot produkálnak.

2.2. Kiadványok

Az elmúlt öt esztendőben a Wosinsky Mór Megyei Múzeum kiadvány-struktúrája megújult és kibővült. A múzeum 1970 óta megjelenő kiadványa a Wosinsky Mór Múzeum Évkönyve, mely 1998 óta folyamatosan, minden évben megjelent. A kiadási költségek egy részét az NKA pályázati forrása finanszírozta. A könyv technikai szerkesztőjének egy kiváló dombóvári tipográfust, Erky-Nagy Tibort sikerült megnyernünk külsősként, ezzel az évkönyv mind belsőleg, mind külsőleg megújult. 2013-ban kezdtük meg nagyobb kiállításaink vezetőjének publikálását (WMM Kiállításai sorozat keretében), melyből eddig négy rész jelent meg. 2008-ban indult útjára a „Szekszárdi múzeumi foglalkoztató füzetek” sorozat, amely öt kiadványnál

tart. A WMM Füzetek sorozatból egy kötet jelent meg, Vadas Ferenc emlékezete címmel, NKA-pályázat segítségével valósult meg Vizi Márta és Miklós Zsuzsa kis füzetek, melyek elpusztult mezővárost mutatja be.

Ezekon kívül egyedi kiadványok születtek meg, így pl. múzeumi dolgozó PhD-értékeztése, válogatott tanulmánykötet vagy egy nagyobb téma külső szerző általi monografikus feldolgozása. A múzeum szakalkalmazottai kiemelkedő publikációs tevékenységet folytatnak, tanulmányaik magyar és idegen nyelven jelennek meg bel- és külföldi szakfolyóiratokban.

2.3 Közművelődés, rendezvények

Szekszárdon a múzeum központi épületében, 2014-től a Vármegyeházán, illetve részben az irodalmi emlékházainkban zajlik jól szervezett közművelődési tevékenység változatos programokkal. Rendezvényeink száma az elmúlt öt évben megduplázódott. A gazdag kínálat különböző korosztályoknak tartott múzeumi órákat, tematikus foglalkozásokat, szakkört, szabadegyetemet, családi hétvégéket és nyári táborot foglal magába. Ennek a kiemelkedő közösség-szervező munkának a motorjai múzeumpedagógusaink. 2016 végén sikerült irodalmi emlékházainkhoz is múzeumpedagógust kinevezni. Az iskolákkal, óvodákkal, a Tájak-Korok-Múzeum szervezetből átalakult Szekszárdi Múzeumbarát Egyesülettel (SzME) tartott szoros kapcsolatnak köszönhetően stabil rendezvénylátogató réteggel rendelkezünk, így az egyesület segítségével növekszik az intézmény ismertsége, népszerűsége. A SzME székhelye természetesen a múzeum, tagjai kéthetenként csütörtökön szerveznek előadásokat múzeumunk falai között. A TIOP-pályázat keretében, 46,8 millió forintból felújított pincerész („Múzeumi tudásterek”) és átalakított múzeumpedagógiai tér beváltotta a hozzá fűzött reményeket. A központi épület maradványait is sikerült felújítanunk uniós források (TIOP) segítségével. 2015-ben nyitotta meg kapuit a „Vissza a múltba!” címet viselő Látványtárunk, mely egyelőre bejelentés alapján látogatható.

Közérdeklődésre számot tartó ünnepeink sora kibővült, és az új ünnepek megtalálták helyüket a rendezvénynaplójunkban. Május 19-én tartjuk Wosinsky Emléknapot, koszorúzással, a múzeumbarát iskola és óvoda, valamint a Wosinsky Emlékplakett átadásával. (Ez a nap – korlátozottabb tartalommal – korábban február elején, Wosinsky halála napján volt.) 2005 óta minden január 19-én szervezi meg Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata, a Mészöly Miklós Egyesület és több szekszárdi intézmény a Mészöly Emléknapot, mely immár kétnapos program, első napján az Irodalom Házát megalapozó

Polcz Alaine-re emlékezünk. November 26-án, Babits Mihály születésnapján tartjuk hagyományos Babits Emléknapot, koszorúzással, előadással, versmondó versennyel.

2012 óta a november 3-án megrendezésre kerülő Múzeumi Tudományos Délelőttön az intézmény tudományos munkatársai tartanak előadást kutatási témáikról. A Múzeumi Esték sorozatunk keretében 1994 óta rendezünk előadás-sorozatot a múzeum központi épületében, melynek célközönsége elsősorban a nyugdíjas korosztály, pedagógusok, középiskolások, tehetséges általános iskolai felső tagozatos tanulók. 2017 első felében az Egyed Antal Honismereti Egyesülettel közös szervezésben tartottuk meg immár harmadik alkalommal a tanév minden hónap második szerdáján a Kedvenc témám – Honismeret a múzeumban című sorozatot. Harmadik évadjához érkezett a Tolna Megyei Kormányhivatallal közös Vármegyeházi Esték sorozatunk is, melynek keretében koncerteket, tudományos és művészeti előadásokat szervezünk a Vármegyeháza Dísztermében.

Irodalmi hagyományainkat, Mészöly Miklós kultuszát ápolva 2017 júliusában valósult meg immár negyedik alkalommal a „Magasiskola” című írói alkotótábor és mesterkurzus, kiváló oktatókkal és szép számú hallgatósággal. A program helyszíne az Irodalom Háza és a Babits Emlékház voltak. Szervező partnereink voltak: Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata, Illyés Gyula Megyei Könyvtár, A Pad Egyesület, Mészöly Miklós Egyesület.

A múzeum honlapját (www.wmmm.hu) 2014-ben újítottuk meg, a karbantartó Pazirik Kft.-vel kötött megállapodás alapján naprakészen jeleníti meg a múzeummal kapcsolatos információkat, ahogy a múzeum közösségi oldala is ekkortól működik. A helyi sajtóval, médiával az intézmény kapcsolata kiegyensúlyozott, partneri. A sajtónak elsősorban a múzeum vezetője jogosult nyilatkozni, de engedély alapján a szakmuzeológusok is jogosultak nyilatkozattételre.

2.4. Bel- és külföldi kapcsolatok

A múzeum korábbi vezetése, a korszellemhez illeszkedően korábban meghirdette a „nyitott múzeum” elvét. Ezzel egyetértve és ennek szellemében több bel- és külföldi szervezettel, egyesülettel, múzeummal, egyetemmel és iskolával kötöttünk kölcsönös előnyöket hozó megállapodást az elmúlt esztendőkből. Régészeti témakörökben a Pécsi Tudományegyetem BTK Régészeti Tanszékével, a Magyar Tudományos Akadémia BTK Régészeti Intézetével, a Lipcsei Egyetem Kelet-Európai Intézetével, a Pázmány Péter Egyetem Régészeti Tanszékével és a Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszékével működünk együtt. Közös néprajzi kutatási témát dolgozunk fel a belgrádi Néprajzi Múzeummal. Programok megvalósításához

a Tolna Megyei Kormányhivatallal és a Tolna Megyei Egyed Antal Honismereti Egyesülettel dolgozunk együtt. Több mint 30 középiskolával írtunk alá megállapodást a középiskolás diákok számára kötelező 50 órás közösségi szolgálatot befogadó intézményeként.

A fenntartó Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzatával és a szakfelügyeleti szervekkel a kapcsolat partneri.

3. A MÚZEUMI MUNKA KERETEI

3.1. Tárgyi erőforrások

A múzeum által használt ingatlanok és ingóságok tekintetében fontos változás történt 2015 nyarán, mikor is azokat a Magyar Állam térítésmentesen átadta fenntartónk számára. A döntés következtében könnyebben tudunk majd pályázni várhatóan ingatlanjaink felújítására és az elhasználódott ingóságok cseréje is könnyebben lesz megvalósítható.

3.1.1. Raktárak

A múzeum raktárhelyzete az erre a célra igénybe vett épületek alapterületét vizsgálva jónak mondható, hiszen az intézmény 2896 m²-t használ erre a célra (6. táblázat, 4-5. oszlop). Jelen pillanatban fűthető raktárral Szekszárdon három, Faddon, Simontornyán és Ozorán pedig egy-egy épületben rendelkezünk, összesen 1098 m²-en. Ehhez társul négy fűtetlen raktár, összesen 1789 m²-en. Szinte bármelyik gyűjteményi ág anyagáról elmondható, hogy az állandó hőmérséklet fenntartása az egyik legfontosabb feltétele a tárgyak állapotmegőrzésének (kiemelten fontos a téli temperáló fűtés). Így műtárgyvédelmi szempontból a raktárak nagyobb része kifogásolható. Az elmúlt évtizedek gyakorlata szerint a fűtetlen raktárakba elsősorban régészeti ásatásokból származó kerámiák, állat- és embercsontok kerültek. Az elmúlt években saját forrásból jelentős összeget, mintegy 5 M Ft-ot költöttünk raktáraink komfortfokozatának növelésére, betonpadozat és irodák kialakítására, Dexion polcok vásárlására és az épületek állagmegóvására. Jelenlegi állapota miatt egyelőre múzeumi szempontból csak részben használjuk a Totév-telepen vásárolt új raktárépületet. 2011 tavaszán készült el felújításának vázlatos terve, miszerint csak nagyobb mérvű, több tízmilliós felújítás után válhat korszerű és fenntartható raktárrá. Több kisebb, önerőből finanszírozott beruházással javítottunk állagán, nagytermének bepolicozását követően 2014-ben ide tudtuk kiköltöztetni központi épületünk pincéjéből a nagyobb részt régészeti gyűjteménybe tartozó anyagokat. A felújított irodákból itt alakítottuk ki régészeti háttérbázisunkat. Összességében elmondhatjuk, hogy raktáraink telítettsége – beleértve a

2010-ben a Totév-telepen vásárolt új ingatlant is – 90–95%-os. Gondot okoz a gyűjteményi anyagok széttagoaltsága is. Az egyik legkényesebb gyűjteményi anyag, a rengeteg szerves anyagot – szövetet, bőrt, papírt, fát – tartalmazó néprajzi anyag egy helyen található, a faddi Bartal-kúriában kialakított raktárban. A gyűjteményért felelős szakalkalmazottak több éves munkájának köszönhetően a gyűjtemény rendezett állapotban van. A textilanyagok egy részénél a legmodernebb tárolóeszközöket sikerült pályázati pénzekből beszerezni. A gondot a Bartal-kúria esetében az épület leromlott állapota okozza. Több helyiségnél megfigyelhető a vizesedés. A tető palát átrakattuk és az ereszcatornát is több alkalommal javítottuk. 2016. év végére értük el, hogy a kastély fűtésrendszerét le tudtuk választani a szomszédos, Szociális és Gyermekfelügyelet által használt ingatlanról. A magas páratartalmat és az ez által penészt okozó vizesedést csak enyhén kompenzálja a temperáló fűtés és az időszakonkénti szellőztetés. Ugyancsak magas páratartalom veszélyeztette a Vörösmarty utcai Családsegítő Központ alagsorában elhelyezett újkortörténeti gyűjteményt is, melynek kényes részét átszállítottuk a vármegyeházi raktárunkba.

Hosszas levelezés és három, a Forster Központ elnökével történt egyeztetést követően rendeződött az ozorai Illyés-kiállítás helyzete és kétoldalú szerződéssel a várban lévő raktár sorsa. A helyi vártörténeti kiállításba történő anyagkölcsonzés fejében ingyenesen használhatjuk, immár legálisan a helyi raktárt. Az Illyés-kiállítást lebonttatta a Forster Központ, és jóval kisebb tartalommal építette újra az ozorai régi nagyokcsmában. Ugyancsak sikerült megtartani a simontornyai raktárainkat egy hasonló szerződéssel Simontornyán is.

Ingatlan megnevezése	Iroda	Kiállítás	Raktár fűthető	Raktár fűtetlen	Egyéb (pl. garázs, ea. terem)	Összes m² (m³)	Létszám (statisztikai létszám)
Wosinsky Mór Megyei Múzeum, Szekszárd	280	1988	160	140	500	3068	26 (22)
Babits Ház, Szekszárd	100	250	50	50		450	7 (7)

Irodalom Háza, Szekszárd	25	70			25	120	4 (4)
Vármegyeháza, Szekszárd	20	1400	50	30		1500	6 (6)
Fadd, raktár			586			586	
Epreskert utcai raktár/1, Szekszárd	20			700	80	800	3 (1)
Epreskert utcai raktár/2, Szekszárd	40			775	40	855	3 (1)
Raktár, Szekszárd, Vörösmarty u.			70			70	
Ozorai Vár (bérlet)			60				
Simontornyai Vár (bérlet)			122	94		216	
Garázs, Szekszárd					16	16	
Összesen	485	3708	1098	1789	661	7541	49 (41)

6. táblázat: A Wosinsky Mór Megyei Múzeum által használt ingatlanok adatai (2016. év végi állapot)

3.1.2. Kiállítóhelyek

Legnagyobb területű kiállítóhelyünk a múzeum központi épületében található, ahol három állandó kiállítás mellett egy ideiglenes kiállítóterem is van. A Mészöly Emlékházban egy, a Babits-házban három tárlat látogatható. A Vármegyeházán immáron nyolc állandó és egy ideiglenes tárlat várja látogatóit (6. táblázat 2. oszlop). Kiállítóhelyein épületeink állaga jó, különösen a 2011-ben felújított Vármegyeháza. A Babits Emlékház tetőzetét át kellett rakatni, ahogy a hátsó traktus födémét is javíttatnunk kellett. Az Irodalom Háza hátsó épülete fölötti partfal javítása szintén nagyobb léptékű munka volt, ahogy az épület süllyedéséből fakadó repedést is meg kellett javítani, a szennyvízrákötést meg kellett oldani.

A központi épület tetőzetén akadtak javítások, ugyanitt soron kívül felújítottuk a nagyközönség által használt vizesblokkot is.

3.1.3. Egyebek

A múzeum által használt ingatlanok közé tartozik egy 16 m²-es garázs. A múzeum földszintjén található a reprezentatív előadóteremként is használt könyvtárterem. 2011 decemberében nyílt meg a központi épület pincéjében egy korszerű diákfoglalkoztató és oktató tér, TIOP pályázat segítségével. Szintén TIOP pályázattal valósult meg a múzeumpedagógiai foglalkoztató tőzsomszédságában a kiállításként és raktárként is funkcionáló Látványtár. A nagy értékű ingóságok közé tartozik még négy db gépkocsi, melyből kettő, szükség esetén három a régészeti szakfeladat-ellátást, egy kisbusz pedig az anyagszállítást segíti.

3.2. Humán erőforrások

A múzeum határozatlan idejű kinevezéssel dolgozó közalkalmazottainak száma folyamatosan csökkent 2014-ig (7. táblázat). 2014-ben fenntartónk hét fő státuszt szavazott meg a múzeumnak a vármegyeházi kiállítások működtetése céljából, és az ehhez szükséges anyagi támogatást is rendelkezésünkre bocsájtotta. 2015. július 1-jével az ÁHT vonatkozó jogszabálya miatt (minden 100 fő alatti, közpénzből gazdálkodó intézményre vonatkozott a törvényi rendelkezés) megszűnt gazdasági önállóságunk, s vele együtt átvették a Gazdasági Csoportban dolgozó három főt. Egy fő státuszt ezzel párhuzamosan engedélyeztek a technikai feladatok koordinálására. Így alakult ki intézményünk jelenlegi 41 fős státuszkeretlétszáma, amelyen a részfoglalkozású dolgozók nagyobb száma miatt jelenleg 49 közalkalmazottat alkalmazunk. Ezt a létszámot egészítette ki a régészeti osztályhoz tartozó 11 fő határozott időre kinevezett közalkalmazott 2006 és 2011 között. 2013-tól a régészetet öt, jelenleg négy fő segíti munkaszerződéses alkalmazással. Utóbbi munkatársak fizetését a múzeum elkülönített alszámláján tartott régészeti szerződéses projektpénzek fedezték. 2017-ben negyedik esztendeje fogadunk kulturális közfoglalkoztatottakat. Az első két évben a Nemzeti Művelődési Intézet, 2016-tól a Magyar Nemzeti Múzeum koordinálása mellett segítette munkánkat a múzeumunk különböző egységeiben három fő.

Munkakör megnevezés	2010 (fő)	2011 (fő)	2012 (fő)	2013 (fő)	2014 (fő)	2015 (fő)	2016 (fő)	2017 (fő)
<i>muzeológus</i>	10 + 1	10 + 1	9	10	10 + 1	10 + 1	11	11
<i>gyűjteménykezelő</i>	3	3	4	4	4	4	5	4
<i>restaurátor</i>	4	2	2	2	2	2	2	2
<i>múzeumpedagógus</i>	2	2	2	1	2	2	3	3
<i>könyvtáros</i>	0	0	1	1	1	1	1	1
<i>gazdasági csoport</i>	4	4	3	3	3	3	0	0
<i>teremőr, portás, takarító</i>	18	16	13	13	18	18	16 + 2	16 + 2
<i>egyéb (sofőr, titkárnő, logisztikai munkatárs)</i>	3	3	2	2	2	2	2	2
<i>régész technikus, rajzoló, fotós, adatfeltöltő</i>	0 + 7	0 + 7	0	0 + 2	1 + 3	1 + 3	1 + 2	2+2
<i>segédrestaurátor</i>	0 + 3	0 + 3	0	0 + 2	0 + 2	0 + 2	0 + 2	0 + 2
<i>Összesen</i>	44+11	40+11	36	36+4	43+6	43+6	41+6	41+6

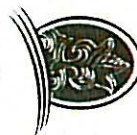
7. táblázat: A szekszárdi Wosinsky Mór Megyei Múzeum munkatársainak megoszlása munkakörönként, 2010–2017 (határozatlan + határozott kinevezéssel vagy munkaszerződéssel)

Ezzel a létszámmal a megyei hatókörű városi múzeumok között a Wosinsky Mór Megyei Múzeum a kis-közepes méretűek közé tartozik. A szakfeladatok ellátását nehezíti a szakmai munkakörökben foglalkoztatottak alacsony száma, amely néhány feladatkört tekintve különösen veszélyes szinten áll. Kvalifikáció tekintetében a muzeológusi állomány helyzete jó. A múzeum tíz muzeológusa közül négy rendelkezik PhD, ketten univ. dr fokozattal, egy fő PhD fokozat szerzése folyamatban van. A muzeológusi átlagéletkor 50 év körül van. A tudományos munka erősítése érdekében került kinevezésre a tudományos titkár, akinek egyik fő feladata a múzeum középtávú tudományos tervének elkészítése.

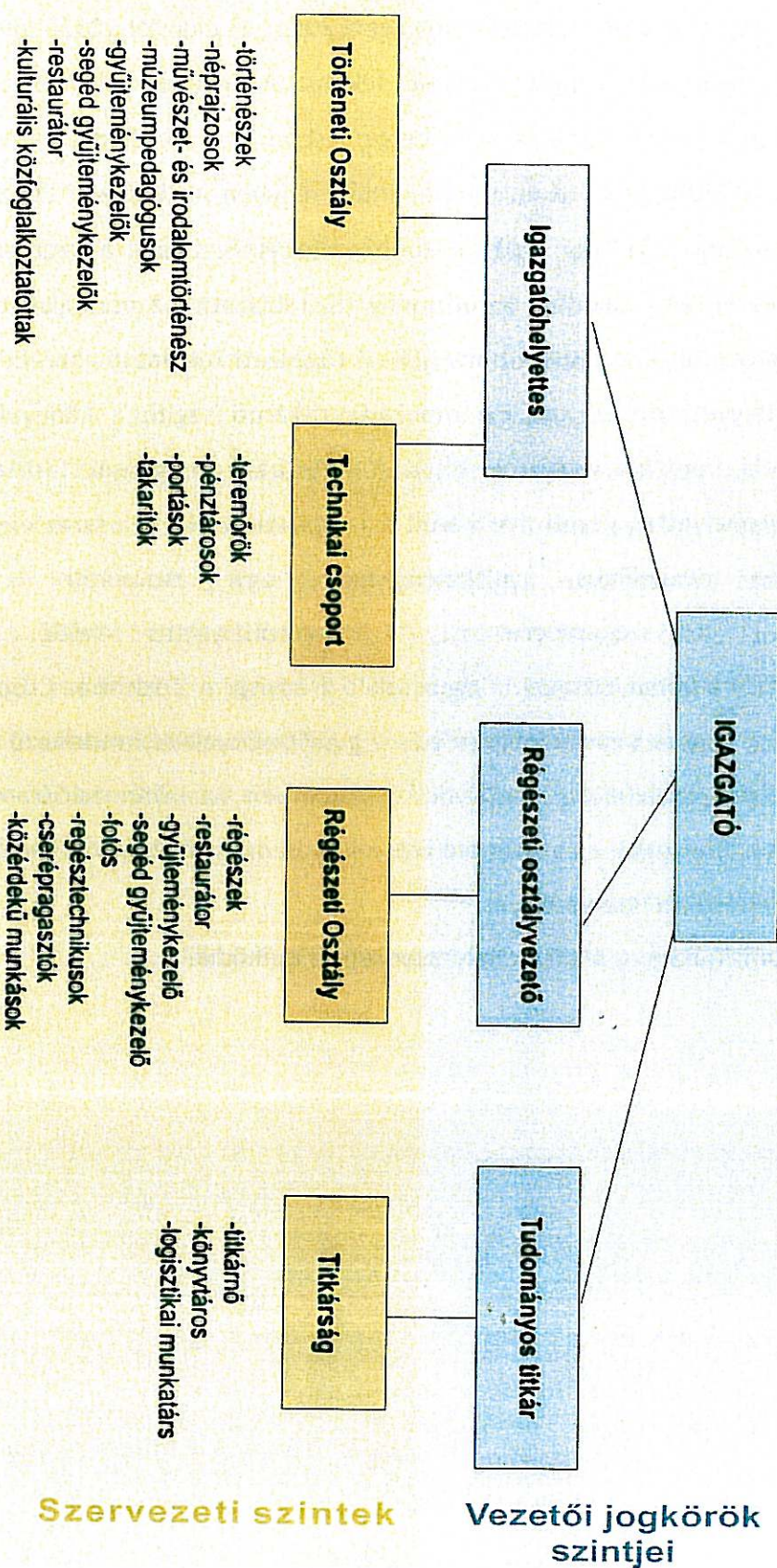
3.3. Szervezeti struktúra

A múzeum vezetése az igazgatóból, szakmai helyetteséből, a régészeti osztályvezetőből és a tudományos titkárból áll. A gazdálkodás szabályszerűségéért 2011. év elejétől 2015 nyaráig gazdasági vezetőként a Gazdasági Csoport vezetője felelt. Az egyetlen filiálénkat, a Simontornyai Vármúzeumot vezetője osztályvezetői besorolásban látta el feladatát, a vár 2013. január 1-jei átadásáig. 2005-ben alakult meg az intézményben a Régészeti Osztály, melyet osztályvezető irányított 2011-ig. 2011-től több változás is beállt a szervezeti struktúrában, osztályszerkezetben működik az intézmény (8. táblázat). Az osztályokat az intézmény felső- és középvezetői közvetlenül irányítják. A régészeti feladatot közvetlenül irányítja a régészeti osztályvezető. Az igazgató munkáját titkárnő segíti, a könyvtáros közvetlenül az igazgató alá rendelve végzi munkáját. A 2011-ben megalakult Történeti Osztályt a szakmai igazgatóhelyettes vezeti. Ide került a régészeten kívül az összes egyéb gyűjteménnyel foglalkozó muzeológus, gyűjteménykezelő, egy restaurátor és a közművelődési feladatot ellátó szakemberek is. Az igazgatóhelyettes felelős nagy pályázataink (TÁMOP, TIOP) lebonyolításáért. Ugyancsak ő irányítja a Technikai Csoport munkáját 2016 tavaszától. Havonta tartunk vezetői és – a gyűjteményekkel rendelkező két osztály esetében – osztályértekezleteket, amelynek köszönhetően az információáramlás gyors, a feladatok kiosztása, elvégzése és számonkérése jól nyomon követhető. A kollégák feladatait új munkaköri leírásokkal szerveztük át.

Az intézményben Múzeumi Tanács és a KKDSz helyi szervezete is működik.

A WOSINSKY MÓR MEGYEI MÚZEUM SZERVEZETI FELÉPÍTÉSE

8. táblázat: A Wosinsky Mór Megyei Múzeum szervezeti felépítése, 2017

3.4. Az intézmény költségvetése, gazdálkodása

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum költségvetési főösszege az elmúlt években jelentős ingadozások mellett, fokozatosan csökkent a 2012-es mélypontig. Ennek oka elsődlegesen a bevételek elapadásában és azok tervezhetetlenségében keresendő. A költségvetés részletes megbontása nélkül azt láthatjuk, hogy az intézmény gazdálkodása az elvonások ellenére kiegyensúlyozott volt. A bevételi források fogyatkozása a régészeti szerződések – elsősorban az M6-os autópálya megelőző feltárásainak megszüntével – csökkenő száma magyarázható, amely együtt járt a fenntartó önkormányzat egyre kisebb mértékű támogatásával (9. táblázat).

Megnevezés	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bevétel (e. Ft)	504. 636	522. 534	345. 667	236. 865	153. 391	240. 101	252. 325	309. 362	222. 585	210. 062
Kiadás (e. Ft)	473. 590	481. 287	342. 517	217. 055	158. 669	218. 871	235. 503	292. 793	211. 760	210. 040

9. táblázat: A Wosinsky Mór Megyei Múzeum teljesített bevételei és kiadásai (2008–2017)

A 2011-es és 2012-es esztendő különösen nehéz év volt, amelyet takarékoskodás és a tartalékok felélése jellemzett. A Megyei Önkormányzat 2011-ben 4 fő létszámcsökkentést rendelt el. A létszámcsökkentés végrehajtásával az elvonás mértékét nem lehetett teljes mértékben finanszírozni, ezért hiány keletkezett. Ezt a hiányt előző évi pénzmaradványból és többletbevételből fizettük ki, aminek következtében viszont az anyagi tartalékok szinte teljesen elfogytak, a projektpénzeket nem tudtuk teljes egészében az eredendően meghatározott szakmai célokra fordítani. Jogszabályváltozást követően kötelezően emeltük és egységesítettük a jegyárakat 2011 szeptemberében. Bevételeinket próbáltuk növelni az árusított termékek széleskörű bővítésével is: a 2014-ben megújult központi múzeumbolt és a kiállítóhelyek múzeumbolti kínálatának szélesítése több bevételt eredményezett már 2015-ben.

Az alapvető változást költségvetésünk szempontjából a 2013-as év hozta meg. Az Államháztartási Törvényben névre szólóan megállapított állami támogatásnak (129,3 M Ft – a 2011-es támogatás kétszerese), majd 2015-től a fenntartónktól kapott támogatásnak köszönhetően stabilizálódott költségvetésünk. Pályázatokhoz önrészt tudtunk biztosítani, illetve a – főként európai pályázatok esetében – az előfinanszírozás is megoldhatóvá vált.

A pénzügyekkel kapcsolatos munkákat a gazdasági csoport három tagja végezte a gazdasági vezető irányításával. 2015. július 1-jével az Államháztartási Törvény által 100 fős minimumlétszámhoz kötött önálló gazdálkodásunk megszűnt a fenntartó döntése értelmében. A pénzügyeinket végző három munkatárs közül kettőt átvett könyvelői és intézményi pénztárosi munkakörben a feladatellátás tekintetében jogutód Szekszárd Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Főigazgatósága, a csoportvezető állását az Önkormányzat megszüntette. A megmaradó feladatok (portások, takarítók, teremőrök beosztása, épületkarbantartási kérdések) kezelése érdekében új, Műszaki csoportot hoztunk létre. A változás megnehezítette életünket, szakmai munkánk intézése jóval lassabb, a felhasznált nyomtatási, papír- és futárköltségek miatt költségesebb lett.

II. STRATÉGIAI CÉLKITŰZÉSEK

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum szándékaink szerint középtávon értékeit megtartó és azokat felmutató, tudományos alapokon álló, korszerű, interaktív kiállításokkal rendelkező, élményközpontú intézmény lesz. Szükséges tovább erősíteniünk helyi kötődésünket Szekszárd városához és Tolna megyéhez egyaránt, hogy a megye és a város valamennyi polgára magáénak érezze a múzeumot. A Wosinsky Mór Megyei Múzeum elmúlt öt évét nyugodtan nevezhetjük a radikális változások időszakának, a következő öt esztendő vonatkozásában remélhetőleg stabilizálódik az intézmény működése, megbecsült múzeumává válik Szekszárdnak és Tolna megyének egyaránt.

A megyei múzeumi hálózat felszámolásával a többnyire megyeszékhelyeken működő megyei hatókörű városi múzeumok között a korábban meglévő nagyságrendi különbségek megszűntek, legalábbis csökkentek. Manapság a legnagyobb és legkisebb megyei hatókörű múzeumok dolgozói létszáma közötti különbség legfeljebb kétszeres, átlagosan az ilyen típusú intézményekben 50–100 fő dolgozik, a szakalkalmazotti létszám közötti különbség még kisebb arányú. A megyei múzeumi hálózat felszámolásának vesztesei azon, korábban nagynak számító múzeumok, amelyek megyéjünkben sok filiáléval, hálózatos módon

működtek. A Wosinsky Mór Megyei Múzeum egyetlen vidéki kiállítóhelyének, a simontornyai várnak az elcsatolásával jelentős látogatószám-vesztésget könyvelhettünk el, viszont gyűjteményeink megmaradtak – annak minden gondjával-bajával együtt, amely az állami támogatás megítélésének egyik fontos alappillére lett. Az állami támogatást – melynek összege 2013 és 2017 között 129,3 M Ft volt, 2018-ban pedig 139,3 M Ft-ra emelkedett – újabb feladatokhoz (megyei szintű módszertani központ működtetése, muzeális intézmények bejárása és állapotfelmérése) kötötte a törvényalkotó. Jelenlegi fenntartónk 2013-ban nem egészítette ki anyagilag az állami támogatást, 2014-től azonban évente 15–20 M Ft-ot, 2017-ben pedig 40 M Ft-ot adott, elsősorban a vármegyeházi kiállítások működtetésére.

A célkitűzéseket a helyzetfelméréshez hasonló szerkezetben tekintjük át.

1. GYŰJTEMÉNYEK – megőrzés

1.1. Gyűjtemények, raktárak

Gyűjteményeinknél szisztematikus gyűjtőmunkát és az ezzel járó tervezett gyarapodást munkatársaink leterheltsége és a meglévő gyűjteményi anyagaink kezelésével járó feladatok ellátása mellett csak a fenti kapacitásból fakadó és pénzügyi korlátok figyelembe vételével lehet tervezni. Visszatartó tényező raktáraink telítettségi foka is, főként fűtéssel ellátott raktárkapacitásunk kevés. A kutatási terveinket szem előtt tartva a gyűjteménygyarapításra kiírt pályázatokon természetesen indulnunk kell, de ettől függetlenül az unikális, gyűjteményeinkből hiányzó kulcsdarabok megvásárlására eddig is megtaláltuk a forrásokat. Továbbra is számíthat a múzeum adományokra. Legfontosabb feladat mégis a meglévő gyűjtemények állapotának gondos megőrzése, amelynek feltétele a raktárak hibáinak feltárása és állaguk javítása. A műtárgyak nyilvántartásba vételi mutatóin javítani kell, és folytatni kell a digitalizálási-publikálási folyamatokat is.

Az intézmény 2017-ben elkészült digitalizálási stratégiája szerint igyekszünk a lehető legtöbb műtárgyról és adattári tételről digitális tartalmat előállítani és ezeket a lehető legnagyobb számban közzétesszük honlapunkon. A gyűjteményi nyilvántartásba vett műtárgyakról eleve digitális fotót készítünk, ez múzeumi fotósunk és gyűjteménykezelőink munkájából kiindulva reális elvárás. Az adattári dokumentációk és a fotónegatívak szkennelése folyamatos. A Látványraktárban elhelyezett 6.000 műtárgy honlapunkon keresztül már elérhető. Nagy reményeket fűzünk a HunTéka gyűjteménykezelő-program bevezetéséhez, melynek segítségével nagyságrendileg megnőhet az interneten publikált anyagaink száma. Ahhoz,

hogy a gyűjteménykezelés kizárólag digitális úton történjen, két éves átállási időszak szükséges, melyhez audit megindítására van szükség. Az akkreditált szoftverre történő átálláshoz szükséges előfeltételek megteremtjük.

A legnagyobb gyűjteményi egység, a régészeti gyűjtemény gyarapodásának lehetőségeiről szükséges külön is szólni. Hosszú, a vidéki Magyarország régészete számára nehéz időszak után 2010-ben a megyei múzeumok számára kedvező törvényi változások léptek életbe. A nagyberuházások régészeti feltárására létrehozott szervezetet, a Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálatot (KÖSZ) átalakították, részben a 2016. év végén megszűnő Forster Központba, részben a Magyar Nemzeti Múzeumba tagozták. Ezzel egy időben a megyei múzeumok visszakapták ásatási jogukat illetékességi területükön, 2015-től a jogszabályok akkreditációt írtak elő, amely feltételeinek megfeleltünk. A nagyfelületű ásatások lezárultával, ami területünkön leginkább az M6-os autópálya megépítését jelentette, a gazdasági válság következményeként 2010-ben jelentősebb bevételt hozó külső munkára nem tudott a múzeum szerződni. Emiatt, és a fenntartó támogatás-csökkentése miatt ésszerűsíteni kellett a határozott időre kinevezett alkalmazotti létszámot. Az ásatási munkák csökkenése egyben kényszerű lehetőséget adott a leltározási és dokumentálási feladatok felgyorsítására. Megszerzett akkreditációnkat meg kell tartani, hogy saját területünkön részt tudjunk venni a leendő nagyberuházásokban. Várható nagyberuházások a következő öt évben megyénkben: Paks II., kalocsai hídra vezető út, Paks–Szekszárd távfűtés nyomvonalának megelőző feltárása, M9 autópálya Dombóvár–Bonyhád szakasza. A jövőben nagyobb figyelmet kell, hogy fordítsunk a lelőhelyek felderítésére és azok bejelentésére, hiszen jogilag a nem nyilvántartott lelőhelyek nem élvezik a törvény védelmét. Jelenleg megyénkben mintegy 1800 lelőhely ismert, de óvatos becslések szerint is kétszer ennyi lehet ténylegesen. A megye régészeti kevésbé kutatott területeit előzetes tervezés után szisztematikusan kívánjuk bejárni, minden tavaszi, illetve őszi szezonban egy-egy heti időtartamban.

A Tolna Megyei Önkormányzat 2010 decemberében vásárolt az intézmény maradványpénzéből egy az 1970-es évek elején épített raktárépületet a Totév-telepen, a múzeum raktározási gondjainak enyhítésére. A 850 m²-es épület felmérése 2011 januárjában megtörtént. Az új épület jelenleg múzeumi leletek tárolására szolgáló raktárként csak részben használható. Megoldatlan egyelőre a fűtése és a szigetelése, valamint belső átalakításokat is el kell végezni. A felmérésekkel megbízott mérnöki iroda munkatársai 85 ezer Ft/m² árra becsülték a felújítás költségét. Ez 65 millió Ft-os ráfordítást jelentene,

amelynek fedezete jelenleg nem áll rendelkezésre. Ütemezve és szakaszolva megoldható az épület felújítása, az elmúlt években történtek is ebben az irányba lépések (irodarész-felújítás, betonpadozat-csere, Dexion-polc vásárlása és beszerelése). A felújítást szükséges folytatni, már csak amiatt is, mert 2014-ben ebbe a raktárba tudtuk kiköltöztetni a központi épület pincéjéből a régészeti anyagot és az újkortörténeti gyűjtemény felmerülő raktárigényét is itt oldottuk meg.

A Totév-telepi első, Epreskert utcai raktárépületnek végleges régészeti raktárrá történő átalakítását a 2010. év végén megvásárolt újabb raktárépülethez hasonlóan szintén meg kell terveztetni, a temperáló fűtés ott egyelőre megoldatlan. A fűtés mellett fontos lenne a pormentes padozat kialakítása is. A raktárépület telítettsége a 2009-es 70%-ról kb. 90%-ossá vált. Ehhez, ha hozzászámoljuk az M6 „déli” szakaszán az MTA Régészeti Intézete által feltárt Mérnöki telep és az 5603/1-es jelű lelőhelyek jelentős mennyiségű leletanyagát, s amelyet 2016-ban befogadtunk, részben már ideszállítottak, várhatóan ennek a raktárnak a kihasználtsága közel 100%-os lesz.

2002 óta használjuk a faddi Bartal-kúriát raktárként. Az egykori kiskastély fűthető raktárként működik, a rendezett néprajzi gyűjtemény mellett az újkortörténeti anyagunk egy része található itt. A régi épület egyes helyiségeinek falai vizesek, állandó gondot okoznak a palatető szándékos rongálásaiból fakadó beázások. Az épület páratartalma 80–85%-os, ami a műtárgyak állagát veszélyezteti és rongálja. Az elmúlt években jelentős pénzt költöttünk itt tető- és csatornajavításra. Állandó személyzetet nem tudunk alkalmazni Faddra, csupán a betörésriasztó működik. A korábbi évek áldatlan raktári állapotához viszonyítva ennek az épületnek a használata nagy előrelépés, de korántsem ideális. Fenntartása indokolt addig, amíg jobb körülmények közé nem tudjuk helyezni az itt őrzött gyűjteményi részeket.

Raktáraink telítettségi foka magas, több mint 90%-os. A meglévő raktáraink mellett hamarosan újabb, raktározásra alkalmas terekre lesz szükségünk, amihez kérem fenntartónk segítségét. A Modern Városok program keretében Szekszárdon, a régi laktanya területére kerül egy modern épületkomplexumba a megyei levéltár és könyvtár. Ehhez kapcsolódni fog egy az intézmények anyagát befogadni tudó raktárrész is. Szeretnénk elérni, hogy ebben az épületben a múzeum is kaphasson teret, a hamarosan telítődő raktáraink mellett, esetleg a faddi épület kiváltására.

A raktárakkal kapcsolatban vannak az állapotromlást megakadályozó teendők, de néhány középtávú döntést is meg kell hozni. Az összetartozó gyűjteményeket célszerű egy helyen

tárolni. Hosszú távon el kell érni, hogy a leltározott anyag külső raktárakban legyen, ne a múzeum központi épületében. Ez elsősorban régészeti anyagot, mégpedig a legkorábbi régészeti gyűjteményi egységet érintené. A felszabaduló helyeket adattárként, kőtárként, kibővített múzeumboltként, esetleg kiállítótérként hasznosíthatjuk. Szükséges befejezni a hat éve tartó revíziót egy éven belül, mely nagysága okán elsősorban a régészeti gyűjteményben jelent kihívást, mert jogszabályi előírás szerint hétévente kell revíziót végezni gyűjteményeinkben.

Nem raktári, de épületfenntartási kérdés, hogy központi épületünk megromlott állagán javítsunk. A múzeumpalota homlokzatának javítása nem húzható sokáig, egy korábbi hibás csatorna okozta beázás és az időjárás miatt. A több helyen lehulló stukkók cserére szorulnak és maga az épület egésze is festésre szorul. Ennek költsége azonban több millió forint. A kiszolgált, időjárástól megrongálódott, hatalmas méretű emeleti ablakok egyedi cseréjét folytatnunk kell a központi épület emeletén.

Akadálymentesítés terén nagyobb léptékű fejlesztés az épületeink (főépület, Babits Emlékház) műemlék volta miatt nem várható. Főépületünk bejáratához kapaszkodót terveztetünk. A Vármegyeházán az akadálymentesítés (a mozgássérülteket is szállítani képes lifttel együtt) megoldott. Műemléki hatóság engedélyezése után a főépületünk bejáratí lépcsőjéhez kapaszkodókorlátot szeretnénk építeni. Szükségessé vált a Babits Emlékház villamos-rendszerének átvizsgálása, az Irodalom Házában az épület hátsó falához vízvezető építését javasolta statikus szakember. Az épület megrepedt falának kijavítása után időszerű a kiállítótér tisztító festése.

1.2. Könyvtár

A könyvtárunk jó kezekben van, elsődleges gondunk itt is a helyhiány, ezen kell enyhíteni. Rendezvények esetén a könyvtárteremben a könyvvállomány védelmét meg kell oldani. Az ésszerű állománybővítéshez a forrásokat biztosítani kell továbbra is, de a pályázati lehetőségeket is jobban ki kell, hogy aknázzuk ezen a területen. Miután újabb kiadványokhoz a folyamatos fejlesztés híján csak kis számban jutottunk hozzá, továbbra is élni kell a könyvtárközi kölcsönzés nyújtotta lehetőségekkel.

1.3. Műtárgyvédelem, restaurálás

A raktárak helyzetének javításával jelentősen csökkenteni lehet a műtárgyvédelemre fordítandó összeget. Az alkalmazásban álló restaurátorok létszámát egy fő felsőfokú végzettségű restaurátorral tudjuk növelni, egy ilyen végzettségű munkatárs alkalmazása

előírás is a megyei hatókörű városi múzeumok számára. Múzeumunk 2007 óta nem rendelkezik főrestaurátorral. A gyűjteményi anyagokkal kapcsolatos restaurálási munkák nagy részét helyben kell elvégezni továbbra is, mivel a külső restaurálásnak jelentős költségvonzata van, ezért is szeretnénk fenntartani a cserépragasztó műhelyt is legalább két fővel. Kiírásuk esetén részt kell vennünk műtárgyvédelmi pályázatokon is, a korábbi években több alkalommal is nyertünk ezeken.

2. TUDOMÁNYOS MUNKA – bemutatás, feldolgozás

2.1. Tudományos munka

Az elmúlt időszakban a szervezett és tervezett tudományos munka kissé háttérbe szorult, a megnövekedett feladataink és a teljes gyűjteményben végzett munka miatt. Az egymásra épülő múzeumi feladatok közül az intézményi szinten egyeztetett és tervezett kutatásnak meg kell előznie a bemutatást.

Fontos feladat a régóta raktárban lévő, nagymennyiségű, feldolgozatlan – elsősorban régészeti – anyagok átvilágítása, azok publikálásra való előkészítése érdekében. Az autópályás ásatások feldolgozó régész nélküli anyagaival kapcsolatban is ugyanez az átvilágítás szükséges. Az elmúlt években ez csak részben valósult meg. A régészeti tanszékekkel kialakított kapcsolat segítségével szakdolgozati és PhD témákhoz lehet kiadni ezeket az anyagokat a mielőbbi közzététel érdekében. Az elmúlt években ezt az elvet követve jó gyakorlat alakult ki az átszerkesztett szakdolgozatok évkönyvekben történő kiadásával. Egyúttal a fiatal kutatók számára is nagy segítséget jelent ez a megjelenési lehetőség.

Továbbra is célunk magyar és nemzetközi szakmai konferenciák szervezése Tolna megyében. 2011-ben két konferenciát rendezett partnerként a múzeum: a Régészeti és Művészettörténeti Társulat éves Közgyűlését és a lipcsei egyetemmel közösen Tengelicen egy népvándorlás koros konferenciát. 2012 májusában a középkoros várkutatók Castrum Bene konferenciájának adtunk otthont. 2014-ben a Magyar Múzeumi Történész Társulat (MAMUTT) tartotta meg éves konferenciáját Tengelicen és Szekszárdon társszervezésünkben. Terveink között szerepel, hogy a következő években felvállaljuk az egyes régészeti korok kutatói éves vándorgyűlései valamelyikének megszervezését (Népvándorlaskor Fiatal Kutatóinak Konferenciája, Fiatal Középkoros Régészek

Konferenciája). Ezeken a rendezvényeken helyi kutatók és helyi témák egyaránt megjelenhetnek.

A Magyar Tudomány Napján tartandó kutatási beszámolókat megtartandó értéknek véljük. Az intézmény muzeológusai által aktuális kutatási témájukról évente tartott rövid beszámolók sorozata a munkatársaknak és a nagyközönségnek is szól.

2.2. Kiállítások

Legégetőbb feladat és a következő öt év egyik kiemelt programja kell, hogy legyen a 30 esztendeje megnyílt régészeti állandó kiállításunk (A tolnai táj évezredei az őskortól a honfoglalásig) helyett egy újnak a megalkotása. A régi tárlat felújítására nem érdemes energiát és pénzt pazarolni, elkészülte óta csak kisebb javításokat végeztek rajta, pl. a népvándorlás korát bemutató teremből kikerültek az államalapítás utánra keltezhető tárgyak az Örökségünk című kiállításba 2005-ben. Elsősorban a nagyfelületű ásatás-sorozatoknak (M6, M9 nyomvonalának kutatása) köszönhetően olyan mennyiségű és minőségű tárgyi és tudásanyag vált ismertté, hogy egyes korszakok bemutatását teljesen újra kell gondolni a Tolna megye földjének történetét bemutató kiállításon. Ennek forrása leginkább az EMMI által meghirdetett Kubinyi Ágoston Program lehet. A pályázati anyag elbírálhatósága érdekében szükséges látványtervek és az új kiállítás forgatókönyv vázlatának elkészítését követően erre reálisan 2019-ben pályázhat az intézmény.

Állandó tárlataink sorában egyetlen, az 1996-ban létrejött „Egy kisváros a századfordulón” címet viselő foglalkozik Szekszárddal. Megyei hatókörű, de immár városi múzeumként állandó kiállításainkban is erőteljesebben meg kell mutatnunk megyeszékhelyünk múzeumban őrzött emlékeit, erre azonban jelen pillanatban nem áll rendelkezésre szabad terület, üres kiállítótér. Időszaki kiállítóhelyeink váltakozó bemutatóinak a központi épületben és a Vármegyeházán fontos szerepe van rendezvényeink között. A Vármegyeházán az uniós pályázat fenntartási ideje alatt, mely 2019-ben jár le, nem is lehet megváltoztatni a kialakított kiállításprofilját. Állandó kiállításaink jellegét és témáját sem szabad megváltoztatni, hiszen a központi épületben hagyományosan a megye történetét mutatjuk be, melyek gyűjteményeinken alapulnak. A szekszárdi vonatkozású új, állandó kiállítás(oka)t jelen állapot szerint csakis újabb kiállítótér bővüléssel tudnánk megoldani. Ebbe be lehet integrálni természetesen a századfordulós Szekszárdot bemutató kiállításunkat, megújított formában.

Az időszaki tárlatok sorában megtartandó a Hónap Műtárgya sorozat. Időszaki kiállítóhelyeink között egyfajta megoszlás alakult ki: központi épületeinkben hosszabb ideig fennálló, saját készítésű anyagokat mutatunk be, a Vármegyeházán sűrűbben cserélődnek az anyagok, s köztük szerepelnek helyi kötődésű, neves képzőművészek kiállításai. Az időszaki kiállítások eddig jól bevált rendszerét megőrzendő értéknek tartjuk. Hangsúlyt kell fektetni továbbra is a saját gyűjtemények bemutatására évente legalább egy, lehetőség szerint legalább részben saját kivitelezésű kiállítás rendezésével, mint pl. a 2018 nyarán megnyíló „Szekszárd a két világháború között” című kiállítás. Ezeket az időben előre megtervezett kiállításokat, összefogva a többi megyei vagy Tolna megyén belüli múzeummal, vándorkiállításokként eljuttathatjuk szélesebb közönséghez is. Ezekhez kapcsolódóan egyszerűsített kiállításvezetők készítése alapvető. A képzőművészeti gyűjteményünkben több képpel szereplő Miklósi M. Ödön (1881–1942) alkotásaiból kiállítást szeretnék létrehozni a közeljövőben.

2013 óta a szekszárdi kiállítóhelyeink látogatottsága megduplázódott, nyitvatartási időnk megnövekedése, új attrakcióink és megnövekedett számú rendezvényeinknek köszönhetően. Kiállítóhelyeink közül immár a leglátogatottabb a Vármegyeháza. A félárú vagy egész árú jegyet fizető vendégeket tekintve 6.600 fő körül állt be a látogatók száma múzeumainkban. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk továbbra is a látogatószám, elsősorban a fizető látogatók számának növelésére. Nemcsak a bevételek növelése érdekében, hanem azért, hogy a múzeum teljesítse küldetését, információt, tudást közvetítsen, nemzeti identitásunkat erősítse, jól megfogalmazott üzenetei minél szélesebb réteghez jussanak el.

A könyvtárral közös használatú információs táblát szeretnénk kihelyezni engedélyeztetést követően Szekszárd központjában, hogy a művelődési központhoz hasonlóan rendezvényeinkről ilyen módon is tájékoztassuk a város lakóit.

Turisztikai fejlesztésekben, programokban az eddigieknél is nagyobb szerepet kell vállalni a múzeumnak, szorgalmazzuk továbbra is a Szekszárd kártya bevezetését, valamint turisztikai kérdésekben egy a Városháza által irányított, erős döntési jogosítványokkal rendelkező szervezet kialakítását. Csak a növekvő turizmusból remélhetünk érdemi látogatószám-növekedést, mert az helyből és környékünkől várhatóan csak minimális mértékben nő.

Helyi felmérések alapján a sajnos nem túl nagy számban érkező turisták elsősorban városunk központját keresik fel, ezért a történelmi városmagban található Vármegyeháza bejáratára

figyelemfelhívó és becsalogató molinó elhelyezését tervezzük, műemléki szakhatósági hozzájárulás birtokában, amely sajnos tavaly objektív akadályok miatt nem történt meg.

Múzeumunk a helyi kulturális turizmus terén fontos értékekkel járulhat hozzá az ide látogatók elégedettségéhez. Kutatások szerint világméretű jelenség a turizmus szabadidős tevékenységek közötti térnyerése. Ugyancsak világméretű jelenség eközben a magas- vagy elit- (újabb nevén a szimbolikus) kultúra térvesztése a tömeg- (újabb nevén a köznapi) kultúrával szemben. Napjaink turistáinak szokásait mérve a rekreációs célzatú utazásokat részarányban közvetlenül az ismeretszerző, a kulturális élményt szerző utazások követik. Ha valaki útra kel, akkor bármilyen más cél vezérli, szinte mindig fordít az illető az „idegenbeli ismeretszerzésre” is időt, magyarul ismerkedik egy idegen kultúra világával (a kultúrát itt természetesen a legtágabb értelmezése szerint értve). Nem ritkán az elsődleges cél maga a kultúra, annak különleges eseményei, egyéni érdeklődésnek megfelelő programjai. A hétköznapiabb turistát legnagyobb volumenben akár pihenése vagy hivatalos útja mellett, de akár ezek előtt vagy helyett is főleg a saját kultúráról való eltérések, a helyi kulturális sajátosságok, kuriózumok kutatása, a beleélés más kultúrák attitűdjeibe, az idegen népek, idegen helyek, tájak szellemi örökségének megismerése is ösztönzi.

2.3. Kiadványok

Hamarosan napvilágot lát múzeumi évkönyvünk 39. száma. Legnagyobb hagyományokkal bíró kiadványunk esetében lépéseket tettünk az arculatváltás felé, amelyet eladhatóbb, modernebb külsővel, belső szakmai és külső technikai szerkesztői segédlettel továbbra is fontos évente megjelentetni. Az évkönyvekben szereplő tanulmányoknál megmaradna a vegyes tematika. Időszaki kiállításvezető sorozatunkat szintén tovább bővíthetjük. Megyénk történetével foglalkozó, szakmai szűrőkön átesett monográfiák befogadására továbbra is készen állunk. Feladatunk, hogy proaktív módon a magas színvonalú helytörténeti értékkel bíró munkákat felkutassuk és megjelentessük, akár a másik két megyei közgyűjteménnyel (Levéltár, Könyvtár) közösen.

2.4. Bel- és külföldi kapcsolatok

A múzeumi megjelenések (honlap, évkönyv, rendezvények) arculati megújítása és bővülése megtörtént az elmúlt néhány évben. Anyagi lehetőségeink függvényében erőteljesebb marketing-tevékenységet, markánsabb internetes megjelenést kell elérnünk. Szórányanyagainkat jó minőségben kell legyártatnunk és a lehető legszélesebb körben kell

teríteni. A 2011-ben megalakult Szekszárdi Turisztikai Egyesület tagjaként, helyi összefogással emelhetjük látogatóink számát.

A korábbi években többszintű kapcsolatrendszer kialakítására törekedtünk. A szomszédos megyék székhely múzeumai magától értetődően stratégiai partnereink, de folytatni és erősíteni kell a megyénken belül található muzeális intézmények közötti, lanyhulni látszó együttműködést. 2011-ben immár negyedik alkalommal ülték össze a „Tolmút” keretében ezen intézmények képviselői, ez a szerveződés az elmúlt években nem működött. Tolna megyében az örökségvédelmi törvény besorolása szerint két területi múzeum (Paks, Bonyhád) és több kiállítóhely, tájház (Dombóvár, Tamási, Dunaföldvár, Gyöngyös, Nagyménfőcsanak, Bácsalmás, Bácskiskun, Ozora, Váralja, Nagyménfőcsanak stb.) található. A megyén belüli társintézményekkel, a PTE KPV Karával, a Könyvtárral és a Levéltárral szintén léteznek kapcsolódási pontjaink. Az együttműködés megnyilvánulhat közös konferenciákban, publikációkban és vándorkiállításokban. A korábbiaknál szorosabb kooperációt a pályázati források szűkülése miatt érdemes megpróbálni, hiszen ez minden intézményt egyformán sújt. Aktív, élő kapcsolattal rendelkező testvérvárosok muzeális intézményeivel is keresni kívánjuk a kapcsolatot és az együttműködés lehetőségeit. Az eddigi gyakorlat szerint minden, Tolna megyére vonatkozó kutatási kezdeményezést kiemelten támogatandónak tartunk.

Egy-egy konkrét kutatási téma esetében együttműködési szerződés aláírására is sor került, különböző egyetemekkel, kutatóintézetekkel is. Sokat remélünk a belgrádi Néprajzi Múzeummal indított néprajzi témájú hímzéskutatás lezárásától, mivel itt célul egy tanulmány megírása mellett egy szerb-magyar-angol nyelvű – Belgrádban már megnyílt, és 2018 májusában múzeumunkban is bemutatkozó – vándorkiállítás létrehozását tűztük ki.

A Tolna megyei muzeális intézmények közötti további együttműködés jegyében támogatjuk egymás kiadványainak árusítását. Ugyancsak fontosnak tartjuk bővíteni azon kiadványok helyben árusításának körét, melyek a Tolna megyei múzeumi profilba tartoznak, megfelelő szakmai színvonalúak, vagy pedig a múzeum alkalmazottjainak nem helyben megjelentetett munkái.

Irodalmi emlékházaink vonatkozásában fontos az eddigi rendezvényeink megtartása, köztük is a városi intézmények, szervezetek által közösen megrendezett Mészöly Napot és az immár ötödször megrendezett Magasiskola nevű íróbort.

Fontos célnak tartjuk középtávon a múzeum számára irodalmi hagyományaink középpontba helyezését, megbecsülve Tolna megyei származású íróinkat és költőinket. Irodalmi

hagyományaink köteleznek, és egyben lehetőséget nyújtanak, amellyel megfelelő menedzselés és az anyagi eszközök, szponzorok felkutatásával értéket és hagyományt teremthetünk, és egyúttal öregbíthetjük hírnevünket szűkebb pátriánkon kívül is. Vörösmarty Mihály, Garay János, Tolnai Lajos, Babits Mihály, Illyés Gyula, Mészöly Miklós, Baka István, Lázár Ervin, Csengey Dénes, Csalog Zsolt, Csányi László, Ordas Iván – és még hosszan sorolhatnánk irodalmi kiválóságaink neveit –, akiknek szellemi hagyatékát ápolhatnánk e keretek között. A rendezvény egyik sarkalatos eleme lehetne a kortárs írókkal-költőkkel való találkozás, kapcsolódási pontok keresése a kortárs és a Tolna megyei irodalmárok között, felolvasások, író-olvasó találkozók keretében.

A Szekszárdi Múzeumbarát Egyesület (SzME) közel 500 fős tagságával kiváló és elhivatott bázisa múzeumlátogató közönségünknek. A szervezet székhelye a múzeum. Szeretnénk velük kibővíteni az együttműködés körét pl. a könyvkiadás terén, mert civil egyesületként más pályázati forrásokhoz is hozzájuthat az SzME, mint a múzeum. Újabb keletű múzeumi programjaink látogatásában, propagálásában (Kedvenc Témám, Vármegyeházi Esték, Magyar Tudomány Napja), ünnepeinken való szorosabb részvételben, koszorúzásban (főként a Wosinsky Emléknapon) várjuk segítségüket.

2.5. Közművelődés, rendezvények

Mind a közművelődés, mind a rendezvények kapcsán a korábbi évek jól bevált gyakorlatát kell követni, és biztosítani az ehhez szükséges anyagi háttérrel a minimális célként kitűzött szinten tartás érdekében. Új múzeumpedagógusainkra alapozva növelhetőnek tartom a múzeumpedagógiai foglalkozások számát, elsősorban az irodalmi emlékházakban és kisebb részben a Vármegyeházán. Továbbra is számolhatunk belső erőforrásokkal, a múzeum szakembereinek részvételével, mind a programok összeállításában, mind azok minél színvonalasabb lebonyolításában való aktív közreműködésükkel. A civil szervezetekkel történt együttműködésben szervezett rendezvényre jó példa a hagyományosan a múzeum központi épülete előtt tartott „Borok és Húrok” koncertsorozat.

Az oktatási intézményekkel és azok irányító szervével, a Klebelsberg Kunó Intézményfenntartó Központtal tartott eddigi intenzív kapcsolat megtartása elsőrendű feladat. Létező igényeket elégítettünk ki nyaranként azzal, hogy már eddig is három, egyhetes napközis nyári tábor szerveztünk. Ez a gyermekekben kifejlődő nemzeti identitás

erősítése mellett a terepi gyűjtések megvalósulását (pl. tervásatások, terepbejárások) is elősegítheti.

Látogatott időszakainkhoz és nagyprogramjainkhoz (Múzeumok Éjszakája, Múzeumok Őszi Fesztiválja) kapcsolódva és időzítve továbbra is szeretnék közönségcsalogató rendezvényeket szervezni, melybe koncertek, kiállításnyitók, szabadtéri események egyaránt beletartoznak.

3. A MÚZEUMI MUNKA KERETEI

3.1. Humán erőforrás

Az egyik legnehezebb feladat a humán erőforrás vonatkozásában az elhivatott és képzett munkaerő megtartása. A KJT bértáblája a minimálbér és a garantált bérminimum fokozatos emelése miatt végletesen torzult. Az egykor egységes közalkalmazotti rendszer bérezés szempontjából szétesett, külön kiemelték az oktatásban, az egészségügyben dolgozók keresetét a törvényalkotók. A kulturális területen dolgozó közalkalmazottak, köztük a múzeumokban dolgozó 4.000 fő bére – a megmaradt bértáblával együtt – beragadt, és csupán az alsó keresetűek körében történt emelés. A minimálbér és a garantált bérminimum határa elérte a középfokú végzettséggel rendelkező szakmai dolgozókat. Érdemi emelés 2003, majd kisebb léptékben 2008 óta nem történt. 2017-ben 15%-os pótlék formájában történő emelésnek örülhet a szféra. A következmények ismertek: informatikust közalkalmazotti béren nem lehet alkalmazni, a múzeumpedagógusok egyre több helyen mennek vissza tanítani, a felsőfokú végzettségű restaurátorok zöme a magánszférában keres jóval többet. A középfokú végzettségű szakmai dolgozók sok éves gyakorlattal pedig vagy szintén a magánszférába helyezkednek el vagy nyugatra mennek, minthogy minimálbér környékén keressenek. A megoldás új KJT-s bértábla megalkotása és a pénzügyi háttér biztosítása kell, hogy legyen – az intézmény ezt az elvándorlási folyamatot csak ideig-óráig tudja feltartóztatni a rendelkezésére álló, egyre szűkülő eszközökkel.

Fenntartónk 2017-ben úgy döntött, hogy a városi intézmények körében közbeszerzésre bocsájtja a takarítást, és ebbe a körbe intézményünket is belevette. Ennek érdekében egy részletes, külső felmérést is készítettek a múzeum által használt épületekben. Az átszervezés figyelembe vette a múzeum speciális nyitvatartási rendjét és takarítási igényeit, és ezért 2 fő takarító állományban maradhatott.

A következő néhány évben lezajló nyugdíjazásokban érintettek pótlására a pályázatokat folyamatosan írjuk ki. A régészeti gyűjtemény nagysága és a vele járó feladatok miatt szeretnénk néhány éven belül elérni egy második régészeti gyűjteménykezelő alkalmazását. A negyvenegy státuszon alkalmazott negyvenhét fő múzeumi közalkalmazottból hat fő részmunkaidőben napi négy vagy hét órában dolgozik. Keretlétszámunkat egy kivételével (folyamatban lévő főrestaurátor állása) feltöltöttük. Az előírásoknak (2/2010. (I. 14.) OKM rendelet) megfelelően heti hat nap, vagyis éves szinten 300–310 nap nyitvatartás mellett fogadjuk látogatóinkat. Egy egész vagy félállású informatikus alkalmazása szintén törvényi alapkritérium, erre azonban közalkalmazotti bérezés mellett nem találunk embert, így ezt a feladatot szerződés alapján külsős cég látja el.

3.2. Szervezeti struktúra

A 2011-ben kialakított egységeken: a gyűjteményeket kezelő Történeti és Régészeti Osztályon nem kívánunk változtatni. Gazdasági Csoportunk megszűnt gazdasági önállóságunkkal együtt 2015-ben. A gazdasági ügyeket intéző munkatársak közül, immár városházi állományban egy fő maradt meg a folyamatban lévő ügyek vitelére (kötelezettségvállalás, számlák, munkaügyi iratok továbbítása, stb.) és a szükségszerű házipénztár kezelésére. Az igazgatóhelyettes feladatai közé tartozik a Műszaki Csoportba sorolt teremőrök, portások és takarítók munkájának beosztása, ellenőrzése. Az igazgató végzi a karbantartó feladatok koordinálását.

A 2011-es változtatások lényege a struktúrák valódi tartalommal való megtöltése volt, ami magában hordozta a folyamatos tájékozódás és ellenőrzés lehetőségét. Továbbra is kétszintű irányítás mellett, lefektetett munkaterv alapján folyik az érdemi munka. A fent vázolt struktúra jobb külső és belső kommunikációt, rugalmasabb munkaszervezést, pontosabb tervezést tett lehetővé a szakmai munka tekintetében. Alapvető változásokat nem tervezünk, legfeljebb némi korrekciót az intézmény szervezetében.

2016 decemberében három főre bővült a múzeumpedagógusok, a közművelődéssel foglalkozó szakemberek száma. Megfontolandó ennek a fontos múzeum tevékenységnek önálló csoportként való működtetését. Ugyanez vonatkozik a korábban önálló restaurátorokra is. A felsőfokú restaurátor státusz betöltése esetén ennél az egységnél is jogos lehet az önálló csoport megalakítása. Mérlegelni kell, hogy a tervezett csoportok mely szervezeti egységben (valamelyik osztályban vagy közvetlenül az igazgatóság alatt) végzik majd munkájukat.

Küldetésnyilatkozatunkat 2013-ban alkottuk meg. Hatályos Alapító okiratunk 2014-ben született meg, Szervezeti és Működési Szabályzatunkat utoljára 2017 nyarán módosítottuk. Elvégeztük a munkavállalókkal történt egyeztetést követően a munkaköri leírások revízióját, Az ÁSZ vizsgálat előírta néhány belső szabályzat megalkotását (pl. nyelvvizsga szabályzat), ezeket pótoltuk, illetve pótoljuk. A munkavégzéssel kapcsolatban tiszta és egyértelmű helyzetet teremtettünk. A feladatok megvalósítása terv szerint történik, annak közben és végleges ellenőrzésével. Az intézményen belül működő Múzeumi Tanács és a KKDSz helyi szervezete továbbra is minden olyan szinten képviselhetné álláspontját, ahol arra jogosult.

3.3. Informatikai, térinformatikai fejlesztések

A múzeumi hálózat számítástechnikai eszközökkel való ellátottsága jó. Jól ismert tény, hogy ezen eszközök amortizációs ideje rövid, ezért karbantartásukra szükséges egy naptári évre lebontott alap képzése.

Az elmúlt két évtized a számítástechnika robbanásszerű fejlődését hozta magával, a múzeumi szférában is. A korábban csak papíralapú dokumentációk mellett megjelentek, sőt helyenként ki is szorították a digitális állományok a hagyományos dokumentációs elemeket. Természetes igényként megjelentek a hatalmas adathalmazok rendszerezésére a különböző adatbázisok. A múzeum szakemberei is több fajta adatbázist használtak: a saját fejlesztésű RITÁ-t, a DEPO programot, Excel és Acces táblázatokat. 2016-ban döntöttünk a HunTéka adatbázis és leltározóprogram bevezetése mellett, mely több szakág igényét is kiszolgálja. Ugyancsak kihívás elé állított mindenkit a felhalmozott digitális állomány jogszerű és szakszerű kezelése is. Ezért az Informatikai Biztonsági Szabályzat frissítését szeretnénk elérni, valamint azt, hogy a múzeum anyagát, szervereit használó hozzáférők fogadják el azt. Az adatarchiválási, adatbiztonsági politikarendszer megalkotásával, az eddigi gyakorlat felülvizsgálatával – mind a múzeummal kapcsolatban álló vállalkozói, mind alkalmazotti szinten – eredményeket érhetünk el ezen a téren. Az internet világával újabb távlatok és lehetőségek nyíltak meg. Honlapunk jó néhány éve üzemel, hazai múzeumi viszonylatban gyorsan és informatívan tájékoztatja az érdeklődőket.

3.4. Térrendezés

A múzeum központi épülete környékének rendezése időszerűvé vált. A díszburkolat javítása érdekében fenntartónkkal több alkalommal egyeztettünk. Fontos lenne, hogy Szekszárd reprezentatív köztereinek megújításába, a múzeum központi épületének környezetét is bevonják. Ez a szép neoreneszánsz múzeumpalota ugyanúgy része a városképnek, a város

életének, mint a szomszédos, városi fenntartású Művészetek Háza vagy a Babits Mihály Művelődési Központ. A város rehabilitáció mégis mintha elkerülné a múzeum épületét. Leszámítva a katasztrofális állapotú 1919-es emlékmű elszállítását, érdemi változás nem történt a bejárat előtti téren. A burkolat töredezett, egyenetlen, balesetveszélyes.

3.5. Az intézmény költségvetése, gazdálkodása

A központi támogatás évekig folyamatosan csökkent (10. táblázat). A fentiekben bázisévnek tekintett 2008-as esztendőhöz képest 2011-re közel felére esett vissza az intézmény központi finanszírozása. A fenntartóváltásokkal együtt javult ez a mutató és a 2011–2012-es mélypont után támogatások mértéke elérte a 2009-es esztendő színvonalát.

A fenntartóváltást követően új helyzet állt elő a költségvetési támogatások lehívását érintően. 2012 januárjától a támogatásunk 1/12-ed részét kaptuk meg havonta előirányzat-felhasználási keretszámlánkra. Ebből adódóan a rezsiköltségeink egy részénél, főként a nagy összeget kitevő távfűtés- és áramszámla tekintetében átálltunk az átalányfizetésre. 2015 júliusától már csak egy intézményi gazdasági ügyintéző áll rendelkezésre, aki a városházi Pénzügyi Igazgatóság felé továbbítja kéréseinket és anyagainkat, valamint működteti a házipénztárt. Az elmúlt időszak működési tapasztalatából tanulva szeretnénk elérni fenntartónknál, hogy az ügyintéző távolléte esetén is megoldott legyen a helyettesítése.

Meg kell ragadni azokat a lehetőségeket, amelyekkel a saját bevételeink növelhetők, ilyen lehet a fizetős látogatószám növelése vagy pl. múzeumboltjaink – természetesen múzeumi profilba illő – kínálatának bővítése. Nagyobb bevételeket nem tudunk produkálni fenti termékek árusításával, de a kisebb összegek is segítik szakmai munkánkat. Rendezvényeink támogatására reménybeli szponzorok felkutatása is fontos.

Kiállítóhelyeink pénztáraiban, múzeumi boltjaiban egyelőre kézzel írt nyugtát vagy számlát adunk vásárlóinknak. Modernebb kártyaleolvasó rendszer telepítése csak online pénztárgép használatával együtt működtethető. Ehhez szükséges bővíteni fizetős látogatóink létszámát, különben önmagában ennek a még nem kötelező fejlesztésnek havi fenntartása elvinné a jelenlegi bevételeinket. Ezzel a fogyasztóbarát fejlesztéssel középtávon számolni kell.

A bevételek és főként szakmai típusú fejlesztések egyik forrása a pályázatokban, azokon belül is a második uniós ciklusokhoz kapcsolódó pályázatokban keresendő. A továbbiakban is keresnünk kell a lehetőséget az informatikai és kulturális pályázatokon való részvételre. Bár az intézmény önálló pályázatíró nem tud alkalmazni vagy fizetni jelen körülmények között, fenntartónk munkatársai segítségével sikeres pályázatokat írhatunk közösen.

Év	Bér (e. Ft)	Járulék (e. Ft)	Dologi kiadások (e. Ft)	Összesen (e. Ft)	Változás mértéke (%)
2008	86.438	28.401	28.911	143.750	100
2009	78.415	25.799	22.648	126.862	88,2
2010	78.050	20.910	18.548	117.508	81
2011	68.102	10.000	-	78.102.	54,3
2012	109.086	19.780	-	128.866	89,6
2013	129.300	-	-	129.300	89,9
2014	129.300 + 27.700	-	-	157.000	109,4
2015	129.300 + 20.061	-	-	149.361	103,9
2016	129.300 + 27.288	-	-	156.588	108,9
2017	129.300 + 51.411	-	-	180.711	125,7

10. táblázat: A Wosinsky Mór Megyei Múzeum költségvetési támogatásának megoszlása, kiadások eredeti előirányzat rovatából (2008–2017)

III. KÜLDETÉSNYILATKOZAT

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum küldetése, hogy Tolna megye, azon belül különös tekintettel Szekszárd Megyei Jogú Város régészeti, újkortörténeti, néprajzi, képző-, művészet- és irodalomtörténeti, valamint numizmatikai örökségét gyűjtse, őrizze, feldolgozza és közlétegye, elsősorban a tájegység lakossága és ezen túl az idelátogató turisták és iskolák számára. Azért dolgozunk, hogy az itt élő polgárok, valamint látogatóink megismerjék és élvezzék a megye történetét, természeti és kulturális gazdagságát, életét, felhasználva tudományos, múzeumpedagógiai és közművelődési tapasztalatainkat, eszközeinket, szolgálva ezáltal a közjót. Felelősséggel tartozunk tárgyi és szellemi örökségünk további fennmaradásáért, nemzeti múltunk és identitásunk Tolna megyei vonatkozású elemei iránt.

IV. ZÁRÓ GONDOLATOK

Ahogy az a helyzetértékelésből is kitűnik, a Wosinsky Mór Megyei Múzeum az ország egyik nagy hagyományú, kis-közepes méretű megyei hatókörű városi múzeuma, mely hatalmas gyűjteménnyel rendelkezik, és Tolna megyére kiterjedő szakfeladat-ellátási kötelezettsége van. Az elmúlt bő öt esztendőben a különböző kényszerváltoztatások mellett nagyon sok területen sikerült eredményeket elérnünk. Egy hosszú időn keresztül tartó revízió végén járunk, megteremtettük a digitális leltározás alapjait. Megújítottuk múzeumboltjainkat, honlapunkat, új kiadványstruktúrát hoztunk létre, szervezeti keretünk megújult. Sikeresen indítottuk újra a vármegyeházi kiállítóhelyünket. Infrastrukturális körülményeinken sokat javítottunk, költségvetésünk stabilizálódott. Rendezvényeink és látogatóink száma megduplázódott, nyitvatartási időnk 40%-kal nőtt, ahogy bővült szakalkalmazott munkatársaink száma is. Uniós pályázatok segítségével megújult központi épületünk pincéje, ahol korszerű múzeumpedagógiai foglalkoztató és Látványtár került kialakításra.

A múzeumok – köztük a Tolna megyei múzeum – története arra példa, hogy ez az intézménytípus mindig képes volt változásra, megújulásra. Babérjainkon nem pihenhetünk, nap mint nap meg kell, hogy mutassuk a nagyvilágnak és szűkebb pátriánk lakóinak: a szekszárdi múzeum nem csak a múlt őrzője, hanem identitásunk letéteményese is. Értelmezni és nyitottsággal közvetíteni kell ezeket az értékeket a polgárok és mindenekelőtt a fiatalok és gyerekek felé. A múzeumnak meg kell találnia a helyét, versenyképesnek kell lennie egy információval, médiával, szórakozási lehetőségekkel teli világban.

Az adóforintokért, a pályázati forrásokért meg kell küzdenünk és meg kell mutatnunk, hogy méltók vagyunk a támogatásra. Ennek a küzdelemnek a megvívására minden alap adott a Wosinsky Mór Megyei Múzeum esetében.

Szekszárd, 2018. április 16.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum küldetése, hogy Tolna megye, azon belül különös tekintettel Szekszárd Megyei Jogú Város régészeti, újkortörténeti, néprajzi, képző-, művészet- és irodalomtörténeti, valamint numizmatikai örökségét gyűjtse, őrizze, feldolgozza és közvétele, elsősorban a tájegység lakossága és ezen túl az ide látogató turisták és iskolák számára. Azért dolgozunk, hogy az itt élő polgárok, valamint látogatóink megismerjék és élvezzék a megye történetét, természeti és kulturális gazdagságát, életét, felhasználva tudományos, múzeumpedagógiai és közművelődési tapasztalatainkat, eszközeinket, szolgálva ezáltal a közjót. Felelősséggel tartozunk tárgyi és szellemi örökségünk további fennmaradásáért, nemzeti múltunk és identitásunk Tolna megyei vonatkozású elemei iránt.

Szekszárd, 2018. április 20.

Wosinsky Mór Megyei Múzeum munkatársainak publikációs listája, 2021

Czövek Attila

Barbotindíszes terra sigillata talpas serleg. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 22–23. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Téglába karcolt malomjáték Bátáról. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 74–75. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Korabeli hamis tallér Gerjen határából. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 90–91. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Régészeti munkák a pandémia idején a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban. Magyar Régészet 10. évf. (2021), 3. szám, 77–81. <http://files.archaeolingua.hu/2021O>

Archaeological Work in the Wosinsky Mór County Museum during the Pandemic. Hungarian Archaeology, Vol. 10 (2021), Issue 3, pp. 82–85.

Csapai János

Ónedények a sárközi református gyülekezetekben. In: Pilipkó Erzsébet - Fogl Krisztián Sándor (szerk.) Hitélet és vallásos kultúra a Kárpát-medencében 11. Veszprém, 2021. 425–453.

Huszáralakos tányér. In: K., Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, 2021. 68–69.

Óntál a volt bonyhádi székelő múzeumból. In: K., Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, 2021. 42–43

Pipafej Szekszárdról (Hónap műtárgya 2021 március- WMMM honlap)

Fuksz Márta

A bikavér múltja és jelene : A bikavér, a kadarka és a kékfrankos szerepe a Szekszárdi borvidéken. WMMÉ XLII. pp. 461–493 (2020) [2021]

Tükrös szekrény egy decsi nagygazda házából. In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 56–57 (2021).

Menyasszonyi koszorú és faládikája. In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 78–79 (2021).

Bátai aratókoszorú. In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 28–29 (2021).

Litográfiai kő. In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 6–7 (2021).

Ercsey, Dániel – Fuksz, Márta – Györffy, Zoltán – Pál-Molnár, Elemér:

1. *Wine explorers' book. White wine.*

2. *Wine tourists' book. Rosé wine.*

3. *Wine lover's book. Red wine.* Szekszárd, (2021).

Angyalt ábrázoló képfestő nyomódúc (Hónap műtárgya 2021 november- WMMM honlap)

Hucker Veronika

Hucker Veronika – K. Németh András: *A Wosinsky Mór Megyei Múzeum munkatársainak tudományos publikációi, 2011–2020.* WMMÉ 42 (2020) [2021] 495–510.

K. Németh András

K. Németh András – Varga Máté: „*Pendülnek nagy sok aranyforintok*”. *A simontornyai 16. századi éremlelet.* Szerk. K. Németh András. Szekszárd 2021. (A Wosinsky Mór Múzeum kiállításai 7.)

Sudár Balázs – K. Németh András: *Néhány újabb török pecsétnyomó és egy feliratos pecsétgyűrű Tolna megyéből.* WMMÉ XLII (2020) [2021] 113–125.

Hucker Veronika – K. Németh András: *A Wosinsky Mór Megyei Múzeum munkatársainak tudományos publikációi, 2011–2020.* WMMÉ 42 (2020) [2021] 495–510.

Varga Máté – K. Németh András: *16–17. századi falusi pénzhamisítás régészeti nyomai Tolna megyében.* Magyar Régészet 10 (2021) 1. sz. 62–69. <https://doi.org/10.36245/mr.2021.1.6>

Varga, Máté – K. Németh András: *Archaeological traces of rural coin counterfeiting in Tolna county in the 16th-17th centuries.* Hungarian Archaeology Vol. 10 (2021) Issue 1, pp. 63–70. <https://doi.org/10.36338/ha.2021.1.6>

Török és kuruc kori palánszerkezet feltárása Simontornyán. Várak, kastélyok, templomok évkönyv 2021, 62–67.

Torma István és Tamási. In: Torma István: Emlékezések és írások Tamásiról. Tamási 2021, 11–40. (Tamási örökség VIII.)

Középkori pecsétnyomó Várong határából. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 16–17. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Franek János: Wosinsky Mór gipsz mellszobra, 1908. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 24–25. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Középkori körmeneti kereszt bronz korpusza. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 50–51. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

16. századi címeres ezüst pecsétgyűrű Dáróvárról. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 80–81. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Turbános török sírkő feje Simontornyáról. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 88–89. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Előszó. In: Torma István: Emlékezések és írások Tamásiról. Tamási 2021, 7–10. (Tamási örökség VIII.)

Varga Mátéval: *16. századi éremlelet Simontornyáról* (előzetes jelentés). Numizmatikai Közlöny CXVIII–CXIX (2020) - megjelenés alatt

Turbános muszlim sírkövek Tolna megyéből. Keletkutatás 2021 ősz, 35–50.

<https://doi.org/10.24391/KELETKUT.2021.2>. - megjelenés alatt

Hódoltság kori balkáni törökös viselethez tartozó átlukasztott érmék Sárszentlőrinc határából. Számolózsetonok Tolna megyében. WMMÉ XLIII (2021) - megjelenés alatt

Lovas Csilla

Beszédes Sándor fényképei Garay Ákos családi gyűjteményében. WMMÉ XLII. pp. 298-313 (2020) [2021]

Ismeretlen festő: Gyulai Gaál Józsefné Nemeskéri Kiss Zsófia arcképe. In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 18–19 (2021).

Arany János Garay János fiának, Dezsőnek dedikált verseskönyve. In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 36–37 (2021).

Katona Nándor: A Garay tér Szekszárdon, 1888. In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 44–45 (2021).

Mattioni Eszter polgári iskolai csoportképe, 1914. In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 60–61 (2021).

Baka István fényképe Solymár Imrének dedikálva, 1966 körül. In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 76–77 (2021).

Képóra a világosi fegyverletétel ábrázolásával. In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 82–83 (2021).

Vecsési Sándor: Búcsú a kurdi templomtól. In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 18–19 (2021).

Miklósi. M. Ödön: Mészöly Miklós szüleinek portréi, 1930. WMMM honlap 2021. január

Lovas Csilla- Rubányi Anita: *Fényes, kettős esküvő Tolnán.* Tolna megyei életképek 1. WMMM honlap

A csatári koccintás. Tolna megyei életképek 2. WMMM honlap

Egy barkacsokor ürügyén Babits Mihályról. Tolna megyei életképek 3. WMMM honlap

Mácsainé Iván Éva

„Nemzeti Erekllye” In: K. Németh András (szerk.) A Hónap Műtárgya Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd, pp. 98–99 (2021).

A Szekszárdi Ifjúsági Levente Testedző Egyesület. WMMÉ XLII. pp. (2020) [2021]

Vendel István vitézi oklevele (A hónap műtárgya – szeptember) WMMM honlap

Korcsolyabál és jégünnepély Szekszárdon (Tér-kép-lap blog – január)

1848. március 15. emlékezete Szekszárdon (Tér-kép-lap blog – március)

Volt egyszer egy leventeotthon... (Tér-kép-lap blog – április)

Éljen május elseje! (Tér-kép-lap blog – április)

A filléresek Szekszárdon (Tér-kép-lap blog – július)

Az első „Szekszárdi Szüreti Napok” (Tér-kép-lap blog – szeptember)

Mit hozzon a Kriszkindli? (Tér-kép-lap blog – december)

Kávézás Babitséknál (Wosinsky Mór Megyei Múzeum Facebook oldala – szeptember)

Ódor János Gábor

Zsuzsanna Hajnal – János Gábor Ódor: *A Hun-period gold assemblage from Diósjenő-Magashegy. Preliminary report.* In: Attila's Europe? Structural transformation and strategies of succes in the european Hun period (Ed. Gergely Szenthe – Zsófia Rácz). Budapest 2021. 501-517.

A Wosinsky Mór Megyei Múzeum Hónap Műtárgya kiállítássorozatának második kötete elé. In: A Hónap Műtárgya 2016-2020 (A Wosinsky Mór Megyei Múzeum Kiállításai 6.) Szekszárd, 2021, 3.

Fotók Babits Mihályné Kelemen Auróráról, 1938. In: A Hónap Műtárgya 2016-2020 (A Wosinsky Mór Megyei Múzeum Kiállításai 6.) Szekszárd, 2021, 12-13.

1942-ben talált kincslelet Tolnáról. In: A Hónap Műtárgya 2016-2020 (A Wosinsky Mór Megyei Múzeum Kiállításai 6.) Szekszárd, 2021, 54-55.

Wosinsky Mór 1883-as lengyeli ásatásának csomagolópapírai. In: A Hónap Műtárgya 2016-2020 (A Wosinsky Mór Megyei Múzeum Kiállításai 6.) Szekszárd, 2021, 72-73.

Gróf Apponyi Sándor köszönőlevele dr. Kiss Istvánnak, 1915. In: Simontornyai Hírek XX. évf. 7. szám, (2021. június) 8-9.

Szabó Géza

Szabó Géza – Nagy Janka Teodóra: *Mórágyi 18. századi fazekaskemencék kerámiaanyaga (A mórágyi kerámia kutatása régészeti és néprajzi módszerekkel II.)* WMMÉ XLIII (2021)

Kaukázusi régészeti és néprajzi megfigyelések a rovásfeliratos Nagyszentmiklósi kincs értékeléséhez az újabb archaeometriai vizsgálatok tükrében. In: Fehér, Bence; Ferenczi, Gábor (szerk.) *Ősi írásaink II.: Tanulmánykötet a Magyarságkutató Intézet által 2020. december 10–11-én rendezett konferencián elhangzott előadásokból.* Budapest, 2021.

Európa átalakulása a gorzsai kora vaskori leletek tükrében. In: Csányi, Viktor (szerk.) *Korok, kultúrák, lelőhelyek.* A Tornyai János Múzeum 2020/2021. évi régészeti előadásainak kiadványa. Hódmezővásárhely, 2021.

Pannon kerámiatöredékekre karcolt grafémák, protorováshoz tartozó korai írásemlékek. In: K., Németh András (szerk.) *A Hónap Műtárgya: Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020.* Szekszárd, 2021.

Fazékkemence lepénykenyér sütésére. In: K., Németh András (szerk.) *A Hónap Műtárgya: Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020.* Szekszárd, 2021.

Tóth Gábor

Avar kori poncolt karperec Szekszárd-Csatári téglagyár területéről. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 30-31. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Kürtősvégű ezüst karperec a szekszárdi Bercsényi utcából. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 58-59. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Avar kori ezüsttál. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 84-85. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

16. századi lakatdíszes gyűrű Szekszárdról. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 94-95. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Árpád- és középkori falu Bonyhád, Csöcske-pusztában. WMMÉ XLIII (2021)

Vindus Melinda

Nikolsburgi 18. századi kegyérem Simontornyáról (A Hónap Műtárgya, 2021 október)

Vizi Márta

Játszunk! Játszunk! In: Gyermekjátékok. Anyanyelvi pályázat, 2021. 67–79.

Gondolatok Szekszárd várostörténeti kötetéről és az ahhoz készített munkafüzetéről. In: Honismeret, 49 (2. szám), 27–28.

Korsó bekarcolt állatábrázolással. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 70–71. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Középkori harapófogó Etéről. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 46–47. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Apostolt ábrázoló kályhacsempe az ozorai várkastélyból. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 34–35. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

Mázás kancsó töredékei Ete mezőváros feltárásából. In: A Hónap Műtárgya. Időszaki kiállítások a Wosinsky Mór Megyei Múzeumban 2016–2020. Szekszárd 2021, 8–9. (A Wosinsky Mór Múzeum Kiállításai 6.)

A cseszneki vár kályhás leletanyagának előzetes vizsgálata. ARRABONA, 58., 129–148.

Vizi Márta – Gere László: *Szerelem, szerelem. Jelképek egy ékszer típuson.* Emlékkötet V. Székely György születésének 65. évfordulójára. Archaeologica Cumanica 5. kötet – megjelenés alatt

Megjegyzések Kresz Mária kandidátusi disszertációja kapcsán. Előszó a disszertáció kiadásához. Néprajzi Múzeum – megjelenés alatt.

A Wosinsky Mór Megyei Múzeumban folyó tudományos tevékenység bemutatása

Intézményünk egyik alapfeladata, hogy Tolna megye földje történetének ne csak forrásfeltáró és tárgyi anyagának megőrző helye legyen, de magas színvonalú kutatóműhelyként is működjön, csatlakozzunk helyi, országos, vagy nemzetközi projektekhez. A kutatóműhely minőségének megtartásához és emeléséhez a szakmai dolgozók egyéni kutatási témái éppúgy hozzájárulnak, mint az általunk szerkesztett kiadványok, a saját kiállítások és konferenciák. 2021-ben folytatódtak az aláírt megállapodások nyomán kialakult tudományos kutatások a múzeum és más intézmények között. Regionális konferenciát szerveztünk a dél-dunántúli hódoltságkori rác emléktárgy vizsgálatának tárgyában. Az M4 nevet viselő, négy megyei hatókörű városi múzeum első konferenciájára elsőként Veszprémben került sor, melyen nagy létszámban képviseltettük magunkat. A Wosinsky Mór Megyei Múzeum gyűjteményeket kezelő osztályán dolgozó muzeológusainak kutatási témái a következők.

Régészeti osztály, régészeti gyűjtemény

Az osztályon dolgozók számára elsődleges, hogy a múzeum szakfeladatai közé tartozó régészeti megfigyeléseket, megelőző feltárásokat megfelelő színvonalon elvégezzék, ez meg is történt. Az egyéni kutatások végzése mellett újra napirendre tűztük, hogy megfelelő pályázati anyag álljon össze a régészeti állandó kiállításunk megújulása érdekében, ez a korábbi tervünk a pandémia időszaka alatt kidolgozatlan maradt. A központi épület régészeti kiállítása (*A tolnai táj évezredei az őskortól a honfoglalásig*) 40 esztendő elmúlt, elkészülte óta csak kisebb javításokat végeztünk rajta, pl. a népvándorlás korát bemutató teremből kikerültek az Államalapítás utánra keltezhető tárgyak az Örökség kiállításba 2005-ben. A pályázati anyag elbírálhatósága érdekében szükséges látványterveket és az új kiállítás forgatókönyv vázlatának elkészítését feladatul tűzzük ki magunknak célul 2022. év végére, de az előkészületek megkezdődtek már 2021-ben.

Czövek Attila

Az előző években elkezdett terepbejárási projektek folytatását végezte. Köztük főként a Fadd határának történeti topográfiájához kapcsolódóan *Fadd, Gerjen, Dunaszentgyörgy* határának szisztematikus bejárását. A közösségi régészet megye koordinátoraként összefogta a múzeumunkkal kapcsolatban álló, múzeumbarát fémkeresősök tevékenységét. A numizmatikai gyűjtemény felügyeletét is ellátta.

Dr. Gere Lászlóné Dr. Vizi Márta PhD

Az adattári revíziójának végrehajtását végezte, ahogy a régészeti adattár és gyűjtemény kezelését, folyamatos rendben tartását, illetve a gyűjteménybe érkező dokumentációk, tárgyak kezelését, besorolását. Az igazgató által engedélyezett külsős kutatásokhoz nyújtott segítséget. A NKFIH pályázat: Városatlasz – Szekszárd részének kutatását folytatta. Három korábbi ásatásához (Decs-Ete, Ozora-Várkastély, Szekszárd-Vármegyeháza) illeszkedve végezte azok anyagának feldolgozását.

Dr. K. Németh András PhD

Tudományos titkárként múzeumi szinten koordinálta az ezirányú munkát, szerkesztette a múzeum megjelenő kiadványait. Pályázatot írt, megszervezte a PTE-vel közös dél-dunántúli rác falvak anyagi kultúrájával foglalkozó konferenciánkat. Folytatta korábbi témáinak kutatását: Tolna megyei templomos helyek, Tolna megyei középkori településtörténet, bűvölyukak, hódoltságkori rác falvak, gyulaji erdő, későközépkori pénzhamisító műhelyek. A közösségi régészeti munka keretében rendelkezésre állt a terepi kutatásokon a múzeumunkkal kapcsolatban álló, múzeumbarát fémkeresősökkel, elsősorban Tamási térségében. A 2022

januárjában megnyílt *Közösség. Régészet. Örökség* című kiállításunk főkurátoraként tevékenykedett, ahogy a 2021-es Múzeumok Éjszakáján megnyílt, 16. századi simontornyai pénzleletet bemutató kiállításnak is ő volt a forgatókönyvíró-rendezője.

Ódor János Gábor

Igazgatói munkája mellett folytatta Tolna megye koranépvándorlás kori anyagainak feldolgozását.

Dr. Szabó Géza PhD

Több éves dokumentációs elmaradásai pótlása, a leltározási feladatok voltak fő feladatai 2021-ben. Kutatásait a bronzkor-kora vaskor régészeti problémáihoz, illetve a korábbi leletmentésekhez kapcsolódva, valamint az archaeometallurgia, a víz alatti régészet, a múzeum- és tudománytörténet, továbbá a helytörténet témakörében folytatta.

Tóth Gábor

A Szekszárd környéki avar lelőhelyek és leletek kutatása, feldolgozása mellett célzott terepbejárásokat és fémkeresős vizsgálatot végzett egy szintén Szekszárd melletti, Árpád-kori falu területén. A közösségi régészeti munka keretében rendelkezésre állt terepi kutatásokon a múzeumunkkal kapcsolatban álló, múzeumbarát fémkeresőkkel, elsősorban a Völgység és a Sárvíz-völgye térségében.

Történeti osztály, néprajzi gyűjtemény

Fuksz Márta

Kutatási témája a Szekszárdi borvidék rendszerváltás utáni gazdasági-társadalmi átalakulása. Legutolsó tanulmányában a hegyközségek újjáalakulását, szervezeti felépítését és a magyarországi borágazatot befolyásoló Európai Unió jogszabályok szerepét és változását elemezte, mindezt a borvidék szereplőire gyakorolt hatások figyelembevételével.

Csapai János

A Tolnai Református Egyházmegye egyházközségeiben található ónműves emlékek feldolgozását folytatta, melynek eredményei a múzeum évkönyveiben jelennek meg. A 2020. évi ónedénykutatást a korona vírus járvány megakasztotta. A 2020.évi múzeumi évkönyvben 2. világháborús katona emlékeket dolgozott fel. Az ónedények kutatása mellett interjúkat készít a kollektivizálás, kárpótlás témakörében, jelenleg elsősorban a Sárközben.

Történeti osztály, újkortörténeti gyűjtemény

Mácsainé Iván Éva

Doktori dolgozatának témája Tolna megye sporttörténete, és a Szekszárdi Levente Egyesület története, ehhez a Magyar Nemzeti Levéltár Tolna Megyei Levéltárában iratanyaga mellett a kutatáshoz a megyei sajtó korszakban megjelent évfolyamai is fontos forrásként szolgáltak. Kutatást folytatott továbbá a TÉR-KÉP-Lap alkalmazás blogján közölt témákban is.

Történeti osztály, irodalomtörténeti, képzőművészeti és iparművészeti gyűjtemény

Lovas Csilla

Lovas Csilla kutatási témája Garay Ákos festőművész, grafikus élete és életműve Beszédes Sándor fotográfiái Garay Ákos családi gyűjteményében címmel közöl cikket a múzeum évkönyvében. Adatgyűjtést folytatott Mattioni Eszter festőművész munkásságáról. Tovább bővítette a TÉR-KÉP LAP várostörténeti alkalmazás épület- és személy ismertetéseit, ehhez kapcsolódóan hat blogbejegyzést írt

Kiállítás címe <i>(Az időtartamukat vagy helyszínüket tekintve eltérő kiállításokat kérjük, egyesével, külön sorban szerepeltessék, még ha a témájukban azonos kiállításokról is van szó!)</i>	Kiállítási kurátor a	Kiállítási megnyitő dátuma	Kiállítás dátuma	A kiállítás látogatósága (beszámoló esetén, fő)	Kiállítás időtartama szerinti felosztás <i>(Kérjük, x-szel jelölni!)</i>				Helyszín szerinti felosztás <i>(Kérjük x-szel jelölni!)</i>			
					Állan dó kiállítás	Időszaki saját tervezésű kiállítás	Hazai rendezésű befogadott időszaki kiállítás	Nemzetközi rendezésű befogadott időszaki kiállítás	k ül s ő h el y s z í n, h a z ai	k ü l s ő h e l y sz ín, kü lf ö l d	s a j á t é p ü l e t	v i r t u á l i s
A tolnai táj évezredei az őskortól a honfoglalásig		1978		4396	x						x	
Megelevenedett képek. Egy kisváros a századfordulón	Dr. Gaál Zsuzsanna, V. Kápolnás Mária, B. Kovács Sándor, Glósz József	1996		4396	x						x	
Örökségünk. Tolna megye évszázadai	Dr. Gaál Zsuzsanna	2005		4396	x						x	
Pincemúzeumi kiállítás: játék- és fegyvergyűjtemény	Dr. Gaál Zsuzsanna	2014		4396	x						x	

Vissza a múltba! A tárgyak emlékezete-Látványtár	Dr. Gaál Zsuzsanna	2016		4396	x						x	
Római kőtár: bölcskei kikötőerőd kövei	Gaál Attila	1989		1301	x						x	
Babits Mihály és Szekszárd	Lovas Csilla	2008		3862	x						x	
Dienes Valéria emlékszoba	Lovas Csilla	2010		3862	x						x	
Baka István emlékkiállítás	Lovas Csilla	2005		3862	x						x	
Mészöly Miklós emlékkiállítás	Lovas Csilla	2009		2221	x						x	
Megyei kiállítások: Szarkofágterem	Ódor János Gábor	2014		2399	x						x	
Megyei kiállítások: Romkert		2014		10586	x						x	
Megyei kiállítások: A szekszárdi megyeháza története; És mi újság a Béla téren?	Dr. Gere László, Dr. Vizi Márta	2014		2399	x						x	
Megyei kiállítások: Szekszárd középkori bencés apátsága	Dr. K. Németh András	2014		2399	x						x	
Megyei kiállítások: Tájak, Települések, emberek	Dr. Gaál Zsuzsanna	2014		2399	x						x	
Megyei kiállítások: A régi vármegyei világa	Lovas Csilla	2000		2399	x						x	
Megyei kiállítások: Mattioni Eszter festőművész kiállítása	Lovas Csilla	2000		2399	x						x	
Megyei kiállítások: Esze Tamás emlékszoba	Lovas Csilla	2000		2399	x						x	
Miklós. M. Ödön: Mészöly Miklós szüleinek portréi, 1930	Lovas Csilla	2021. 01.01.	2021. 01.31.	544 online		x					x	x

Török kori fátýoltú Cikó-Eszterpusztáról	K. Tóth Gábor	2021. 02.01.	2021. 02.29.	673 online		x					x	x
Pipafej Szekszárdról	Csapai János	2021. 03.01.	2021. 03.16.	632 online		x					x	x
Török kori csákányfokos az elpusztult Gyánt településről	K. Németh András	2021. 04.01.	2021. 04.30.	288 online		x					x	x
Gróf Apponyi Sándor köszönőlevele dr. Kiss Istvánnak, 1915	Ódor János Gábor	2021. 05.01.	2021. 05.31.	335+4 25 online		x					x	x
Törökellenes hadjárat leletei Fadd határából	Czövek Attila	2021. 06.01.	2021. 06.30.	1466+ 231 online		x					x	x
Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képben XIII. kötete	Hucker Veronika	2021. 07.01.	2021. 07.31.	952 + 521 online		x					x	x
Ló alakú síp Decs-Ete mezővárosból	Dr. Vizi Márta	2021. 08.01.	2021. 08. 31.	822 + 247 online		x					x	x
Vendel István vitézi oklevele	Mácsainé Iván Éva	2021. 09.01.	2021. 09. 30.	941 + 322 online		x					x	x
Nikolsburgi 18. századi kegyérem Simontornyáról	Vindus Melinda	2021. 10. 01.	2021. 10. 31.	1951 + 278 online		x					x	x
Angyalt ábrázoló kékfestő nyomódúc	Fuksz Márta	2021. 11.01.	2021. 11.10.	501 + 304 online		x					x	x
A mucusi bronzkincs	Dr. Szabó Géza	2021. 12.01.	2021. 12.23.	118 + 289 online		x					x	x
"Pendülnek nagy sok aranyforintok" A simontornyai 16. századi éremlelet	K. Németh András	2021. 06. 26.	2021. 10. 03.	4350		x					x	

Mészöly 100 – Gyermekrajzpályázat	Rubányi Anita, Illyés Gyula Megyei Könyvtár	2021. 05.11.	2021. 06.20.	2311		x					x	
Művészcsaládok Tolnában 1. Sarkantyu Simon 100 (Sarkantyu Simon, Sarkantyu Mihály, Sarkantyu Judit, Sarkantyu Illés) képző- és iparművészeti kiállítás	Lovas Csilla	2021. 06. 26.	2021. 10. 03.	7600		x					x	
„Hangzó kert” Szabó Klarissza Médea DLA képzőművész kiállítása	Rubányi Anita	2021. 06. 26.	2021. 07. 22.	884		x					x	